

Deccan Land

రక్షణ

卷之三

10

A small portrait of a man with glasses and a blue shirt.

- පොදු හිත ස්වභාවීය තොරතුරු මෙහෙයුම්
 - පොදුවන යටු- අඩංගුවල් හේතු
 - පොදුවන යටු- අඩංගුවල් හේතු
 - පොදුවන යටු- අඩංගුවල් හේතු

JULY | **2021**

₹30

దక్కన్

సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక

ల్యూండ్

- ❖ అంద్రా సీటి దోషిది నిరోధానికి అనివార్య ప్రతిచర్చ
- ❖ అపరిమిత జనాభా వల్ల తగ్గుతున్న వనరులు
- ❖ తెలంగాణ ఐటి - అభివృద్ధిలో మేటి
- ❖ గండప్ప నాయకుని కొలనుపాక

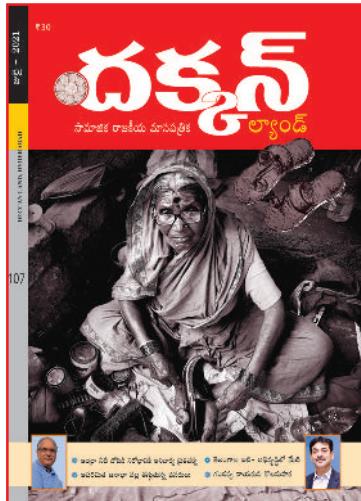

ఆంధ్ర సీటి దోషిడి నిరోధానికి అనివార్య ప్రతిచర్య

విశ్లేషణ పెండిగులేర్ బిగువన ఉన్న క్లైటిలం కు దీని ప్రధాన కాలువ (ఎన్సిర్ ఎంసి) సామర్థ్యాన్ని 80వేల క్యూప్లెక్చలకు పెంచే పనులకు, రోజుకు 3 టీఎంసిల నీచేని ఎత్తువాసే రాయులనీమ ఎత్తువాసితల పద్ధతానికి వరిపొలనా అనుమతిలన్ను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం మే 5న జీఎస్ నంబరు 203ను జారీ చేయుటం, తెండర్లు ఫెలిచి పనులను ప్రారంభించించి. ఈ నిర్ద్ధయాన్ని డిసెంబర్ 2019న ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి వైపున ఇగ్ని పొహన్నర్డ్ అసంస్థలో ప్రకటించారు. ఇటువంచి ఒక తీవ్ర నిర్ద్ధయం యొక్క పూర్వ పూర్వాలను, మంచి చెడ్లులను, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రాజెక్టులపై పడే ప్రభావాలు, ఈ ఆంశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ తరపున వస్తువ్యాపారాలను వర్ణించాలని రచయిత శ్రీధర్ రావ్ దేవీపాండ్ ఆకాండ్చెన్నూ అంబిషన్స్ సమర్ప వ్యాపం వేళ నంబర్ 17లో చూడగలరు.

చర్చకారులు

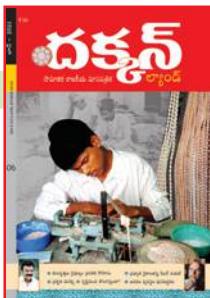
చర్చసంబంధ వస్తువులు తయారు చేయువాలిని చర్చకారులు అంటారు. ఈ వ్యతీని ఎక్కువగా మాటగ కులానికి చెంబినవారు చేస్తుంటారు. వ్యవసాయం, పాడిపంటలు, పశుసంపదతో విలసిల్చిన గ్రామీణ భారతం మనభి. ఏంది గ్రామీణ జీవితంతో విడచియలేని బంధం. మాటగవారు ప్రధానంగా తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్ణాటక, తమిళనాడు, మహారాష్ట్ర, ఒడిశా, ఛత్రీన్గద్రీ, గుజరాత్, మధ్యప్రదేశ్ వంటి వివిధ రాష్ట్రాలలో జీవిస్తున్నారు. ఫీలని మాటగ, మటగ, ఆదిజాంబవ, మాతంగి, మక్కాలు, మాచిగారుగా, మాదార్, మాంగెల్, అంబుజ్, మాంగ్ యిలా వేరు నేరు ప్రాంతాలలో నేరు వేరు పేర్లతో పిలుస్తున్నారు. ఫీరు చనిపోయిన పశు కలేబరాల నుండి తోలు వేరు చేసి, శుద్ధచేసి ఆ తోలుతో చెప్పులు, డప్పులు, వ్యవసాయు ఉపయోగ వస్తువులు తయారు చేసే వ్యక్తిదారులుగా శిరపడినారు. ఈ పశు మాంసాన్ని తమ ఆహారంలో భాగం చేసుకున్నారు. ఉచితంగానూ, చౌకగానూ లజంపడుచే కాక బలమైన ఆరోగ్యాన్నిచే ఆహారంగా వాలి జీవన సంస్కృతిలో ఒక భాగమైంది.

"CHANDRAM" 3-6-712/2, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.

Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288

E-mail: desk.deccan@gmail.com website : www.deccanland.com

మెయిల్
బాక్సు

దక్కన్ ల్యాండ్కు ప్రత్యేక అభివందనలు

కరోనా సమయంలో కూడా త్రమం తప్పకుండా ప్రతి నెలా వెలువడుతున్న దక్కనీల్యాండ్ మానవత్రికకు అభినందనలు. ప్ర్యాంగదమిక్ సమయంలో ఎన్నో మానవ ప్రతికలు ముద్రణకు నోచు కోపట్టేదు. దినపుత్రికలు కూడా పేజీలు తగ్గించి ఇస్తున్న ఇటువంటి సమయంలో కూడా సంపాదకులు వేదకుమార్ సార్కు సాహిత్యంపై, సమాజం పట్ల వారికి వున్న జిజ్ఞాసకు ప్రత్యేక అభినందనలు. కులవృత్తులు, వ్యవసాయం, పర్యావరణం, ప్రకృతి ఇలా అనేక విషయాలపై సమగ్ర సమాచారాన్ని అందించడం చాలా గొప్ప విషయం.

- జూలూరు గౌరిశంకర్, బీసీ కమీషన్ మాజీ సభ్యులు

చక్కటి సమాధానాలు

దేవుని గుట్ట వ్యాసంలో నా ప్రత్యులను ప్రస్తావిస్తూ చక్కటిస్తూ సమాధానాలు రాసిన హరగోపాల్ సార్కు ధన్యవాదాలు. దేవునిగుట్టు గుడి మీద పరిశోధనలో చరిత్రబ్యందంలోని సహచరులంతా భాగస్వాములే. దేవునిగుట్ట వ్యాసం ప్రచురించిన దక్కుల్యాండ్ పత్రిక సంపాదకులకు, సిబ్బందికి ధన్యవాదాలు. ఇన్ని రకాల అంశాలతో మరొక పత్రిక లేదు. ఐఎస్ఎస్ ఎవ్ నెంబర్ పొందినందుకు దక్కున్న ల్యాండ్ మాసపత్రికకు అభివందనాలు. అప్పటి భారతి పత్రికను మరపించేలా దాచుకోడగినంత చక్కటి వ్యాసాలను త్రమకోర్కె అందిస్తున్న ఈమని శివాగిరిణ్ణి సార్, సంగిశ్ఛి శ్రీనివాస్ అన్ని దక్కున్ ల్యాండ్లో ప్రచురితమవుతున్న ఇతర రచయితలకు హృదయ హూర్క నమస్కాలు.

- కట్టా శ్రీనివాసరావు, రచయిత

కులవృత్తుల వైపుణ్యం ప్రగతికి సోపానం

కులవృత్తిలు కనుమరుణైపోతున్న తరుణంలో దక్కొల్యాండ్ మాసపత్రిక ఒక్కాక్క కుల వృత్తిని ఒక్కాక్క నెల పరిచయం చేస్తూ... సమాజానికి మరొక్కాసారి గుర్తు చేస్తుంది. ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రం

పీర్పడ్డ తరువాత ఆ దిశగా టీఆర్వెన్ ప్రభుత్వం అడుగులు వేస్తుంది. ఎన్నో సహజ వసరులున్న తెలంగాణను అన్నిరంగాల్లో అభివృద్ధి చేసి రాష్ట్ర ప్రజల మొకఱు తనాన్ని పోగొట్టి, ప్రజల జీవన ప్రమాణాలను మెరుగుపరిచి బంగారు తెలంగాణ దిశగా వెళ్తున్నది. చేతివృత్తుల్లో వేక్కితే ఆదరణ ఉన్నదో వాటికి ఆధునిక సాంకేతికత కలిగిన పనిముట్టు పంపిణీ చేసి, ఆయు వృత్తుల వారికి శిక్షణ ఇప్పించి వారి బితుకులకు భరోసా కలిగిసుంది.

- ಚಿಂತಂ ಶೇಖರ್, ಮೆಡ್ಲೆ

三

స్వార్థదాయక ఎడిటోర్యుల్

జూన్ మాసంలో 'ప్రకృతితో చెలిమి చేద్దాం' ఎడిటోరియల్లో కరోనా సెకండ్ వేవ్ గురించి చాలా చక్కగా వివరించారు. థర్డ్ వేవ్ లో పిల్లల మీద ప్రభావం ఎక్కువ వుండని నిపుణులు తెలుపుతున్న తరుణంలో, చిన్నారుల రక్షణకు రాష్ట్ర, జిల్లా స్థాయిలో పీడియాట్రీక్ టాస్ట్స్ఫోర్మ్ ఏర్పాటు, నిర్దిష్ట సంబూలో బెస్ట్ రిజిస్ట్ర్స్, మందులు, టీకాలు, ఉపకరణాల గురించి మీరు చెప్పిన సూచనలు సలవోలు చాలా బాగున్నాయి. ప్రకృతి, పర్యావరణం పరిరక్షణ, మనిషి - లోని అంతర్గత సంబంధాలను, సంక్లోభాలను అవగాహన చేసుకొని పరిశ్శార దిశగా కృషి చేయడమే మనముండున్న కర్తవ్యాన్ని గుర్తు చేశారు. రేపటి తరాన్ని కాపాడుకోవాలన్న మీ స్ఫూర్తిదాయక ఎడిటోరియల్కు, నిరంతరాయంగా దక్కన్ల్యాండ్ మాసపత్రికకు ప్రాణం పోస్తున్న మీ కృషికి జేజేలు.

- ప్రభాకర్, టిటిఎఫ్

దక్కన్ ల్యాండ్కు కృతజ్ఞతలు

మన దక్కన్లాండ్ పారకుడిగా ఇంతకాలం చేరలేనందుకు చింతిస్తున్నాను. అద్వితీయమైన చరిత్ర, సమకాలీన అంశాలు ఒకటేమిటి అనేక అంశాల్లో నన్ను అబ్బుర పరిచింది? తెలంగాణ యొక్క ఆస్తిత్వాన్ని కళకు కట్టినట్లు చూపించింది అనడంలో సందేహం లేదు. ఇందుకు ఎనక ఉన్న మీ కృషి అనిర్వచనియం! తెలంగాణ పోరాటంలో నేను భాగిస్తామని, ప్రస్తుతం నిరుద్యోగిని! మిత్రుడు ద్వారా ఇప్పటికైనా పారకుడిగా చేరబోతున్నందుకు సంతోషపున్నాను. సంపాదకులు మణికొండ వేదకుమార్గారికి ప్రతేషిక కృతజ్ఞతలు!

- కొలికపొంగు లక్ష్మీనారాయణ, నేలకొండపల్లి, ఖమ్మం

పరిశోధకులకు నుభవార్గి

దక్కన్ ల్యాండ్కు ISSN ఆమోదం

దక్ష్మ ల్యాండ్ మాసపత్రిక ISSN (International Standard Serial Number) అమాదం పాంబినదని తెలియజేయదానికి సంతోషపున్నామి. మా ISSN 2581-3188. ప్రముఖ, బైత్స్ హాపిట్, పరిశీలనకులు తమ పరిశీలనాత్మక, విస్తృతాత్మక రచనలను ప్రచురించే వినియోగించుకోవడం ద్వారా ప్రాచుర్యం చేసుకోవడానికి ఈ సద్వ్యక్తాన్ని సభించియోగుర్పటుకొవాలని కోర్చుతున్నామి.

రచయితలు తమ రచనలను పంపవలసిన చిరునామా:

“చంద్రం” 3-6-712/2, St.No. 12, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029 Telangana.

సంపదించవల్న అపీన్ పోన్ : 9030626288

E-mail: desk.deccan@gmail.com

website: www.deccanland.com

- බඳීග්‍ර

డక్కన్ ల్యాండ్

సామాజిక, రాజకీయ మాసపత్రిక

సంపుటి: 9 సంఖిక: 11 వేజీలు: 60

జూలై - 2021

సంపాదకులు మణికొండ వేదకుమార్

9848044713

editordeccan@gmail.com

సహాయ సంపాదకులు

కట్టూ ప్రభాకర్

సర్పుల్ లేపన్

పాండి. మోహన్ లాల్

వాణిజ్య ప్రతిటినులు

సయ్యద్ బైజెర్ భాష

9030626288

ఫాటోగ్రాఫర్

టీ.ఎస్.బా

8374995555

కవర్సేషన్

చర్చకారులు

ధర్మాలు

కూర్కల త్రిసివాన్

layout & composing @

CHARITHA IMPRESSIONS

printed @ DECCAN PRESS

ఆజామాబాద్, హైదరాబాద్ - 500 020.

కార్యాలయ దీరునామా

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 3-6-712/2, St.No. 12,
Himayatnagar, Hyderabad - 500 029
TELANGANA

Mobile: 9030626288 Fax: 040-27635644

E-mail: desk.deccan@gmail.com
website : www.deccanland.com

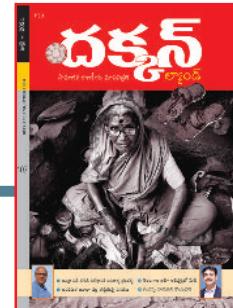
కృతజ్ఞతలు

డక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రికకు

సలహులు, సూచనలు అందించిన

విధి రంగాల నిపుణులకు మా కృతజ్ఞతలు.

లీపలి వేజీల్లో...

జాల్ఫీకర్యాల్ న్ పి.వి. రామమోహన్ నాయుడు	6
పెరుగుతున్న జనాభా - సమగ్ర ప్రసాధికలే పరిష్కారం....	(ఐటిఎల్ యాలీ)ఎం. వేదకుమార్	7
తొలి మహిళా అస్తీష్టియన్ మన ప్రాదరాబాదీ	సంగీశ్ లైసీనివాన్	9
షైభవాని - వీర్ శివాజీ 'మొఘుల్పురా' పరహస్తు లోకేష్వర్	11
గండప్పాయికుని కొలసుపాక	ఈమని శివనాగేర్చి	13
అంద్రా నీచి దీపిడి నిర్మిధానికి లనివార్పు ప్రతిచ్ఛ శ్రీధర్ రంగ్ వేస్ పాండే	17
శాతవాహనుల వారసత్వం - కొండాపూర్ సరస్వతి	23
సమస్య ప్రాణులు ప్రకృతి ఒడిలీనే ఎస్.కె. శ్రీహరి	24
గ్రీక్ ఇండియా చాలెంజ్... ఓ అధ్యాతం	డక్కన్ స్వాన్	26
అర్థక పుష్టిలో సంచలనం స్టీప్సున్స్ క్రీప్చెక్సర్స్..!!	పుట్టు పెద్ద కిబులేసు	27
తెలంగాణ ఏచీ : సహాక్షు దాటీ... అభవ్యాసిలో మేచీ	కట్టూ ప్రభాకర్	29
కనుమరుగపుతున్న చ్చ్చకారులవ్యతి	డక్కన్ స్వాన్	37
అపలిమిత జనాభా వల్ల తగ్గుతున్న వసరులు	సువేగా	39
ఏది న్యాయం? ఏది అన్యాయం?	మంగాల రాజేందర్ (జంబో)	42
భూపరిమాణ శాస్త్రం - సర్వోల్ విధానం	డా॥ లచ్చయ్య గాండ్ల	44
కందుకూలి మల్లికార్యునచోదుని అవురవాణి శాసనం	శ్రీరామోజు హరగోపాల్	49
జీవాల్సి పెశిపుంచే పద్ధతులు ఆశబోయిన స్వామి	54
తీర్ము (బాలచెవిమి - కథ)	కాలేపట్టం రామారావు	56

'డక్కన్ ల్యాండ్'లో అన్యవుతున్న రచనలలో వ్యక్తమవుతున్న అభిప్రాయాలన్నింటితో సంపాదకులకు వికీఫావం ఉండాల్సిన అవసరం లేదు. 'డక్కన్ ల్యాండ్'ను పర్యావరణ, వారసత్వ సంపద, జీవవైవిధ్య అభిప్రాయ వేదికగా, రాజకీయార్థిక, సామాజిక విశ్లేషణావేదికగా తీర్ముదిద్దాలన్నదే మా సంకలన్పు. అందుకు అనుగుణగానే అన్ని రకాల అభిప్రాయాలకు, భీన్మాభిప్రాయాలకూ స్థానం కల్పించాలన్నది మా ఉద్దేశం. వివిధ రంగాల్లో నిపుణుల రచనలను అందించడం ద్వారా ఆయా అంశాలపై, పరిష్కార మార్గాలపై పారకుల్లో అవగాహన పెంపాందించడమే 'డక్కన్ ల్యాండ్' లక్ష్యం.

జుల్మికర్యద్విన్

పంతొమ్మిదో శతాబ్దిపు తొలి రోజుల్లో బ్రిటీష్ సైనికుల ద్వారా పైదరాబాద్‌లోకి పుట్టబాల్ ప్రవేశించింది. 1930 ప్రాంతంలో తార్యాండ్ నవాబ్ ప్రోత్సాహంతో నగరంలో పుట్టబాల్ క్రీడ వేళ్ళానుకోవడం ఆరంభమయ్యింది. నవాబుకు తోడుగా కాకినాడ, రాజమండ్రి మహారాజులు కూడా ముందుకు వచ్చి పోషకులుగా నిలవడంతో పుట్టబాల్ క్రీడ పైదరాబాద్‌లో పటిష్ఠపడటం ప్రారంభమయ్యింది.

18 మంది ఒలింపిక్ స్థాయి పుట్టబాల్ క్రీడాకారులను అందించిన అప్పటి కోచ్ ఎన్.ఏ. రహీం పైదరాబాద్ జట్టు ప్రాభవానికి కర్త, కర్మ, క్రియ.

వృత్తిర్త్యా ఉపాధ్యాయుడైన రహీం, ఏ మూల మంచి ఆటగాడు ఉన్నాడని తెలిసినా దెదుక్కుంటూ వెళ్లి తెచ్చి ప్రోత్సహించిన క్రీడా సూర్యై ఆయన.

1951 భారతీలో జరిగిన అసియా క్రీడల్లో 1962లో జకార్తా అసియా క్రీడల్లో బంగారు పథకాలు సాధించే జట్టుగా భారతీను రహీం సాచ్ రసాపాందించారు. రహీంసాబ్ హాయాంలో పైదరాబాద్ యువకులు పుట్టబాల్ అంటే విపరీతమైన అభిమానం చూపేవారు.

ఆ రోజుల్లో విక్రీ మైదానమే పైదరాబాద్ పుట్టబాలుకు ముఖ్య కార్యాస్థానం. 1950 నుంచి 1965 వరకు పైదరాబాద్‌లో పుట్టబాల్ క్రీడకు స్వర్ణయుగం అని చెప్పవచ్చు.

1952 హెల్మింక్ ఒలింపిక్స్‌లో సయ్యద్ ఖ్వాజ, అజీజ్‌దీన్, సార్ మహమ్మద్, ఎన్.కె. మొయిస్‌దీన్ పాల్గొన్నారు. 1956లో మెల్లోర్న్‌లో జరిగిన ఒలింపిక్స్‌లో ఏకంగా 8 మంది పైదరాబాదీ ఆటగాళ్ళు పాల్గొనగా, 1960లో ఇటలి రాజధాని రోమ్‌లో జరిగిన ఒలింపిక్స్‌లో ఆరుగురు మన రాష్ట్ర ఆటగాళ్ళు పాల్గొన్నారు.

“పుట్టబాల్ ఒలింపిక్స్‌లో మూడు వరుస గోల్ఫ్‌తో హ్యాల్క్రీక్ సాధించిన భారత క్రీడాకారుని పేరేమిటి” ఆ మధ్య కౌన్ బనేగా కరోడ్ పతి అనే టివి కార్యక్రమంలో అమితాబ్ బచ్చన్ గంభీర స్వరూపం విసిరిన ప్రశ్న పైదరాబాద్‌లోని మధ్య తరగతి నివసించే కాలనీలో ఆ కార్యక్రమం చూస్తున్న యువకులు తమతో పుట్టబాల్ కబుర్లు చేపే వృద్ధి కేసి జవాబు కేసం చూశారు. ఆయన తడుముకోకుండా సమాధానం చెప్పాడు. అది సరైన సమాధానం. ఆ పెద్దాయన జ్ఞాపకశక్తికి యువకులు అచ్చేరువు పొందారు.

అయితే హాట్రీక్ కోసం వ్యాహ రచన చేసింది, మూడుసార్లు బంతిని గోల్లోకి తన్నిన నోయెలకు బంతిని పాస్‌గా ఇచ్చింది ఇప్పుడు

తమకు సమాధానం చెప్పిన జుల్మికర్యద్విన్ అనే కొన మెరువు ఆ యువకులతో పాటు చాలామందికి తెలియదు.

ఒకనాటి పైదరాబాద్, భారతదేశ పుట్టబాల్ మన చరిత్రకు మనిస్తుంభం వంటి ఉద్దండుడు జుల్మికర్యద్విన్. నగర గల్లీల సుంచి బలింపిక్ మైదానం వరకు మన క్రీడా పతాకం పట్టుకొని పరుగులు తీసిన అశేయుడు. ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీస్ జట్టుకు మన రాష్ట్ర జట్టుకు పదేళ్ళపాటు విజయవంతంగా నాయకత్వం వహించిన ద్గ్రజం జుల్మికర్.

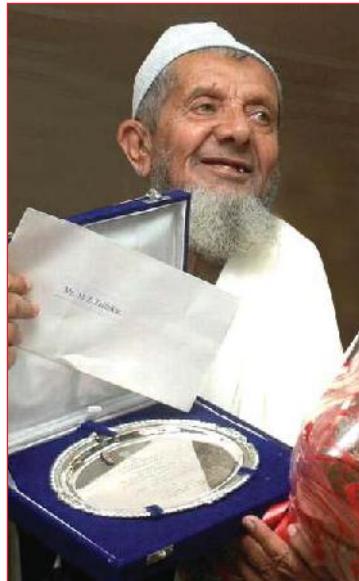
పైదరాబాద్, మెహదీపట్టం సమీపంలోని మరద్ నగర్లో 1936, ఫిబ్రవరి 7వ తేదీన జుల్మికర్ జన్మించారు. తండ్రి ఇమాముద్దీన్ రెవెన్యూ శాఖలో సెక్షన్ అఫీసర్గా పనిచేసేవారు. ఆరుగురు అస్సుదమ్ములు, ఇద్దరు అక్కచెల్లెళ్ళతో వారిది పెద్ద కుటుంబం. క్రికెట్, సినిమా వ్యాఘాపలు ఇంకా నగరానికి ప్రభలని ఆ రోజుల్లో పుట్టబాల్ క్రీడం పైదరాబాద్ యువకులకు వల్లమానిన ప్రేమ, అభిమానం. చిన్న పెద్ద మైదానాలన్ని పుట్టబాల్ మ్యాచ్‌లతో, ప్రాక్టీసులతో కళకళ లాడుతుందేవి. చుట్టూ పున్న వాతావరణం వల్ల జుల్మికర్ కూడా అప్రయత్నంగానే ఆ క్రీడపట్ల ఆకర్షితులుయ్యారు.

ఇంటి చుట్టూ పక్కల స్నేహితులతో కలని దొరికిన చెస్టీన్ బంతినో, రబ్బర్ బాల్నో తన్నుతూ పరవశించిపోయేవాడు. దినా రాత్రులు పుట్టబాల్ అభ్యసించే వాడు. అసలు పుట్టబాల్ను కొనడానికి మిత్రులైప్పరి వద్ద దబ్బులు ఉండేవి కావు. అందుకని పాత గుడ్డ పీలికల మధ్య బరువైన వస్తువులు పెట్టి గుండ్రంగా బంతిలా నాయనమ్మ చేత కట్టించుకొని పట్టుకెళ్ళి వీధుల్లో తమ పిక్కబలం చూపేవారు.

పుట్టబాల్ ఆడటం తండ్రికి ఇష్ట ఉండేది కాదు. అందుకే మొదట బంతిని గోడ అవతలకి తరలించి, ఆనక ఏదో పనిపైన పెత్తున్నట్లు జుల్మికర్ జారుకునేవాడు. అలా తండ్రి కళ్ళు కప్పి పుట్టబాల్తో ప్రేమాయణం సాగించాడు. కలోరమైన సాధనతో అలవడ్ అచంచలమైన ఆత్మవిశ్వాసం ఆయనను చక్కని ఆటగాడిగా తీర్చిదిద్దింది. కళ్ళ మ్యాచ్‌లలో అత్యుత్తమ ప్రతిభ చూపుతూ రోజు రోజుకు అగ్రార్ధేణి ఆటగాడిగా జుల్మికర్ ఎదిగిపోయాడు. క్రీడాభిమానుల్లో జుల్మికర్యద్విన్ పెద్ద పేరయ్యారి.

1954లో పైదరాబాద్ స్టోర్టింగ్ కల్వ తరపున అంబర్‌పేట్ సిటీ పోలీస్ జట్టుతో ఆడిన మ్యాచ్ జుల్మికర్యద్విన్ క్రీడా జీవితాన్ని మలుపు తిప్పింది.

(ఖిగతా కవ పేజీలో)

పెరుగుతున్న జనాభా - సమగ్ర ప్రణాళికలే పరిష్కారం

పెరుగుతున్నచోటనే జీవరాశల మనగడ సార్థకం. నీటి పరిషాహక ప్రాంతాలలోనే సహజంగా జనవాసాలు ఏర్పడతాయి. ప్రకృతిలో గల కార్బిచరణ సంబంధాలను అర్థం చేసుకొని, ఆ అవగాహనతో మనిషి జీవించాలి. రానురాను మనిషికి కొత్త సహాయ ఎదురుపుతున్నాయి. భూమిపై వున్న వనరుల సమతుల్యతను కాపాడుకోవటం, సమర్థవంతంగా ఉపయోగించకోవడంపైన మన భవిష్యత్తు ఆధారపడి వంటుంది. రోజురోజుకీ జనాభా పెరిగిపోతుంది. అపరిమిత జనాభా వల్ల వనరులు తగ్గిపోతున్నాయి. ఇది ఏ ఒక్క ప్రాంతానికో, దేశానికో పరిమితమైనది కాదు. 1987లో ప్రపంచ జనాభా 500 కోట్లు కాగా ప్రస్తుతం 800 కోట్లు పై మాట్ల. ఈ పెరుగుదలపై అవగాహన కలిగించి, జనాభా నిరోధించే చర్యలపై ఆలోచించేదుకు జులై 11న ప్రపంచ జనాభా దినోత్సవాన్ని జరుపుకుంటున్నాయి.

1947లో నాటికి 35 కోట్ల మంది వున్న మన భారత దేశ జనాభా ప్రస్తుతం 130 కోట్లకు పైగా చేరింది. 60శాతం భూమి ఆహారపంటల కోసమే వినియోగించబడుతుంది.

జనాభా పెరుగుదల వల్ల నివాస, ఉపాధి, ఆహార, పారిశుద్ధి, ట్రాఫిక్ రద్దీ, నేరాల కట్టడి, విద్యుత్కాశాలు, కాలుప్యం, సాంప్రదాతలో ఒక్కించి వంటి అనేక సమస్యలు ఏర్పడతాయి. పెరుగుదలను అరికట్టే చర్యలతో పాటు ఈ సహాయను సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొనే ప్రణాళికలు తయారు చేసుకొని చిత్తపుద్ధితో అమలు చేయాలి.

ఈ రోజు మన హైదరాబాద్ నగరం ఉపాధి కేంద్రంగా మారింది. కరోనా వంటి విపుల్రష్టిలో కూడా మన ఐ రంగం విజయపథంలో నడుస్తుంది. ఫార్మాపంటి పరిశ్రమలు ఇతోధికంగా పురోగమిస్తున్నాయి. భవన నిర్మాణ మనలు ముమ్మరంగా కొనసాగుతున్నాయి. ఇవన్నీ ఉపాధికి భరోసా యివ్వడం వల్ల వలసలు పెరిగాయి. రాష్ట్రజనాభాలో 43 శాతం పట్టణ ప్రాంతాల్లో నివశిస్తున్నారు. ఉపాధి, విద్య, వైద్య సదుపాయాల కోసం ప్రజలు గ్రామాల నుండి పట్టణాలకు చేరడం సహజమే.

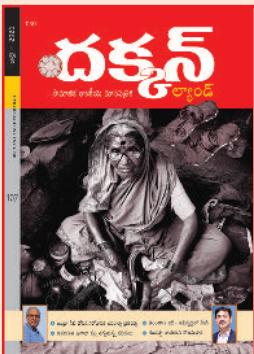
తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డాక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెరుగుతున్న జనాభాకు అనుగుణంగా అవసరమైన మౌలిక వసతుల కల్పనతో ఆధునిక పట్టణాల నిర్మాణాలపై అడుగులు చేస్తుంది. పొర్కెంద్రిక్త మనిషిపల్ చట్టం ద్వారా 142 మనిషిపాలిటీలలో 1326 నర్సరీలు, 197 డ్రైరిసోర్స్ సెంటర్లు, 140 కంపోస్ట్ యార్టులతో రాష్ట్రభివృద్ధితో పాటు, బడ్జెట్ 10శాతం కేటాయించడం ద్వారా పచ్చదనానికి శ్రీకారం చుట్టీంది. పట్టణ ప్రగతికింద 1,122 కోట్ల రూపాయలు వీటికి కేటాయించింది. కొత్త జిపోచ్ ఎంసి 5,600 కోట్ల బడ్జెట్తో నగరాభివృద్ధికి ప్రణాళికలు రూపొందించింది. ట్రాఫిక్ రద్దీ నివారణకు 158 కి.మీ. రింగ్రోడ్ చుట్టూ 13 ప్రాంతాల్లో రవాణా ఆధారిత అభివృద్ధి కేంద్రాలు అమలు చేస్తుంది. మెట్రో, శాటీలైట్జిఎస్, స్ట్రోక్ల ద్వారా రవాణా సొకర్యాలు పెరిగాయి. నగరంలో 3,42,645 సిలి కెమెరాలతో నిఘా ఏర్పాతంది. 13,236 నేరాలను పోలీస్ శాఖ గుర్తించింది. ఇవన్నీ పెరిగిన జనాభాకి అనుగుణంగా తెలంగాణ ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు.

తెలంగాణ స్టేట్ ఇండస్ట్రీయల్ ఇన్స్ట్రోషన్స్ కార్బోర్స్ ఫ్స్ నివేదిక ప్రకరం రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వం 153 ఇండస్ట్రీయల్ ప్రార్థనలు అభివృద్ధి చేసింది. ప్రధానంగా కరీంసగర్ ఐ ఇంక్యుబేషన్ సెంటర్, వరంగల్ టీ-వర్ష్, టీ-హాల్ హైదరాబాద్, ఈ-సిటీ, రావిర్యాల ఎలక్ట్రోనిక్స్ మ్యాన్ఫాక్చరీస్ క్లస్టర్స్ వంది వాలీని పేర్కొంది. ఇవన్నీ ఆయా ప్రాంత అర్థాలకు ఉపాధినిస్తాయి. ఆధికార వికెంట్రికరణతో పాటు హైదరాబాద్ ఇతర పట్టణాలు, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఎక్కడి ప్రజలకు అక్కడ ఉపాధి అవకాశము, విద్య, వైద్య సొకర్యాలు మెరుగుపరచడం ద్వారా వలసలను నిరోధించి నగరం మీద జనసాందర్భ ఒత్తిడిని తగ్గిస్తుంది. దీనికించి సమగ్ర మాస్టర్ప్లాన్, పట్టణ అభివృద్ధి ప్లానింగ్, నూతన పంచాయతీటట్లం దోహదం చేస్తున్నాయి. ఈ చర్యలన్నీ జనాభా పెరుగుదల వల్ల ఎదురుపుతున్న సహాయకు జవాబుగా నిలుస్తాయి.

వైదమగ్ని.ఎమ్

(మచికొండ వేదకుమార్)

ఎడిటర్

(వె హేజీ తరువాయ)

ఆ మ్యాచ్‌లో అయిన కనబరచిన అద్భుతమైన ఆటతీరుకు ముగ్గుడైన సి.పి.ఎల్ కమాండెంట్ జుల్పీకర్కను పోలీసు ఉద్యోగంలో చేరి తమ జట్టుకు ప్రాతినిధ్యం వహించమని కేరారు. ఎంప్లాయ్యుంట్ కార్డ్ కూడా లేని జుల్పీకర్కు అన్నీ సమకూర్చి పోలీసు కానిశేబుల్గా నియమించారు. అప్పటి నుంచి సి.పి.ఎల్ జట్టుకు, అంట ప్రదేశ్ జట్టుకు ప్రాతినిధ్యం వహించడం మొదలు పెట్టారు. 1956లో జాతీయ పుట్టబాల్ థాంపియన్స్‌ఏవ్ టోర్చుమెంట్ “సంతోష ట్రోఫీ” షైన్‌లో రెండు అద్భుతమైన గోల్స్ సాంధించి హీరోగా వార్ల్స్‌లోకి ఎక్కారు. అదే ఏడాది మెల్హోర్నీ ఆప్టేలియా బలింపిక్స్‌లో అతి పిన్న వయస్కుడైన ఆటగాడిగా భారత జట్టు తరువాయ ప్రాతినిధ్యం వహించారు.

విదేశీ పైదానంలో విభిన్నమైన వాటావరణంలో ఆడి రాణించడం సామాన్యమైన విషయం కాదు. సెమి షైన్‌లో యుగ్సేపియా చేతిలో పరాజయింపాలై నాలుగో స్టోనంలో నిలబడ్డారు. తొలుత ఒక్క గోల్ ఆధిక్యంలో ఉన్నపుట్టికి చివరిలి వచ్చేసరికి మనజట్టు పట్టు సదలించేసింది. 1958లో టోక్కో ఆసియా క్రీడల్లోనూ, 1959లో కొలాలంపూర్లో జరిగిన మెర్కిట్ టోర్చుమెంట్‌లోను భారత కీర్తి ప్రజిష్పల్ కోసం జుల్పీకర్కు దీనికి వ్రమించారు. 1956 మెల్హోర్నీలో జరిగిన బలింపిక్స్‌లో జుల్పీకర్కు తన ప్రతిభ చాటారు.

మన దేశంలో జరిగే పెంటాగ్యూలర్ ట్రోఫీ, సంతోష ట్రోఫీ, రోవర్, ఐ.ఎఫ్.ఎ.ఎస్.ఎం. వంటి అన్ని టోర్చుమెంట్లోనూ జుల్పీకర్క తన గోల్స్‌తో, తానందించిన అద్భుతమైన సమయాచిత పాసులతో రాష్ట్ర జట్టును గలిపించారు.

జుల్పీకర్కు దీనికి జివితంలో అద్భుతమైన ఎన్నో సంఘటనలు తఱుక్కుమంటాయి. 1956లో బౌంబాయి రోవర్ ట్రోఫీ షైన్‌లో అతి శక్తివంతమైన మహమ్మద్ న్హాత్ తో మన జట్టు తలపడింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ఓటమి ఖాయమని అంతా అంచనాలు కట్టారు. రెండు బలమైన జట్టు తలపడుతుండటంతో బౌంబాయిలోని గ్రోండ్ జనంతో కిటకిటలాడింది.

ఆట మొదలైన రెండో నిముషంలో దాదాపు మధ్య కోర్ట్ నుంచి బంటిని లాఘవంగా తన్ని అద్భుతమైన గోల్ చేశారు. కనీ వినీ ఎరుగని పరిణామానికి ప్రేక్షకులంతా నిశ్చేష్యులయ్యారు. షైన్‌నం హోన ముద్ర దాల్చింది. బంతి ఎక్కుడో దూరాన ఉండి లెమ్పుని గోల్ కీపర్ గోల్ పోట్టు నుంచి బలంగా ఇవతలికి వచ్చి నిర్మల్కంగా నిలుచున్న వైనాన్ని పసిగట్టిన జుల్పీకర్క కేవలం సెకస్లలో నిర్మయం తీసుకొని నేరుగా గోల్లలోకి బంటిని తన్నారు. దీంతో గుండ బలం చెదరని ప్రత్యేది జట్టు మహమ్మద్ న్హాత్ క్లబ్ 3-0 తేడాతో ఓడిపోయింది.

కెప్పెన్గా జుల్పీకర్క అసాధ్యాడు. పూర్వపూ రచనలోను, జట్టును సమిగ్గించా సదపడంలో ఆయన పెట్టింది చేరు. క్రమ కీక్షణకు ఆయన మారుపేరు. మొయిన్, యూసుఫ్, నూర్, అజీజ్ వంటి మేటి క్రీడాకారులున్న జట్టుకు ఆయన కెప్పెన్గా బాధ్యతలు నిర్వహించి ఎన్నో

విజయాలు సునాయసంగా దక్కిలూచుకున్నారు. జట్టు సభ్యులను హోట్, మధ్యం వంటి వ్యసనాలకు దూరంగా ఉంచేవారు.

విదేశీ పర్యాటనల్లో, అధికార విందుల్లోనైతం ఈ విషయంలో మినహాయింపు ఇచ్చేవారు కాదు. జుల్పీకర్ జస్లూం సంప్రదాయాలను అచరిస్తారు. కాలికట్లో టోర్చుమెంట్ ఆడుతుండగా రంజాన్ మాసం వచ్చింది. జుల్పీకర్తో పాటు యూసుఫ్, భలీం కూడా ఉపవాస దీక్క పాటిస్తూనే మ్యాచ్ ఆడారు.

ఆ ఉదయాన వ్యాయామం చేయడం వెంటనే మ్యాచ్ ఆడటంవల్ల తీవ్ర అలసటకు గుర్తుయాడు. అది గమనించిన కోచ్ పెంటుయ్య దీక్క రోజుల్లో ముస్లిమ క్రీడాకారులకు వ్యాయామం నుంచి మినహాయింపు ఇప్పబోయాడు. అయితే జుల్పీకర్ అందుకు అంగీకరించలేదు. ఈ చర్యవల్ల జట్టులో ఏకత్వానికి విఫూతం కలుగుతుంది కాబట్టి అందరు ఒకే పద్ధతులు పాటించాలని అభిప్రాయపడ్డారు. ఉపవాస దీక్క పాటిస్తూనే, వ్యాయామంకు హజిరయ్యారారు. అలాగే మ్యాచ్ లు అడేవారు.

దక్కి భారత పుట్టబాల్ జట్టుకు నాయకత్వం వహిస్తూ రష్యా, హాంగరి, డెన్మార్క్, జర్మనీ, ఇతర యుహెపియస్ జట్టుతో తలపడ్డారు. పెంటాగ్యూలర్ ఫుట్ బాల్ టోర్చుమెంట్లో కెప్పెన్గా, కోచ్గా మద్రాస్, షైచరాబాద్, కేరళ, బెగహరు, శ్రీలంకలలో జరిగిన అన్ని షైన్‌లో గెలపాంది 1963లో ఎఫ్.ఐ.ఎఫ్.వ. అధ్యక్షుడు సర్ స్టోనీ రోజ్ చేతులపై ట్రోఫీ అందుకున్నారు. అవకాశాలు వెతుక్కుంటూ జుల్పీకర్ స్టోనీతులు విఫిధ ప్రాంతాలకు వెళ్ళారు. కొందరు పాకిస్తాన్ కూడా వెళ్ళారు. కానీ ఆడే రోజుల్లో దేశంలోని అన్ని ప్రధాన జట్టు నుంచి ఆయనకు ఆప్టోనం ఉన్నపుట్టికి తన పంచ ప్రాణాలైన షైచరాబాద్ ను వదిలి వెళ్ళేది లేదనే వాడు. గిలిచినా ఉడినా ఈ గడ్డుపైనే ఆనేవారు. అదే మాటలై జుల్పీకర్ జీవితాంతం షైచరాబాద్ కోసమే నిలబడ్డారు. ఆ రోజుల్లో మ్యాచ్ కి 50 రూపాయలు మాత్రమే తమకు ఇచ్చేవారని, అయితే తాము డబ్బు కోసం కాచుండా ఆట మీద మక్కువు, దేశం, రాష్ట్రపట్ల భక్తితో మాత్రమే ఫుట్బాల్ ఆడేవారుని జుల్పీకర్ చెబుతుండేవారు.

పోలీసు శాఖలో అంచలంచలగా ఎదిగి 1963లో నల్గొండలో రిలైర్ అయాడు. ఉద్యోగరీత్తా ఎక్కుడ పని చేసినా ఆ ప్రాంతంలో క్రీడల అభివృద్ధికి ఇతోధికంగా పాటుపడ్డారు. కరీంగార్లో పని చేస్తున్నపుడు పోలీసు క్రీడలు ఘనంగా నిర్వహించారు. పోలీసు పరేడ్ గ్రోండ్లో ఉన్న పోర్ట్ వాల్ ఆయన హయాంలో నిర్మించింది.

పోలీసు శాఖలో ఆయన చూపిన కర్తవ్య దీక్కను గుర్తిస్తూ ప్రభుత్వం సేవాపతకంతో గౌరవించింది.

షైచరాబాద్ క్రీడా ప్రాభవానికి వెలుగు రవ్వల సంతకంలా నిలబడ్డ జుల్పీకర్తున్కు జేజేలు.

(తెలంగాణ ప్రభుత్వం భాషా సాంస్కృతిక శాఖ ప్రచురించిన

తెలంగాణ తేజోపుట్టులు' నుంచి)

-పి.వి. రామమేహన్ నాయుడు

తొలి మహిళా అన్స్ట్రిపియన్ మన ప్రాదరాబాద్

వైధ్య రంగంలో ప్రాదరాబాద్ ది విశిష్టమైన స్థానం. మలేరి యాకు కారణమైన దోషును కనుక్కున్నది ప్రాదరాబాద్లోనే. ఈ విషయాన్ని కనుక్కున్నందుకు రోనాల్ రాస్‌కు 1902లో నోబెల్ బహుమతి డాక్టర్ మల్లిన్న ముత్తాల గోవిందరాజులు నాయుడు 1900 ప్రాంతం నాటికి దేశంలో వేరెన్నికగన్న వైద్యులు. నిజామ్ రాజులను ఇన్నేంట్లు ఒకే దృక్కోణంతో చూస్తూ ‘ప్రగతిశీలురు’ వాళ్ళని దోషిందిరాలు, హిట్లర్, నాజీలతో పోల్చిందు. అయితే నాజీనికి మరోవైపు ఉన్న విషయాన్ని మనం ఇక్కడ గుర్తు చేసుకుండాం. ఈ నిజామ్లు కారణంగానే ప్రాదరాబాద్ ఇవ్వాళ మెడికల్ టూరిజానికి కేంద్రంగా నిలస్తోంది. ఉస్క్కానియా, నిలోఫర్, నిమ్జు, ఎంఎస్జె, ఇఎస్టీ, సరోజిని, తీబీ హస్పిటల్స్ ప్రాదరాబాద్ ఘనతను ఎనుకటనే చాటి చెప్పినయి. ఈ విషయా లన్నీ ఉస్క్కానియా వెండికల్ కాలేజిలోని ‘ఇండియన్ ఇన్సిట్యూట్ ఆఫ్ హిస్టరీ ఆఫ్ మెడిసిన్స్‌లో ఇవ్వాళ కొలువు దీరి ఉన్నాయి.

అల్లోపతిలో ఆధునిక పద్ధతుల్లో రోగ నిర్ణయి, చికిత్స చేసేందుకు 1845లోనే ఇక్కడ ప్రాదరాబాద్ మెడికల్ స్కూల్ ప్రాంభమయింది. ఈ స్కూల్ని నిజామ్ నవాబ్ నాసిరుద్దూల్ ఏర్పాటు చేసిందు. ఇందులో బ్రిటన్లో శిక్షణ పొందిన సర్జన్లు విద్యాభ్యాధన చేసేవారు. డాక్టర్ మెక్సీన్, బగిలీస్, మీర్ అమీర్ అలీ, ముద్రే మరో ఇద్దరు ఆటెండ్సర్లతో ఈ స్కూలు ప్రాంభమయింది. దీని కన్నా ముందు బోలారంలో ఒక మెడికల్ స్కూల్ ఉండింది కాని సరైన వసతులు లేక దాన్ని మూసివేశారు. ఈ దశలో నాలుగో నిజామ్ నాసిరుద్దూలా అనారోగ్యంతో బాధపడుతూ ఆయుర్వేదం, యునానీ వైద్యం తీసుకున్నప్పటికీ ఎలాంటి స్వస్థ చేకూర లేదు. బ్రిటీష్ రెసిడెంట్ ఫ్రెజర్ సలహా మేరకు డాక్టర్ మెక్సీన్తో వైద్యం చేయించు కోవడానికి సిద్ధపడతాడు. అయితే ఎలాంటి అల్లోపతి మందులు

మింగబోనని పరతు విధిస్తాడు. పరిశీలన తర్వాత నిజామ్ దయాబిటిన్స్తో బాధపడుతున్నాడని తెలుసుకొని అందుకు డాక్టర్ మెక్సీన్ ఒప్పుకుంటాడు. పరతు ప్రకారం ఎలాంటి మందులు ఇప్పుకుండానే కచ్చితమైన డైట్టో నిజామ్కు స్వస్థ చేకూరస్తాడు. దీంతో సంతోషించిన నాలుగో నిజామ్ నాసిరుద్దూలా బ్రిటీష్ రెసిడెంట్కి దగ్గరలో ‘ప్రాదరాబాద్ మెడికల్ స్కూల్ ప్రాంభంచేందుకు అనుమతిస్తాడు. ఈ స్కూల్లో మొదటి ఉర్దూ మీడియంలోనే బోధన జరిగింది. ఇంగ్లీషులోని విషయాలను ఉర్దూలోకి తర్జుమా చేసేందుకు ముద్రే అనే సహాయకుడుండేవాడు. ఈ స్కూల్/కళాశాలకు తాను బ్రిటిష్‌పాల్గొ వచ్చిన తర్వాత ఎడ్వర్డ్ లారీ 1885 నుంచి ఇంగ్లీషు వాధ్యమంగా బోధన ప్రాంభించిందు. శిక్షణ పొందిన వారికి ‘హకీమ్’ అనే పట్టాలను ఇచ్చేవారు.

నిజానికి అమెరికా, ఇంగ్లాండ్లలో మెడికల్ కాలేజీల్లో ప్రీలకు అంత ఈంగ్లీశ్ వేశాలు దొరకని కాలంలోనే ప్రాదరాబాద్లో మహిళలకు అవకాశం కల్పించారు. డాక్టర్ ఎడ్వర్డ్ లారీ ప్రోత్సాహం కారణంగానే 1884-85 సంవత్సరంలో ప్రాదరాబాద్ మెడికల్ స్కూల్/కళాశాలలో ఐదుగురు మహిళలు అడ్మిషన్సు తీసుకున్నారు. ఈ ఐదుగురింట్లో ఇప్పుడు మనం చెప్పుకోబేటే ప్రపంచం లోనే మొత్తం మహిళలు మహిళల అన్స్ట్రిపియాలజిస్ట్ రూపొ భాయి ఫర్మాంజీ కూడా ఉన్నారు. ఈనాటి సుల్తాన్బజార్లోని ఆసుపత్రి కేంద్రంగా ప్రారం భాష్యమైన ఈ ప్రాదరాబాద్ మెడికల్ కళాశాలలో డాక్టర్ ఎడ్వర్డ్ లారీ సేత్తుంటో అనేక పరిశోధనలు జరిగాయి. ఆరో నిజామ్ మహాబ్ బొబ్ అలీబాన్కు వ్యక్తిగత వైద్యుడిగా కూడా పనిచేసిన లారీ బ్రిటీష్ రెసిడెంట్ (ఇప్పటి సుల్తాన్బజార్ దవాఖాన) పోస్టుపాల్గొ సర్జన్గా పనిచేస్తా 1885-1901 మధ్య కాలంలో కొన్ని వేల మందికి క్లోరోఫామ్ ద్వారా అన్స్ట్రిపియా ఇచ్చి నొప్పి తెలియకుండా సర్జరీలు చేసిందు. ఆనాటి

ఆరో నిజామ్ మహబూబ్ అలీభాన్తో గల సాన్సిపొత్యంతో ఆయన్ని ఒప్పించి 1888లో మొదటి క్లోరోఫామ్ కమీషన్సు, 1889లో రెండో క్లోరోఫామ్ కమీషన్సు ఇంగ్లండ్కు పంపించాడు. ఈ బృందం అక్కడ మనుషులపై, జంతువులపై క్లోరోఫామ్ ద్వారా అనస్థిషియా ఇచ్చి చికిత్స చేసినారు. ఈ బృందంలో సభ్యురాలైన రూపాభాయి ఘర్రాంజీ అనే ప్రైదరూబాద్ పొర్సి మహిళ ప్రతిభా పాటవాల గురించి లారీ ఎంతగానో పొగిదారు. ఆమెను ప్రత్యేకంగా ఎంపిక చేసి తాను అంతకుమందు వైద్య విద్యాభ్యాసం చేసిన ఎడింబర్కు పంపించాడు. ఏరి పరిశోధనల్లోనీ విషయాలు తెలుసుకునేందుకు ప్రత్యేకంగా ఇంగ్లండ్కు చెందిన పత్రికల సంపాదకులు ప్రైదరూబాద్కు వచ్చారంటే విషయ ప్రాధాన్యత అర్థమైతటి.

నిజానికి క్లోరోఫామ్ అనస్థిషియా మొట్టమొదటి సారిగా ఎడవ్వు లారీ చదువుకున్న ఎడింబర్కో సింపున్ అనే అతను నవంబర్ 15, 1847 నాడు వినియోగించాడు. అలాగే ఇండియాలో ఈ అనస్థిషియాను జనవరి 12, 1848 నాడు వినియోగించారు.

రూపాభాయి ఘర్రాంజీ 1910లో ఎడింబర్కో ఫిజిక్స్, కెమిట్రీ విభాగాల్లో చదువుకుంది. ఆనాడు అనస్థిషియా మీద ప్రత్యేకంగా కోర్సులు లేకపోవడంతో ఈ రంగాల్లో ఆమె విద్యా భ్యాసం చేసింది. ప్రైదరూబాద్లో లారీ దగ్గర పాథాలజీలో శిక్షణ పొందింది. ఇంగ్లండ్కు అనిబిసెంట్సో కలిసి ఒకే ఓడలో ప్రయాణం చేసింది. దీంతో ఆమెతో సాన్సిపొత్యం ఏర్పడింది. అంతేగాదు అనిబిసెంట్ ఇంగ్లండ్లోని మిత్రులకు ఆమెను రికమెండ్ చేస్తూ యోగ్యతాపత్రాన్ని కూడా

ఇచ్చింది. ఘర్రాంజీ 1889 నుంచి 1920 ప్రాంతంలో రిటైర్యూ వరకూ అంటే దాదాపు 30 ఏండ్లు నగరం లోని లిచివ్ రెసిడెన్సీ, జనానా ఆస్ట్రోల్లో పనిచేసింది. అఖిరికి చాదర్లు (సుల్తాన్ బజార్) ఆసుపత్రి సూపరింటెండెంట్గా రిటైర్యూరు. నిజాం భాందాన్లో ఎంతోమందికి ఈవిడే పురుషు పోసింది. అవిపాహితగా ఉన్న ఘర్రాంజీ ఒక ప్రైదరూబాద్లోనే గాకుండా 1909లో ఇండియాకు తిరిగి వస్తూ సౌందర్యాలోని ఈడెన్ పోర్టులో దిగి బ్రిటిష్ రెసిడెంట్ కోరిక మేరకు అక్కడ కొంత కాలం వైద్య సేవలు అందించారు. అయితే రూపాభాయి జనన మరణాలు కచ్చితంగా తెలియ రావడం లేదు. ఈమె 1920 ఆ ప్రాంతంలో రిటైర్యూరంటే బహుశా 1860 ఆ ప్రాంతంలో జిన్చించి ఉండవచ్చు.

ఒక లోగికి క్లోరోఫామ్ ద్వారా అనస్థిషియా ఇచ్చిన మహిళ రూపాభాయి ఘర్రాంజీ. ఒక్క ఇండియాలోనే కాదు మొత్తం ప్రపంచం లోనే ఈమె మొట్టమొదటి మహిళ. ఈమె గురించి మెడికల్ జర్నల్లో అక్కడక్కడా కొంత సమాచారం లభ్యమవుతుంది గానీ పూర్తి వివరాలు దొరకడం లేదు. ఇలాంటి విషయాలపై మరింత లోతుగా పరిశోధన చేయడానికి వీలు కల్పించాల్సిన అవసరముంది. చరిత్రలో మన ఘనతను చాటిన వారిని సదా యాదికుంచుకోవాలి. అందులో భాగమే ఈ స్వరం.

- సంగిశెట్లీ శ్రీనివాస్,

m : 98492 20321

e : sangishettysrinivas@gmail.com

రకరకాల కారణాలతో తెలంగాణ ప్రముఖుల చరిత్రలు అంతగా వెలుగులోకి రాకుండా పోయాయి. అయి ప్రముఖులపై ప్రజలకు ఒక అవగాహన కల్పించేలా వివిధ వ్యాసాల సంకలనంతో మనిషి పేరిట తెలంగాణ లసోర్స్ సంటర్ కొన్ని పుస్తకాలను ప్రచురించింది.

1 జానపద గోర్ంచరు మనిషి	2 పంక్జీ గొంతుక మనిషి	3 ప్రజల మనిషి మనిషి	4 శేఖార్ కశ్మేరీయిం మనిషి	5 కొండవు శేరీంశు మనిషి
జానపద గోర్ంచరు, మనిషి జూన్ 1925 - జూన్ 2011	పంక్జీ గొంతుక, మనిషి జూన్ 1925 - జూన్ 2012	ప్రజల మనిషి, మనిషి జూన్ 1925 - జూన్ 2012	శేఖార్ కశ్మేరీయిం, మనిషి జూన్ 1925 - జూన్ 2012	కొండవు శేరీంశు, మనిషి జూన్ 1925 - జూన్ 2012

పై పుస్తకాలు లభించు చిరునామా :

టీఆర్ఎస్ 3-6-712/2, ప్రైట్ నెం. 12, హిమాయత్ సెన్టర్, ప్రైదరూబాద్ - 500029

ఫోన్ : 9030 6262 88. Email: trchyd@gmail.com

జై భవానీ-వీర శివాజీ

‘మొఘలపురా’

విజయవాడలో మొగల్రాజుపురం ఉన్నట్లే హైదరాబాద్ పాతనగరంలో ఒక మొగల్పురా అంటే మొగలులు నివసించిన పురం ఉంది. 1687లో జెరంగజేబ్ గోల్గొండపై దాడి చేసినప్పుడు సైన్యాన్ని ఫత్తేమైదాన్లో (నేటి ఎల్లీ స్టేడియం) నిలిపి అధికారుల బృందాన్ని ఈ మొగల్పురాలో స్థిరనివాసాలతో, కార్యాలయాలతో ఏర్పాటు చేశాడు. అట్లా ఆ ప్రాంతానికి మొగల్పురా అని పేరిచ్చింది. ఈ జస్తీ చార్మినార్ నుంచి పొలిబండకు వెళ్లే దారిలో ఎడమమైపు ఉంటుంది. ఒక కమాన్ నుంచి లోపలికి వెళ్లాలి. ఆ కమాన్ పేరు మొగల్పురా కమాన్.

యామై సంవత్సరాల క్రితం ఈ జస్తీ మిగతా బస్తీలకన్నా విలక్షణంగా ఒక ప్రశ్నేకమైన అందంతో కనబడేది. విశాలమైన రోడ్సు, మొగల్ వాస్తు శిల్పంతో ఒకేవిధంగా అన్ని గృహాలు, చౌరస్తూలలో సూఫీ ఫకీరు మగ్గురాలు (సమాధులు) వాటిషైన గోల్ గుంబజులు (గోపురాలు), ప్రతి ఇంటి ముందు విధిగా ఉండే బోగన్ విల్లా పూలచెట్లు ఉండేవి. గోల్గొండ రాజ్యం పతనం అయినాక జెరంగజేబు తన రాజుప్రతినిధిగా ముబారిజ్ భాన్ ను నియమించగా అతను ఈ మొగల్పురా నుండే కొంతకాలం తన పరిపాలన సాగించాడు. అతను ఆనఫ్ జాహీ (నిజాం) పరిపాలనకు మూల పురుషుడు. ఈ మొహల్లా (వాడ) మధ్యలో రెండు పెద్ద సమాధులు వున్నాయి. వాటి వాస్తుశిల్ప అలంకరణలు అధ్యాత్మంగా ఉంటాయి. వాటి లోపల తళతళా మెరినే నల్గొన్నెట్ రాళ్ల సమాధులు. మహమ్మద్ ఖుల్లీకుతుబ్ పొకు అబ్బుల్లా అనే కొడుకు జన్మించినప్పుడు 12 ఏళ్ల వరకూ తండ్రి ఆ కొడుకు ముఖం చూడరాని ఫకీర్లు జోస్యం చెప్పారు. అప్పుడు అబ్బుల్లాను ఈ మొగల్ పురాలోనే ఉంచి ఇద్దరు గురువుల అధ్వర్యంలో విద్యాబుద్ధులు నేర్చారు. కుత్సుద్దీన్ దైమీతుల్లా, మీర్జా పరీఫులు ఆ గురువులు. వారి సమాధులే ఇవి.

ఈ మొగల్పురాలోనే మీర్మోమిన్ దాయోరాకు వెళ్లే దారిలో

అక్కన్న మాదన్నలు కట్టించిన “మాతా మహంకాళీ దేవాలయం” ఉంది. ఈ అన్నదమ్ములిద్దరూ ఖుతుబ్ పొహీ నవాబుల వద్ద దివాన్గా (ప్రధానమంత్రి), పేష్ట్రోగా (ఆర్థికమంత్రి) పనిచేశారు. ప్రభువులు, ముస్లిం మతస్తులు అయినా వారికి కుడి, ఎడమల నిలబడి తమ అఖండ మేధస్సుతో పరిపాలన నిర్వహించిన ఈ ఇద్దరు మంత్రులు మాత్రం హిందువులు, కుతుబ్ పొహీలు పియామతుస్తులైనందున ఈ హిందు ముస్లిం సమైక్యత పాలు నీళలా, పాన్సుపారీలా కలిసిపోయి సాధించబడింది. సున్ని మతస్తుడైన జెరంగజేబుకు ఈ ఐక్యత నచ్చక గోల్గొండపై దాడి చేశాడు.

ఫిబ్రవరి ఏడవ తారీఖున 1677లో ఛత్రపతి శివాజీ ఈ మహంకాళీ దేవాలయాన్ని సందర్శించాడు. ఆయన శ్రీశైలానికి వెళ్లా మార్గమధ్యంలో గోల్గొండ నవాబుకు అశిథిగా హైదరాబాద్ సగరంలో విడిది చేసిన సందర్శంలో మొగల్పురాలోని ఈ మహంకాళీ దేవాలయాన్ని సందర్శించాడు. అప్పుడొక వింత జరిగింది.

“నా వెంట ఎవరూ రావద్దు. నేనుక్కడినే కాళికాదేవిని పూజించు కోవాలి” అని అందరిని గుడి అవతర్త నిలబెట్టి శివాజీ ఒక్కడే లోపలికి వెళ్లాడు. అతని పరివారమూ, స్థానిక యువకులు

అందరూ గుడి బయటే నిలుచున్నారు. కానేపు అయినాక శివాజీ ఇవతలికి వచ్చి అమ్మ బలి కోరుతుంది. ఆకలిగా ఉండట. ప్రాణాలు అర్పించటానికి ఎవరొస్తారు అని ప్రశ్నించాడు. ధైర్యం గల యువకుడు ఒకతను ముందుకు వచ్చాడు. ప్రజలందరూ ఆ యువకుడికి జేసేలు పలుకుతుంటే అతను లోపలికి వెళ్లిపోయాడు.

తర్వాత మల్లీ శివాజీ ఇవతలికి వచ్చి అమ్మకు ఆకలి తీరలేదట. మరొకరు కావాలట ఎవరొస్తారు అని ప్రశ్నించాడు. జనంలో కలకలం మొదలైంది. అయినా మరో ధీరుడు ముందుకొచ్చాడు. ఇట్లా ఒకటి, రెండు, మూడు... పది మంది ఉడుకు రక్తం ప్రవహించే దుడుకు యువకులు లోపలికి వెళ్లిపోయారు. చూస్తున్న ప్రజలలో హహోకారాలు

అక్కన్న మాదన్న దేవాలయంలో మహంకాళీ మాత విగ్రహం

మొదలైనాయి. చివరికి గుడి తలుపులు తెరచుకున్నాయి. చిరునవ్వులు చిందిస్తూ భత్రపతి శివాజీ మహారాజ్ ప్రజల ముందుకు వచ్చి నిలుచున్నాడు. అయిన వెనుక ఈ పది మంది యువకులు సజీవంగా నిలుచున్నారు. “దేశాన్ని విముఖి చేయటానికి నాకు ఇలాంటి ప్రాణాలు బలిపెట్టే సాహసమైన యువకులే కావాలి. ఈ పది మందిని నా వెంబడి తీసుకెళ్తున్నాను” అని ప్రకటించాడు. అప్పుడు ప్రజలందరూ కరతాళ ధ్వనులు చేస్తూ “జై భవానీ వీర్ శివాజీ” అని నినాదాలు చేశారు. మాదన్న నివసించిన ప్రాంతాన్ని ఇప్పుడు మనం “మాదన్నపేట” అంటున్నాం. ఇది యాక్ట్సపురాకు దగ్గరలో వుంటుంది. మొగల్పురా లోనీ మాతా మహంకాళి గుడిని ప్రజలు అక్కన్న మాదన్నస్తు గుడి అనే ఇప్పటికీ పిలుస్తారు. అదర్చ సోదరులను “రామలక్ష్మణులు” అని ఎలా అంటారో ఇప్పటికీ ప్రాదరాబాదీలో ఎవరైనా అనుదమ్ములు లేదా స్నేహితులు అదర్చంగా కలిసి వెంటిని ఉంటే వారిని “అక్కన్నమాదన్న” అని పిలపటం ఇక్కడి సంప్రదాయం.

పోరాటాల పురిటిగడ్డ అయిన ఈ మొగల్పురా మరో దేశభక్తుడికి జన్మనిచ్చింది. ఆ వీరుడే సయ్యద్ మాల్హీ అల్లాఉ దీన్, మొగల్పురా ఆ రోజులలో వేధావులు, కవులు, కళాకారులకు ప్రసిద్ధి. ఇప్పటికీ కూడా మొగల్పురా బస్తీలో “ఉర్రూఫుర్” అని ఒక సాహిత్య, సాంస్కృతిక కేంద్రం ఉంది. పాతనగరంలో ముస్లింలకు అది మరొక “రహీంద్ర భారతి, కళాభవన్”. అన్ని రకాల సమావేశాలు అందులోనే జరుగుతుంటాయి. ఈ మొగల్పురా నివాసి సయ్యద్ మాల్హీ అల్లా ఉద్దీన్ వృత్తిరీత్యా ప్రవృత్తి రీత్యా మాల్హీ, మత ప్రవక్త, పండితుడు. మొగల్పురా దాటి లోపలికి వెళ్గానే చెరస్తోలో ఒక పెద్ద మనీదు కనబడుతుంది. దాని పేరు సయ్యద్ మాల్హీ అల్లా వుద్దీన్ మనీద్. దానిని అతనే కట్టించాడు. 1857లో ఉత్తరభారతదేశంలో జరిగిన ప్రథమ భారత స్వాతంత్య పోరాటం అనగా సిపాయిల తిరుగుబాటు ప్రభావం ప్రైంటర్ రాజ్యంపై కూడా పడింది. హిందూ, ముస్లిం ప్రజలు కల్పి ఇక్కడా ఆ తిరుగుబాటు బావుటా రెపరెపలాడించారు. బ్రిటీష్ వారికి తొత్తుగా వ్యవహారిస్తున్న నిజాంపై సాయుధమైనారు. ఆ పోరాటానికి నాయతక్కం వహించిన వారు సయ్యద్ మాల్హీ అల్లా ఉద్దీన్, తుర్కేబాజ్ఫాన్లు. ఆ సాయుధ సమరం విఫలం కాగా నగరం విడిచి పారిపోయారు. ఆ తర్వాత కొంత కాలానికి తుర్కేబాజ్ఫాన్ ను చంపి కోరి దగ్గరి పుత్తిబోలిలో శవాన్ని మూడురోజులు అలాగే వ్రేలాడదీశారు.

మొఘల్పురాలో కుతుబ్షాహీ గురువుల సమాధులు

మాల్హీ అల్లా ఉద్దీన్ ను బెంగళారులో పట్టుకుని ప్రైదరాబాద్ తీసుకువచ్చి విచారణ జరిపి అందమాన్ ఔలైలుకు యావళ్లీవ శిక్కగా పంపారు. ఆ వీరుడు 27 సంవత్సరాలు అక్కడే కృగం, కృశించి 1884లో అమర్యదైనాడు. ఆఖరి మొగల్ చక్రవర్తి బహదూర్ షాజఫర్ రంగున్లో మరణించినట్లుగానే మాల్హీ అల్లా ఉద్దీన్ కూడా అందమాన్లోనే తుదిశ్వాస వదిలాడు. ఈ దేశభక్తుడు జన్మించి, నివసించి, నడయాదిన పవిత్ర నేలనే మనం మాటల్లడుకుంటున్న ఈ “మొఘల్పురా”.

రెండవ నిజాం 1765లో అధికారానికి రాగానే అనేక మంది ఉన్నత ఉద్యోగులు, నగర ప్రముఖులు ఇక్కడ నివాసాలు ఏర్పరచుకున్నారు. జబర్దస్తుఖాన్ అను ప్రముఖుడు అజ్జీర్ దర్గా నుండి కొన్ని పవిత్ర అవశేషాలను, ఒక పగడీని తెచ్చి తన నివాస సమీపంలో “ఖాజామెయినుద్దిన్ కా చిల్లా”ను నిర్మించారు. అప్పట్టించి ప్రతి ఏటా అక్కడ ఉర్ను జరుగుతుంది. సాజిదా బేగం అను విదుషీమణి ఆ చిల్లాకు ఎదురుగా ఒక కమాన్ ను నిర్మించింది. అదే “మొగల్పురా కీ కమాన్”.

వంద సంవత్సరాల క్రితమే ఈ బస్తీలో “రిఫాయే ఆం” అన్న పారశాల ప్రారంభమై అది ఇప్పటికీ కొనసాగుతుంది. రిఫాయే ఆం అనగా సర్వజనులను సంస్కృతించడం” అని అర్థం. సంస్కరణ విద్య ద్వారానే సాధ్యమని భావించిన ఆనాటి పెద్దలు ఆ పారశాలను ప్రారంభించారు. “ఒకే ఒక సిరా చుక్క లక్ష్మి మెద్దలకు కడలిక” అన్నట్లు ఈ బడిలో చదువుకున్న పిల్లలు తర్వాత కాలంలో జాతీయాద్యమంలో పాల్నాని ప్రముఖ నాయకులైనారు. ఈ మొగల్పురాలోనే “ప్రిన్సెస్ దుర్రూ షెహవార్” అని చిన్న పిల్లల ఆసుపత్రి వుంది. అది ఇప్పటికీ పాతనగరం పేద పిల్లలకు తన సేవలను అందిస్తుంది. ప్రిన్సెస్ దుర్రూ షెహవార్ ఆఖరి నిజాం గారి చిన్న కోడలు. ఆమె మెట్టినిల్లు ప్రైదరాబాద్ అయినా పుట్టినిల్లు మాత్రం “టర్మీ”. ఆమె ఇక్కడి జనజీవన ప్రవంతిలో కలిసిపోయి తన ఆస్తినంతా ఆ ఆసుపత్రికి దానం ఇచ్చింది.

ఇప్పుడు ఆ ఆసుపత్రి పేద పిల్లల “సంతోష చంద్రశాల”.

(పహార్ నామా (ప్రైదరాబాద్ వీధులు - గాథలు) పుస్తకం సుంచి)

-పరవస్తు లోకేశ్వర్,

m: 91606 80847

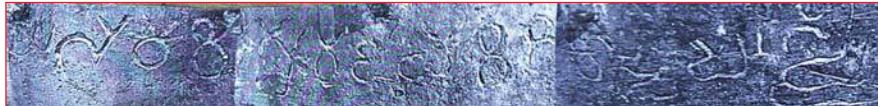
e : lokeshwar.hyderabad@gmail.com

అలనాటిమేటి తెలంగాణ శాసనాలు-11

గండప్పనాయకుని కొలనుపాక

కంచుగంట చిన్న శాసనం (క్రీ.శ. 1040?)

శాసనం చిన్నదే. మొత్తం 36 అష్టరాలు, ఒకే ఒక పంక్తి. అయితేనే! ఆ శాసనం ఒక కళాత్మకమైన కంచుగంటపైన చెక్కబడింది. ఆ గంటపైన గల దేవతామూర్తులు, డిజైన్సు చారిత్రక ప్రాధాన్యతను సంతరించుకొన్నాయి. ఇంతకీ ఆ కంచుగంట ఎక్కువీదో, దానిమీదగల శాసనం ఏమిటో, ఎప్పుటిదో తెలుసుకొన్నాదీ ఆసక్తిరేగుతుంది. ఆ శాసనమున్న కంచుగంట 1960లో తెలంగాణలోని ఒకప్పటి నల్లగొండ జిల్లా, ఇప్పటి భువనగిరి - యాదాద్రి జిల్లా, ఆలేరు సమీపంలోని కొలనుపాక గ్రామం పక్కనే పారుతున్న ఒక నదిలో దొరికింది. వెంటనే రాష్ట్ర పురావస్తుశాఖ, ప్రధాన కార్యాలయానికి చేరింది. అదే కాదు,

దానితో పాటు ఇంకా రెండుగంటలు కూడా దొరికాయి. వాటిలో రెండు మాత్రం, ప్రస్తుతం పైదరాబాద్ పట్టిక గార్డెన్స్‌లో నున్న తెలంగాణ స్టేట్ మూర్ఖజియంలో ప్రదర్శనలో ఉన్నాయి. ఎంతో చారిత్రక ప్రాధాన్యతగల ఈ 3 కంచుగంటల్లో, శాసనమున్న, మరో గంటపై పురావస్తుశాఖ అప్పటి సంచాలకులు డా. ఎన్. రమేశ్ న విస్తృత అధ్యయనం చేశారు.

(ఎన్.రమేశ్ న, త్రైవేస్టర్స్ చాటుక్యూన్ బ్రాంజ్ బెల్స్ లవిత్ కళ. వా. 10, బొంబె, 1961, పే.25-30)

ఒక గంటపైన కింది భాగంలో చుట్టూ, 'న్వస్తి శ్రీమతు

కందపునాయకరు కొల్లిపాకెయ సభలేశ్వరద సోమేశ్వర దేవరిగి కొల్లిపుజ' అని తెలుగు - కన్నడ లిపిలో, కన్నడ భాషలో శాసనం చెక్కబడింది. కొల్లిపాకలోని సోమేశ్వరదేవుని, శ్రీమతు కందపునాయకరు సమర్పించాడని ఆ శాసనం భావం. లిపిని బట్టి ఈ శాసనం క్రీ.శ.11వ శతాబ్దికి చెందింది.

ఈ శాసనం దొరికింది కొల్లిపాకలో. అంటే కొలనుపాకలో. ఇచ్చింది కందపు నాయకుడు. కొల్లిపాకను గురించి ప్రస్తావనలు తమిళ, కన్నడ దేశ శాసనాల్లో వాలా చోట్ల కనిపిస్తాయి. తంజావూరులోని బృహదీశ్వరా లయంలోని రాజైంద్రచోణుని క్రీ.శ.2018 నాటి శాసనంలో, (సుల్లిమళ మదిల్ కొల్లిపాక్ రైయమ్) చుట్టూ చెట్లూ, పొదలతో నున్న కొల్లిపాకను తాను జయించినట్లు చెప్పుకొన్నాడు (సౌత్ ఇండియన్ ఇన్స్క్రిప్షన్స్, వా. పే. 90). కర్నాటక రాష్ట్రంలోని నంజనగుడ దగ్గరి నందిగుండలోని క్రీ.శ.1021 నాటి శాసనంలో కొల్లిపాకగా చెప్పబడింది (ఎపిగ్రాఫియా కర్నాటిక, వా.3, పే.134). మైసూరు దగ్గరి తాడిమలింగిలోని అదే సంఘపు శాసనంలో 'కొల్లిపాక్' గా పేర్కొనబడింది (సౌత్ ఇండియన్ ఇన్స్క్రిప్షన్స్, వా. 1, పే. 95). కర్నాటకలోని బీజపూర్ జిల్లా, భైరాన్ మంట్టిలోని కళ్యాణచాళుక్య చక్రవర్తి జగదేక మల్ల రెండోజయసింహుని క్రీ.శ.1034 నాటి శాసనంలో తాను కొల్లిపాకలో విడిది చేసినట్లు చెప్పుకొన్నాడు (ఎపిగ్రాఫియా కర్నాటిక, వా.3, పే.230). మైసూరు నమీపంలోని బెల్గామిలోని, కళ్యాణ చాళుక్యచక్రవర్తి

మూడో గంట

త్రైలోక్యమల్ల మొదటి సోమేశ్వరుడు తన సామన్సుని గురించి 'కొల్లిపాకెయ కవమ్' అని ప్రస్తావించాడు (ఎపిగ్రాఫియా కర్నాటిక, వా. 6, పే. 323). మైసూరు నమీపంలోని గంగవరవల్లిలోని క్రీ.శ.1046 నాటి శాసనంలోనూ, కాంచీపురం సమీపంలోని మమిమంగళం లోని చోళ రెండో రాజు మరో శాసనంలో కళ్యాణచాళుక్య చక్రవర్తి మొదటి సోమేశ్వరునితో జరిగిన యుద్ధంలో, కొల్లిపాకను దగ్గరం చేసినట్లు చెప్పకొన్నాడు (ఎపిగ్రాఫియా కర్నాటిక వా. 9, పే. 75; సౌత్ ఇండియన్ ఇన్స్క్రిప్షన్స్ వా. 3, పే. 51). ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని గుంటూరు జిల్లా, చేత్లోలులోనున్న విక్రమచోణుని క్రీ.శ.1127 నాటి తెలుగు శాసనంలో నంబయ్ కొల్లిపాక పాలకునిగా ఉన్నట్లు చెప్పబడింది (ఎపిగ్రాఫియా ఇండికా, వా. 6, పే. 233). విజయనగర చక్రవర్తి సదాశివరాయని క్రీ.శ.1566 నాటి రాగిరేకు శాసనంలో, తాను దానం చేసిన 31 గ్రామాల్లో ఎంతో అందమైన, ప్రశ్నగాంచిన కొల్లిపాక గ్రామం (ప్రతీతంచ మనోవరం) కూడ ఉండని చెప్పుకొన్నాడు (ల్రిటీష్, మూర్ఖజియం ప్లేట్స్ అఫ్ సదాశివరాయ శకసంవత్తీ 1478 ఎపిగ్రాఫియా ఇండికా, వా. 4, పే. 1-22). అంతే కాక రాష్ట్ర పురావస్తుశాఖ ప్రచరించిన, పివి వరప్రహృశాస్త్రి, (సం) ఇన్స్క్రిప్షన్స్ అఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ : నల్గొండ డిష్ట్రిక్ట్, వా. 1, ప్లాదరాబాదు, 1993; డా. నేలటూరి వెంటరమణయ్య (సం) ఇన్స్క్రిప్షన్స్ అఫ్

మొదటి గంటపై గణపతి

మొదటి గంటపై సూర్యుడు

మొదటి గంటపై దక్షిణామూర్తి

మొదటి గంటపై విష్ణుమూర్తి

ఆంధ్రప్రదేశ్ : నల్గొండ డిస్ట్రిక్టు, వా. 2, హైదరాబాదు, 1994 సంవుటాల్స్, కొలనుపాకలోని మొత్తం 52కు పైగా గల శాసనాలు ప్రచురించబడగా, వాటిలో కొలనుపాక, కొల్పాక, కుల్యపాకగా పేర్కొనబడింది. కొలనుపాకలో చాలా కాలం ఉపాధ్యాయువిగా వని చేసి, చరిత్రపై ముఖారం పెంచుకొని, అనేక స్థలాలు, కట్టడాలు, శిల్పాలు, శాసనాలను కొత్తగా వెలుగులోకి తేవడమేగాక, కొలనుపాక చరిత్ర, శాసనాలు, దేవాలయాలపై పుస్తకాలు రాసిన, విరువంటి గోపాలకృష్ణ, అదే వరవడిలో చరిత్ర పరిశోధనలు ప్రారంభించి, ముప్పురం చేసి, కొత్త తెలంగాణ చరిత్ర బ్యందానికి నాయకత్వం వహిస్తా

అలేరు కంపణం లాంటి స్థానిక చరిత్ర, తెలంగాణ చరిత్ర గ్రంథాలను రాసిన శ్రీరాఘవాజు హరగోపాల్, కొలనుపాకపై సాధికారిక పరిశోధనలు గావించిన సంగతిని కూడ ఇక్కడ చెప్పుకోవాలి. ఎందుకంటే పై ఇద్దరి పుస్తకాలు కొలనుపాక చరిత్రకు అద్దం పడుతున్నాయిగాబట్టి.

తరువాత, పి. శ్రీనివాసాచారి, పి.బి.దేశాయి, (సం), కన్నడ జన్మక్రిష్ణమ్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్, హైదరాబాదు, 1961లోని, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 శాసనాల్లో కొల్పాక ప్రస్తావనను కూడ గమనించవచ్చు. అలాగే, సి.ఎస్. వాసుదేవన్ (సం), కన్నడ జన్మక్రిష్ణమ్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్, కన్నడ యూనివర్సిటీ హంపి, 1999 : కె.ఆర్.

రెండో గంటపై అతిరిక్తాంగ బైరవ

రెండో గంటపై అసీన విష్ణుమూర్తి

రెండో గంటపై దక్షిణామూర్తి

రెండో గంటపై సూర్యుడు

గణేం, ఆర్. శేఖరాప్పి (సం), అంధ్రప్రదేశద కన్నడ శాసనగళు : - భాగ-1, భాగ-2, కన్నడ విశ్వవిద్యాలయం, హంపి, 2001లలో కొలనుపాకలోని కన్నడ శాసనాలున్నాయి. బి.ఎస్.శాప్రిగారి నల్లగొండ జిల్లా సర్వస్వం, జి. జవహర్లల్, జైనిజిం ఇన్ అంధ్రప్రదేశ, ఎం. రాధాకృష్ణర్చు టెంపల్ ఆఫ్ తెలింగాణలలో. కొలనుపాక చరిత్ర, శాసనాలున్నాయి. ఇంకా కొలనుపాక స్థల ప్రదర్శనశాలపై గైడ్ బుక్కును రమాకాంతం రాశారు. ఇలా కొలనుపాక చరిత్ర, శాసనాలు, శిల్పాలపై చాలా మంది పరిశోధనలుగావించారు. ఇదంతా ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, యువ పరిశోధకులు వీటిని చదివి ఆకశింపు చేసుకొంటారన్న ఆశతో.

ఇన్ని వివరాలు ఎందుకు చెప్పాల్సిచ్చిందంటే, కొలనుపాకలో దారికిన ఒక గంటపై ఉన్న శాసనంలోని కండపు / గండపు నాయకర్ ఎవరో తెలుసుకోవటానికి. చోళ రాజుధిరాజు, ధాన్యకటకం వద్ద, కళ్యాణ చాళుక్య చవకప్రతితో శ్రీ.శ.1045లో చేసిన యుద్ధంలో, ఆహాముల్ల సోమేశ్వరుని సైన్యాధికారులైన, విక్రీ విజయాదిత్య, సంగమయ్యలతో పాటు, గండపుయ, గంగాధరులు కూడా ఉన్నారని ఒక శాసనంలో చెప్పుకున్నాడు. ఇంతకు ముందు రాజేంప్రహోళదు, తరువాత రాజుధిరాజ చోళుడు, కొల్లిపాకపై దాడిచేసి, అగ్నికి ఆహాతిని గావించిన సంగతిని కూడ ఇక్కడ చెప్పుకోవాలి. దీనిని బట్టి, కొలనుపాకలో దీరికిన ఈ కంచు గంటల్ని, కళ్యాణ చాళుక్య ప్రభువైన మొదటి సోమేశ్వరుని సైన్యాధికుడైన గండపే (అతన్ని శాసనాల్లో గండపుయ, కండపు నాయకర్ అని కూడా పేర్కొన్నారు) నవ్వది సుస్పష్టం. ఇతడు శ్రీ.శ.1045 నాటి ధాన్యకటకం యుద్ధంలో మరణించాడని కొండరు చరిత్రకారులు పేర్కొన్నారు. కంచుగంట శాసనంలో తేదీ లేనందున, గండపు నాయకుడు, కొలనుపాకలోని సోమేశ్వరునికి శ్రీ.శ.1040 ప్రాంతంలో సమర్పించి ఉండోచ్చు.

ఈక రెండు కంచుగంటలపై నాలుగు మైపులా ఉన్న దేవతా శిల్పాన్ని పరిశీలిద్దాం. మొదటి గంటపైన ఆసిన గణపతి, స్థానక సూర్యుడు,

ఆసిన దక్షిణామూర్తి, విష్ణుమూర్తి శిల్పాలు, రెండో గంటపై కూడ గణపతి, సూర్య, దక్షిణామూర్తి, అతిరిక్తాంగ బైరవ శిల్పాలు, శ్రీ.శ.11వ శతాబ్ది నాటి కాంస్య శిల్పకళకు, ఆనాటి శిల్పాల పనితనానికి మచ్చుతునకలుగా ఉన్నాయి.

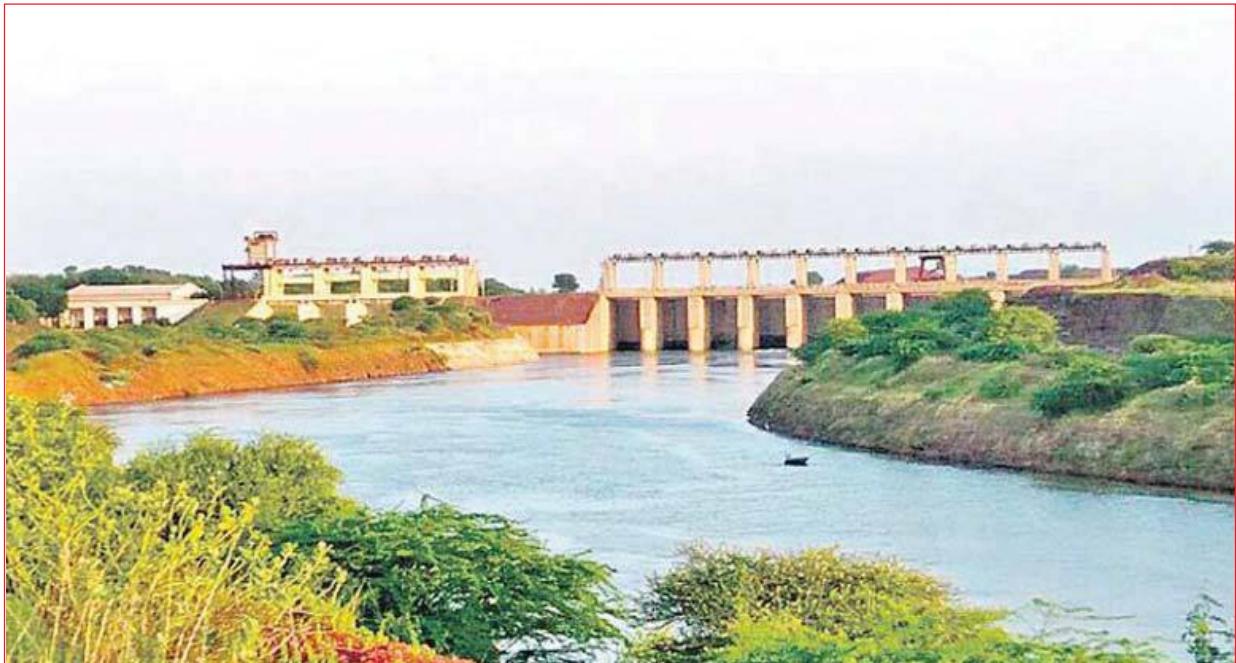
ఇంతటి ప్రాముఖ్యతగల శాసనం గురించి పురావస్తు శాఖ ప్రచురించిన నల్లగొండ జిల్లా శాసన సంపుటాల్లో పేర్కొనక పోవడం గమనించాల్సిన విషయం. కొలనుపాక, ఒక జైన, మైపువ (పీర నారాయణ) కైవ కేంద్రంగా వద్దెనిమిది కులాల మారులు, దేవాలయాలుగల ప్రాముఖ్యత స్థావరమైనా, నా వ్యాసాన్ని కేవలం కంచు శాసనానికి పరిమతం చేసుకొన్నాయి.

రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ఎన్నో కంచుగంటలున్నా కొలనుపాక గంటల పనితనం మరెక్కడా కనిపించదు. అందులోనూ కళ్యాణ చాళుక్యల దండనాధుడైన గండపు నాయకుని శాసన ముండటం మరో ప్రశ్నేకతగా చెప్పుకోవచ్చు. శాసనం చిన్నదే అయినా, శ్రీ.శ.11వ శతాబ్దినాటి లిపి, భాష. కాంస్యకళ, ఆలయ సంస్కృతికి అద్దంపడు తున్నందున, ఆ గంటల్ని బహుకరించిన గండపు నాయకుని శాసనం అలనాటి మేటి తెలంగాణ శాసనాల జాబితాలో చోటు డక్కించుకొంది. ఈ శాసనంపై ఇంత వివరంగా తెలిసారిగ నా వ్యాసాన్ని ప్రచురించిన దక్షన్యాండ్ మాసప్రతిక సంపాదకులు, ఎం. వేదకుమార్గారికి నా కృతజ్ఞతలు. డా.ఎస్. రమేశ్కర్గారికి, శ్రీరామేషు హర్షగోపాల్ గారికి, విరువంటి గోపాలకృష్ణగారికి, కొలనుపాక కంచుగంటల పొట్టోలను, వాడుకోవటానికి అనుమతిచ్చిన అప్పటి పురావస్తు శాఖ సంచాలకులు డా.వి.వి. కృష్ణ శాస్త్రిగారికి, ఇప్పటి నంచాలకులు శ్రీ.కె. శ్రీనివాస రాజుగారు, అధికారులు నాగరాజు, గంగాదేవిగార్లకు నా ధన్యవాదాలు.

-తుమని శివాగిరెడ్డి-స్థపతి

m : 9848598446
e : nagireddy@malaxmi.in

ఆంధ్రా నీటి దోషిది నిరోధానికి అనివార్య ప్రతిచర్య

పోతిరెడ్డిపాడు హెడ్ రెగ్యులేటర్ దిగువన ఉన్న శ్రీశైలం కుడి ప్రధాన కాలువ (SRMC) సామర్థ్యాన్ని 80 వేల కూడా సెక్కులకు పెంచే పనులకు, రోజుకు 3 tmc నీటిని ఎత్తిపోనే రాయల్సీమ ఎత్తిపోతల పథకానికి పరిపాలనా అనుమతినిస్తూ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం మేరన జిం సంబరు 203ను జారీ చేయడం, ఆ తర్వాత పెండర్లు పిచిచి, పెద్ద ఎత్తున టీప్పర్లు, మట్టిని తవ్వే భారీ యంత్రాలు, సిమెంట్ కాంక్రీట్ బ్యాచింగ్ ప్లాంట్, కంకర క్రెపింగ్ ప్లాంట్ నెలకొల్పి పనులు ప్రారంభించిన సంగతి అందరికి తెలిసినదే. ఈ నిర్ణయాన్ని డిసెంబర్ 2019 లోనే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ జగన్ మాహాన్ రెడ్డి అసెంబ్లీలో ప్రకటించినారు. ఈ సంగతిని అన్ని పత్రికలు పతాక శీర్షికలతో వార్తలు ప్రకటించినాయి. ఇటువంటి ఒక తీవ్ర నిర్ణయం యొక్క పూర్వ పరాలను, మంచిచెడ్డలను, తెలంగాణా రాష్ట్ర ప్రాజెక్టులపై పద్మ ప్రభావాలు, ఈ అంశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ తరఫున వస్తున్న అసంబధ వాదనలను చర్చించడమే ఈ వ్యాసం లక్షం.

జి ః 203 లో కీలక అంశాలు :

మొదట జి ః సంబరు 203 లో ఉన్న కీలక అంశాలు ఏమిటో తెలుసుకుండాం.

- శ్రీశైలం జలాశయం సుండి రోజుకు 3 TMCల నీటిని ఎత్తిపోసి పోతిరెడ్డిపాడు హెడ్ రెగ్యులేటర్ దిగువన శ్రీశైలం కుడి ప్రధానకాలువ (SRMC) లో జారచిదిచేందుకు సంగమేశ్వరం వద్ద రాయల్సీమ లిప్పి పథకం యొక్క పంచింగ్ స్టేషన్ నిర్మాణం. దీనిఅంచనా విలువ రూ. 3825.00 కోట్లు. ఈ పంచ హొజ్ లో పంపులను 800 అడుగులలెవెల్ వద్ద బిగిస్తున్నట్టుగా తెలుస్తున్నది.
- పోతిరెడ్డిపాడు హెడ్ రెగ్యులేటర్, దాని కింద శ్రీశైలం కుడి ప్రధాన కాలువను బనకచ్చ కాంపెన్స్ వరకు ప్రవాహ సామర్థ్యాన్ని 80 వేల కూడా సెక్కులకు పెంచడానికి లైనింగ్, తదితర ఇంప్రావ్ మెంట్ పనులు చేయడం. ఈ పనుల అంచనా విలువ : రూ. 570.45 కోట్లు
- శ్రీశైలం కుడి కాలువ (SRBC) / గాలేరు నగరి సుజల ప్రవంతి (GNSS) కాలువను లైనింగ్ చేసి దాని ప్రవాహ సామర్థ్యాన్ని 30 వేల కూడా సెక్కులకు పెంచడం. వీటి అంచనా విలువ రూ. 2,433.70 కోట్లు.
- 203 జింలో పేరొన్న పనుల మొత్తం అంచనా విలువ రూ.

6,829.15 కోట్లు.

పారుకుల అవగాహన కోసం శ్రీతైలం జలాశయం యొక్క కొన్ని ప్రధాన అంశాలను పేర్కొంటున్నాము.

- శ్రీతైలం జలాశయం పూర్తి స్థాయి నీటి మట్టం (FRL) : 885 అడుగులు
- FRL వద్ద శ్రీతైలం జలాశయంలో నీటి నిల్వ: 216 TMCలు
- శ్రీతైలం జలాశయం కనీస నీటి మట్టం (MDDL) : 834 అడుగులు
- MDDL వద్ద జలాశయంలో నీటి నిల్వ : 54 TMC పోతిరెడ్డిపాదు పోడ్ రెగ్యులేటర్స్ లెవెల్ (Sill Level): 841 అడుగులు
- పోతిరెడ్డిపాదు రెగ్యులేటర్ దిగువన గల శ్రీతైలం కుడి ప్రధాన కాలువ (SRMC) ప్రవాహ సామర్థ్యం 44,000 క్యాసెక్యులు
- ఇప్పుడు జిప్ 203లో ప్రతిపాదించిన శ్రీతైలం కుడి ప్రధాన

కాలువ ప్రవాహ సామర్థ్యం : 80,000 క్యాసెక్యులు

- పోతిరెడ్డిపాదు పోడ్ రెగ్యులేటర్ ద్వారా శ్రీతైలం జలాశయంలో నీరు 841 అడుగుల మట్టానికి పైన ఉంటేనే నీటిని తీసుకువెళ్ల గలుగుతారు.

కృష్ణ జలాల కేటాయింపులు :

బచావత్ ట్రైబ్యూనల్ అంధ్రప్రదేశ్ ఉమ్మడి రాష్ట్రానికి 811 టీఎంసిల నికర జలాలను కేటాయించింది. ఈ నీటిలో 68% పరివాహక ప్రాంతం కలిగిన తెలంగాణాప్రాజెక్టులకు ఉమ్మడి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కేటాయించిన నీరు 299 TMCలు (36.86%), 32% పరివాహకప్రాంతం కలిగిన అంధ్ర ప్రాంతం పొందిన నీటి వాటా 512 టీఎంసిలు (63.14%). ఇది ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో కృష్ణ జలాల్లో తెలంగాణాకు జరిగిన అన్యాయం. నేడు అమలులో ఉన్న ట్రైబ్యూనల్ తీర్పు ప్రకారం ఎగువ రాష్ట్రాలకు 75% డిపెండబిలిటీ వద్ద కేటాయించిన నికర జలాలు వాడుకున్నాక దిగువకు వచ్చే నీట్నను ఉమ్మడి అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం వాడుకోనే వెసులుబాటు ఉంది. కానీ వాటిపై హక్కు మాత్రం ఉండదు. ఆ వెసులుబాటు (liberty) కూడా భవిష్యత్తులో ఏర్పాటయ్యే ట్రైబ్యూనల్ పనఃపంపిణీ (రిప్యూ) చేసి మార్చివచ్చు. ఈ వెసులుబాటు ఆధారంగానే ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో పలు

ప్రాజెక్టులను నాటి రాయలసీమ, తెలంగాణప్రాంతాల్లో ప్రతిపాదించడానికి ఆస్ట్రారం లభించింది. బ్రిజెష్ కుమార్ ట్రైబ్యూనల్ (KWDT-II) ఆ నీట్నను కూడా మూడు రాష్ట్రాలకు పంచింది. బ్రిజెష్ కుమార్ అవార్డ్ అమల్లోకి రాకుండా సుట్రీం కోర్టు నిలిపివేసినదున ఇప్పటికీ బచావత్ ట్రైబ్యూనల్ అవార్డ్ అమల్లో ఉన్నది. వరద జలాల వినియోగం కోసం ఉమ్మడి రాష్ట్రం తెలంగాణాలో కల్వకుర్తి, నెట్టెంపాడు, ఎన్సెల్బిసి ప్రాజెక్టులు రాయలసీమలో హంద్రీ-నీవా, గాలేరు-నగరి, వెలిగొండ మొదలైనవి ప్రతిపాదించింది. తెలంగాణ ప్రాజెక్టులకు 77 టీఎంసిలు, ఆంధ్రా ప్రాజెక్టులకు 150 టీఎంసిల వరద జలాల కేటాయించారు. వరద జలాల కేటాయింపుల్లో కూడా కృష్ణ బేసిన్లో ఉన్న తెలంగాణ పట్ల వివక్షను చూపించారు ఉమ్మడి పాలకులు.

కృష్ణ బేసిన్ రాష్ట్రాలైన మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రాల్లో ప్రాజెక్టుల డిమాండ్స్ లలో సరియైనవిగా భావించిన (worth consideration) వాచిని పరిగణలోకి తీసుకొని వాటన్నించినీ రాష్ట్రాల పరంగా కలిపి ఆ మొత్తాన్ని గంపుత్తగా (en bloc or mass allocation) రాష్ట్రాలకు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ కేటాయింపులు ఏ ప్రాజెక్టులకు ముడిపెట్టి ఇప్ప లేదు. రాష్ట్రాల తమకు కేటాయించిన మొత్తానికి మించకుండా నీటిని ఎక్కుడొంగించిని వాడుకోవచ్చు అని ట్రైబ్యూనల్ స్పష్టం చేసింది. అందువల్లనే, రాష్ట్ర విభజన తరువాత ఆ గంపుత్త కేటాయింపును, ప్రస్తుత క్రిష్ణ ట్రైబ్యూనల్-II (బ్రిజెష్ కుమార్ ట్రైబ్యూనల్)కు ప్రాజెక్టుల వారీగా, రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలకు కేటాయింపులు చేయాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ విభజన వట్టం, 2014 సెక్షన్ 89 ప్రకారం నివేదించడం జరిగింది. కృష్ణ ట్రైబ్యూనల్ రెండు రాష్ట్రాల మధ్య నీటి కేటాయింపులు జరిపే దాకా ఇరు రాష్ట్రాల మధ్య 2016 లో కుదిని ఒక తాత్కాలిక అవగాహన ప్రకారం 299 మరియు 512 లకు మించకుండా తెలంగాణ మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ లు ఆయా ప్రాజెక్టుల వద్ద వాడుకుంటున్నాయి. అందువల్లనే నేడు ఆంధ్ర ప్రదేశ్, నాగార్జునసాగర్, ప్రకాశం బ్యారేజీల వద్ద కాకుండా పోతిరెడ్డిపాదు, పోచెన్వెన్వెన్ తదితరాల వద్ద నుండి తన కోటా నీట్నను వాడుకో గలుగుతున్నది. అట్లాగే, తెలంగాణ తన వాటాలోంచి జారాల, కల్వకుర్తి, నెట్టెంపాడు, భీమా, కోయిల సాగర్, ఎలిమినేటి మాధవరెడ్డి, నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుల వద్ద వాడుకోగలుగుతున్నది. ఈ నిష్పత్తిలో ఇరు రాష్ట్రాలు వాడుకోవడం తాత్కాలికం. ప్రస్తుత ట్రైబ్యూనల్ తన తీర్పు ఇచ్చేవరకు మాత్రమే అని గమనించాలి. అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం రాష్ట్రాల రాయలసీమ ఎత్తిపోతల పథకం, శ్రీతైలం కుడి ప్రధాన కాలువ సామర్థ్యాన్ని పెంచే పనులు, బనచర్ల క్రాన్ రెగ్యులేటర్ కింద కాలువల విస్తరణ పనులు చేపట్టింది. వీటి వల్ల కృష్ణ నదీ జలాల్లో తెలంగాణాకు న్యాయబద్ధంగా పొందాల్సిన వాటాకు గండి పడే ప్రమాదం ఏర్పడింది. పొలమూరు-రంగారెడ్డి, డిండీ, ఎన్వెల్వైసి, కల్వకుర్తి, నాగార్జునసాగర్ ఎడమ కాలువ ఆయకట్టు, ప్రైదారాబాద్కు తాగునీరు, మిషన్ భగీరథి

తాగునీచి పథకాలకు తీవ్రమైన నీటి కొరత ఏర్పడే ప్రమాదం ఉంది. కృష్ణ బేసిన్స్ నుహబుబ్ నగర్, రంగారెడ్డి, నల్గొండ జిల్లాల్లో ఒక పంటకు సాగునీచికి, తాగునీచికి అలమట్టుసుంటే, కృష్ణబేసిన్ ఆవతల వెన్నా బేసిన్స్ అయిదారు వందల కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న భూములకు పెద్ద ఎత్తున నీటిని తరలించే ఈ పథకాలు పూర్తిగా అక్రమమైనవి. మొసహరితమైనవి.

కృష్ణ నదినే మలుపుక పోయే కుట్ట :

పోతిరెడ్డిపాడు సామర్థ్యాన్ని పెంచడం ఇది మూడవసారి. మానవతా దృక్పథంతో 15 టీఎంసిల నీటిని 1500 క్యాసెక్యులతో చెచ్చే తాగునీచి ప్రాజెక్టులై మూడు రాష్ట్రాల మధ్య ఒప్పందం 1976-77 లో కుదిరింది. ఆ తర్వాత 19 టీఎంసిల శ్రీశైలం కుడిగట్టు కాలువను తెరపైకి తెచ్చి, చెచ్చే తాగునీచి పథకంతో కలిపి శ్రీశైలం కుడి ప్రధాన కాలువ సామర్థ్యాన్ని 11,500 క్యాసెక్యులకు పెంచినారు. తరువాత దానికి తెలుగుగంగ కాలువ అనే పేరు పెట్టరు. పోతిరెడ్డిపాడు హెడ్ రెగ్యులేటర్సు 4 గేట్లతో 11,500 క్యాసెక్యుల సామర్థ్యంతో ఎస్టీఆర్ హాయాంలో నిర్మించారు. పోతిరెడ్డిపాడు నుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ తరలించగలిగే నికర జలాలు 34 టీఎంసిలు మాత్రమే. 2005-06 లో వైఎస్సార్ ప్రభుత్వం పోతిరెడ్డిపాడు సామర్థ్యాన్ని 10 అదనపు గేట్లతో కాలువ సామర్థ్యాన్ని 44,000 క్యాసెక్యులకు పెంచింది. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత బ్రిజెష్చ కుమార్ బ్రిభ్యున్ల ముందు ఈ పెంపువు సవాలు చేయడం జరిగింది. ఈ అంశం బ్రిభ్యున్ల విచారణలో ఉన్నది. అతని కంటే ఘనుడు ఆచంట మల్లన్న అన్నట్టు వైఎస్సార్ తసయుడు 44 వేల క్యాసెక్యులను 88 వేలకు పెంచాడు. బ్రిభ్యున్ల ముందు న్యాయ విచారణలో ఉన్న ఈ వివాదాన్ని అంశాన్ని 88 వేల క్యాసెక్యులకు పెంచడం అక్రమం.

పోతిరెడ్డిపాడు హాయాల వాస్తవ సామర్థ్యం:

పోతిరెడ్డిపాడు వద్ద పాతవి 4 గేట్లు, కొత్తవి 10 గేట్లు ఉన్నాయి. శ్రీశైలం ప్రధాన కుడి ప్రధాన కాలువను లైనింగ్ చేసినట్టితే ఆ కాలువ కొలతలేమీ మార్గకుండానే 88,800 క్యాసెక్యులను పంచవచ్చు. అంటే రోజుకు 7.67 టీఎంసిలను తరలించవచ్చు. వరద ఉన్నట్టుడు గ్రావిటి ద్వారా, వరద లేన్ట్టుడు సంగమేశ్వరం వద్ద ప్రతిపాదించిన రాయలసీమ పంపింగ్ సిస్టం ద్వారా తరలిస్తారు. కేవలం వరద జలాలను మాత్రమే తరలిస్తామని వారు చెపుతున్నప్పటికి శ్రీశైలం జలాశయంలో సంగమేశ్వరం వద్ద నిర్మించడాలచిన రాయలసీమ పంప్ హొజ్ లెవెల్ ను 797 అడుగుల లోతులో పెట్టారు. అంటే శ్రీశైలంలో ఏ మట్టంలో నీరున్నా ఆ నీటిని తరలించ గలిగే ఏర్పాట్లు వారు చేస్తున్నారు. ఇక పోతిరెడ్డిపాడుకు అదనంగా శ్రీశైలం నుండి ముచ్చుమరి వద్ద నిర్మించిన హాంగ్-నీపా లిఫ్ట్ స్నో ద్వారా 3850 క్యాసెక్యులు, కెని కెనాల్ లిఫ్ట్ స్నో ద్వారా 1000 క్యాసెక్యులు, వెలిగొండ టమ్మెల్ ద్వారా 11,570 క్యాసెక్యులు చొప్పున.. రోజుకు 1.42 టీఎంసిలు తరలిస్తారు. అంటే శ్రీశైలం నుండి రోజుకు మొత్తం $7.67+1.42=9.09$ టీఎంసిలు

మళ్ళీంచే సామర్థ్యం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ఏర్పడుతుంది. ఈ నీరంతా కృష్ణ బేసిన్ అవల పెన్నా బేసిన్కు తరలిపోతాయి. బ్రిజెష్చ బ్రిభ్యున్ల ఇంకా రెండు రాష్ట్రాలకు కేటాయింపులు జరపక ముందే ఇంత పెద్ద ఎత్తున నీటిని తరలించే పథకాలు చేపట్టడం నీటి దోషిది కాకపోతే మరమిటి? ఇక తెలంగాణ సంగతి చూస్తే.. ఎన్వెల్బిసి టమ్మెల్ ద్వారా 4,000 క్యాసెక్యులు, పాలమూరు-రంగారెడ్డి మరియు దిండి ఎత్తిపోతల ద్వారా 23,150 క్యాసెక్యులు, కల్వకుర్తి నుండి 3200 క్యాసెక్యులు.. మొత్తం 30,350 క్యాసెక్యులు.. అంటే రోజుకు 2.62 టీఎంసిల నీటిని శ్రీశైలం జలాశయం నుంచి తరలించే అవకాశం తెలంగాణా ఉంటుంది.

అంద్రా నాయకుల అసంబద్ధ వాదనలు :

పోతిరెడ్డిపాడు వివాదం నేపథ్యంలో కృష్ణ జల వివాదాలపై ఆంధ్రప్రదేశ్ తరపున అసంబద్ధ వాదనలు వినిపిస్తున్నాయి. వాటిలో ముఖ్యమైన అంశాలను పరిశీలిద్దాం.

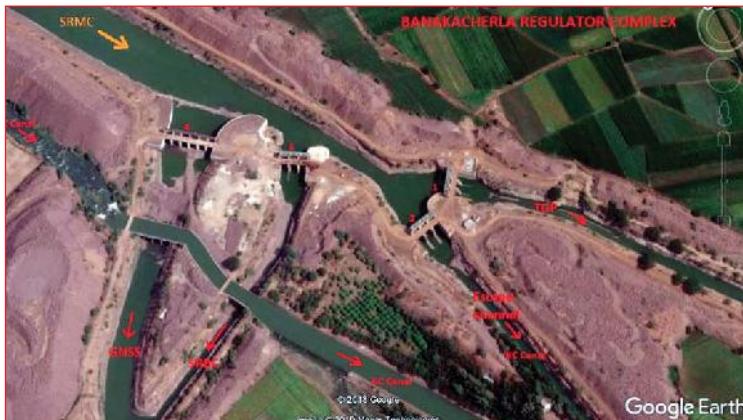
1. 512 టీఎంసిల మా వాటా నీట్ను వాడుకోవాటానికి ప్రాజెక్టులు కట్టుకుంటే అభ్యంతరాలు దేనికి ?

పూర్వపు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి బచావత్ బ్రిభ్యున్ల 811 టీఎంసిల నీటిని గంపగుత్తగా కేటాయించిన నీటిలో ఆంధ్ర ప్రాంత ప్రాజెక్టులకు చేసిన పునః కేటాయింపులు 512 టీఎంసిలు, తెలంగాణ ప్రాంత ప్రాజెక్టులకు చేసినవి 299 టీఎంసిలు. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం బేసిన్ లో 68% ఉండే తెలంగాణకు 36.80 % నీటిని కేటాయించి, 32% ఉన్న ఆంధ్రా ప్రాంతానికి 63.20% కేటాయించడం అన్యాయం. ఆంధ్రాకు కేటాయించిన 512 టీఎంసిల నీటిలో 350 టీఎంసిలకు పైగా నీరు బేసిన్ అవల ఉన్న ప్రాంతాలకు తరలిపోతున్నాయి. రాష్ట్ర విభజన తర్వాత తెలంగాణా ప్రాజెక్టులకు న్యాయబద్ధంగా రావలసిన వాటా కోసం తెలంగాణా ప్రభుత్వం బ్రిజెష్చ కుమార్ బ్రిభ్యున్ల ముందు పోరాటం చేస్తున్నది. నికర జలాల కేటాయింపులు లేని ఎన్వెల్బిసి, కల్వకుర్తి, నెట్టెంపాడు, పాలమూరు-రంగారెడ్డి, దిండీ, గట్టు తదితర ప్రాజెక్టులకు కలిపి కనీసం 565 టీఎంసిలు రావాలని ఆశిస్తున్నది. బ్రిజెష్చ కుమార్ బ్రిభ్యున్ల తీర్చు

వచ్చే వరకు తాత్కాలికంగా నీటిని 299:512 నిప్పత్తిలో పంచుకోవడానికి ఇరు రాష్ట్రాలు అంగీకరించాయి. ఇది తాత్కాలిక ఏర్పాటే తప్ప హక్కు కాదు. ఇది కూడా ఒక సంవత్సరం వరకే. బ్రైభ్యాన్‌ల్ తీర్పు వచ్చేవరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం కృష్ణాలో తమ వాటా 512 టీఎంసిలు అని చెప్పుకోవడానికి వీలు లేదు. కొత్త ప్రాజెక్టులు కట్టి ఈ కేటాయింపులను స్థిరపరచుకుంటామని అనడం న్యాయ విరుద్ధం. మొసపూరితం. రాష్ట్ర విభజన జరిగిన తర్వాత ఇప్పటికే ఇరు రాష్ట్రాలకు కృష్ణాలో adjudicate అయిన నీటి వాటాలు లేవు. అందువల్ల మా నీరు మేము వాడుకుంటామన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ వాదన అమోదయోగ్యం కాదు.

2. సముద్రంలోకి వ్యధాగా పోతున్న వరద జలాలను తరలించడానికి ప్రాజెక్టులు కట్టుకుంటే తప్ప ఏమిటి?

సముద్రంలోకి వ్యధాగా పోతున్న వరద నీటిని కరువు పీడిత ప్రాంతాలకు తరలించడానికి తెలంగాణకు అభ్యంతరం లేదు. తెలంగాణ సర్వేజనా సుఖినోఫ్ వంతు అన్న భావన కలిగిన సమాజం. అయితే వరద జలాలు అంటే ఏమి? 216 టీఎంసిల సామర్థ్యం కలిగిన శ్రీశైలం, దిగువన ఉన్న 312 టీఎంసిల నాగార్జున సాగర్, 45 టీఎంసిల పులిచింతల నిండి పొంగి పోర్చుతున్నప్పుడు మాత్రమే కృష్ణా నదిలో వరద జలాలు ఉన్నట్టు లెక్క ఇప్పనీ పొంగి పొర్చుతున్నప్పుడు, శ్రీశైలం వద్ద పూర్తి నీటి మట్టం (885 అడుగులు) ఉన్నప్పుడు కదా వరద జలాలను తీసుకోవలసింది. అప్పుడు పోతిరెడ్డిపాడు హెడ్ రెగ్యులేటర్ ద్వారా గ్రావిటీ ద్వారానే ఇప్పుడున్న వ్యవస్థ ద్వారానే తీసుకుపోయే అవకాశం ఉండి కదా! మరి ఈ రాయలసీమ లిఫ్ట్ స్క్యూమ్ పంపింగ్ లెవెర్ శ్రీశైలం జలాశయం అట్టడుగు నుంచి (797 అడుగులు) నీటిని తోడుకోవడం అంటే అది వరద నీటిని తీసుకోవడం ఎట్లా అవుతుంది? శ్రీశైలం రిజర్వ్యాయర్ లోకి జాన్ జులై నెలల్లో వచ్చే కృష్ణా నది తొలి ప్రవాహాలను మరియు రిజర్వ్యాయర్లో నిలవ ఉన్న డెడ్ స్టోరేజి నుంచి నీటిని మొత్తంగా మళ్ళించడానికి ఉద్దేశించిందే ఈ కొత్త లిట్క్ స్క్యూం అని రూడి అవుతున్నది. అందువల్ల పోతిరెడ్డిపాడు కాలువ సామర్థ్యాన్ని పెంచడం, రాయలసీమ ఎత్తిపోతల పథకం నిర్మాణం తెలంగాణ ప్రాజెక్టులకు

గొడ్డలిపెట్టు లాంటిదని చెప్పక తప్పదు.

3. పోతిరెడ్డిపాడు కింద ఉన్నతెలుగుగంగ, హంద్రీనీవా, గాలేరునగరి, వెలిగాండ తదితర ప్రాజెక్టులకు కేటాయింపులు ఉన్నాయి. వాటి అవసరాలను తీర్చడం కోసం మాత్రమే రాయలసీమ ఎత్తిపోతల పథకం చేపెట్టినాము తప్ప కొత్తగా సాగు లోకి వచ్చే ఒక్క ఎకరం లేదు, నింపడానికి కొత్త జలాశయం లేదు.

అసలు పోతిరెడ్డిపాడు నుంచి ఎంత నీటిని తరలించడానికి అనుమతులు ఉన్నాయి అన్నది కీలకమైన అంశం. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో నిర్మించిన ప్రాజెక్టులు, జలాశయాలు అన్నీ ఏ అనుమతులు లేకుండా నిర్మించినవే. 1976 లెవువరించిన తీర్పులో బచావత్ బ్రైభ్యాన్ (KWDT-I) శ్రీశైలం ప్రాజెక్టును కేవలం జల విద్యుత్ ప్రాజెక్టుగానే పరిగణించింది. శ్రీశైలం జలాశయం నుంచి 33 టీఎంసి ఆవిరి నష్టాలను మాత్రమే బచావత్ బ్రైభ్యాన్ కేటాయించింది తప్ప సాగు నీటికి కేటాయింపులు ఇప్పులేదు. మానవతా ర్యావుధంతో మద్రాస్ నగరానికి 15 టీఎంసిల తాగునీరు అందించడానికి మూడు రాష్ట్రాల మధ్య 1977లో ఒక ఒప్పందం కుదిరింది. ఆ ఒప్పందం ప్రకారం పోతిరెడ్డిపాడు వద్ద నిర్మించే రెగ్యులేటర్ ద్వారా 1500 క్యాసెక్కుల నీటిని తాగునీటి కోసం మాత్రమే తరలించాలి. ఆ నీటిని సాగు కోసం వినియోగించరాదు అని ఒప్పందంలో స్పష్టంగా రాసుకోవడం జరిగింది. ఆ తర్వాత ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం శ్రీశైలం కుడి గట్టు కాలువకు 19 టీఎంసిల కృష్ణా నికర జలాలను కేటాయిస్తూ కేంద్ర ప్లానీంగ్ కమిషన్ నుంచి అనుమతి పొందింది. అట్లా పోతిరెడ్డిపాడు నుంచి తరలించే నీటి పరిమాణం 34 టీఎంసిలకు పెరిగింది.

1500 క్యాసెక్కుల సామర్థ్యంతో నిర్మాణం కావలసిన పోతిరెడ్డిపాడు హెడ్ రెగ్యులేటర్ 11,500 క్యాసెక్కుల సామర్థ్యంతో, 4 గెట్లతో నిర్మాణం అయ్యాంది. ఆ తర్వాత అదనపు జలాల వినియోగం కోసం తెలుగుగంగ, హంద్రీనీవా, గాలేరునగరి, వెలిగాండ తదితర ప్రాజెక్టులు నిర్మించుకున్నారు. ఈ ప్రాజెక్టులకు సామర్థ్యం కలిగిన జలాశయాలు నిర్మించుకున్నారు. ఈ ప్రాజెక్టులకు వేటికీ నికర జలాల కేటాయింపులు లేవు. ఏ బ్రైభ్యాన్ అనుమతులు లేవు. ఇప్పనీ పెన్నా బేసిన్స్ ఉండే ప్రాంతాలకు కృష్ణా నీటిని సరఫరా చేసే ప్రాజెక్టులు. బ్రైభ్యాన్ అనుమతులు లేని, బేసిన్ ఆవల ఉన్న ప్రాంతాలకు నీటిని తరలించడానికి రాజశేఖరరెడ్డి హాయాంలో పోతిరెడ్డిపాడు సామర్థ్యాన్ని 44000 క్యాసెక్కులకు పెంచుకున్నారు. కొత్తగా 10 గెట్ల నిర్మాణం అయినాయి. ఇప్పుడు పోతిరెడ్డిపాడు సామర్థ్యాన్ని 80000 క్యాసెక్కులకు పెంచడానికి జగన్ మొహన్ రెడ్డి ప్రభుత్వం జింకలు జారీ, పెండర్లు పిలిచి పనులకు శ్రీకారం చుట్టింది. కొత్తగా రోజుకు 3 టీఎంసిలను తరలించే సామర్థ్యం కలిగిన రాయలసీమ ఎత్తిపోతల పథకాన్ని ప్రతిపాదించింది. పోతిరెడ్డిపాడు నుంచి అనుమతి కేవలం 34 టీఎంసిలకు ఉంటే అంద్రా ప్రభుత్వం

రాయలసీమ ఎత్తిపోతల వనుల కేసం అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం చేసిన ఏర్పాటు

250-300 టీఎంసిల నీటిని తరలించడానికి ఏర్పాటు చేస్తున్నది. అదే సమయమలో ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో శాంక్రాన్ అయిన, వంద శాతం బేసిన్లో ఉన్న పాలమూరు రంగారెడ్డి, డిండీ ఎత్తిపోతల పథకాలను కొత్త ప్రాజెక్టులని ముద్ర వేస్తున్నది. గతంలో ఏనాడూ జాడ పతా లేని, పెద్ద ఎత్తున బేసిన్ అవలకు నీటిని తరలించే రాయలసీమ ఎత్తిపోతల పథకం మాత్రం కొత్తది కాదట. ఇంతకంటే హస్పిటుడం అయిన విషయం మరొకటి ఉంటుందా?

4. తెలంగాణ ప్రాజెక్టులు శ్రేణీలం నుంచి 800 అడుగుల మట్టం నుంచి నీటి పంప చేస్తున్నారు కనుక మేము కూడా అదే మట్టం నుంచి పంప చేసుకోవడానికి రాయలసీమ ఎత్తిపోతల పథకాన్ని ప్రతిపాదించాము.

బేసిన్లో ఉండే తెలంగాణ ప్రాజెక్టులను, బేసిన్ అవలకు నీటిని తరలించే అంధ్ర ప్రాజెక్టులను ఒకే గాటన కట్టి వాదించే పద్ధతి గర్వసీయం. నది జలాల కేటాయింపుల్లో దశాబ్దాలుగా జరిగిన అన్యాయం ఘలితమే తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమం. ఇదే విషయాన్నిఅపెక్ష్య కౌన్సిల్ సమావేశంలో తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి కెనిఅర్ గట్టిగా చెప్పారు. ఇండన్ కమీషన్ (1942) మొదలుకొని పౌల్సింకి రూట్స్ (1966), యునైటెడ్ నేషన్స్ వాటర్ కోర్స్ న్కస్పెషన్ (1997), బిచావత్ ట్రైబ్యూనల్ (1980), ట్రిప్పేచ్ కుమార్ ట్రైబ్యూనల్ (2013), ఎన్డి గుల్ఫాటీ లాంటి జల వివాదాల నిపుణులు అందరూ బేసిన్లో ప్రాంతాల అవసరాలు తీరిన తర్వాతనే మిగులు జలాలను బేసిన్ అవల ఉన్న ప్రాంతాలకు తరలించవచ్చునని నిర్దేశిస్తున్నారు. కానీ కృష్ణ నదిజలాలను ఏ విధమైన సహజ న్యాయసూత్రాలు, అంతర్జాతీయ న్యాయ సూత్రాలు గానీ పట్టించకోకుండా కేవలం అంధ్ర ప్రాంతాల ప్రయోజనాలే లక్ష్మంగా ఉమ్మడి అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వాలు తెలంగాణ ప్రాజెక్టుల విషయంలో తీవ్ర వివక్ష చూపించాయి. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో జగినదంతా తిరకాసు వ్యవసోరమే. మొదట ఏదో విధంగా ప్రాజెక్టులను కట్టి ఆ తరువాత వాటి వినియోగాలను కొన్ని సంవత్సరాల తర్వాత ఇప్పటికే వాడుకలో

ప్రాజెక్టు వద్ద జరుగుతున్న వనులు

ఉన్న, స్థిరపడ్డ వినియోగాలుగా హక్కులు అడగడం ఒక వ్యాహంగా అంధ్రప్రదేశ్ ప్రాజెక్టుల పర్వం సాగింది. విచిత్రంగా ఈ ప్రాజెక్టుల్ని కూడా కృష్ణ బేసిన్ అవల ఉన్న ప్రాంతాలకు నీటిని తరలించే.

కృష్ణ ట్రైబ్యూనల్లు బేసిన్ అవలి మరియు బేసిన్ లోపలి వినియోగాలను ఒకే విధంగా పరిగణించలేదు. బ్రిప్పేజ్ కుమార్ ట్రైబ్యూనల్ తీర్చును రాసేటప్పుడు బేసిన్ లోపల ప్రాంతాలు ఏవి, బేసిన్ అవల ప్రాంతాలు ఏవి అన్న అంతాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్నది. అందుకే అంధ్రప్రదేశ్ ఎంత వేడుకున్న బేసిన్ అవల ఉన్న ప్రాజెక్టులకు నీటి కేటాయింపులు చేయలేదుని భరాళండిగా చెప్పింది. “బేసిన్ అవలికి కేటాయింపులు చేయడంపై నిషేధం లేదు కానీ, బేసిన్ లోపలి అవసరాలను పట్టించుకోకుండా ఒక పరిమితిని మించి చేయడం సరికాదు” అని స్పష్టం చేసింది. ఎన్డి గుల్ఫాటీ తన “అంతర్మాష్ట సదుల అభివృద్ధి : లా అండ్ ప్రాస్టిక్స్” అనే పుస్తకంలో “బేసిన్లోని ప్రాంతాలకు ఆ నది జలాలపై మొదటి యాజమాన్య హక్కు ఉంటుంది. బేసిన్లోని ప్రాంతాల అవసరాలు పూర్తిగా తీరిన తర్వాత ఆ పైన లభించే నీటిని బేసిన్ అవలి ప్రాంతాలకు మళ్ళించవచ్చు. బేసిన్ అవసరాలను కాదని బేసిన్ అవలికి తరలిస్తే ఇప్పుడైనా ముందుముందైనా అవాంధనీయ ఉపద్రవాలకు దారితీయవచ్చు” అని పోచురించారు. ఇప్పుడు కృష్ణ బేసిన్లో జరుగుతున్నది అదే. కృష్ణ బేసిన్లో ఉండే మహాబుద్ధ నగర్, నలగొండ, రంగారెడ్డి, ప్రైదారూడ్ జిల్లాల సాగు, తాగునీటి అవసరాలు తీరిన తర్వాతనే బేసిన్ అవల ప్రాంతాలకు నీటిని తరలించడానికి తెలంగాణకు అభ్యంతరం ఉండదు. మీరు 800 అడుగుల వద్ద నుంచి నీటిని పంప చేస్తున్నారు కనుక మేము అదే మట్టం వద్ద నుంచి నీటిని పంప చేస్తాము అన్నది గిడసబారిన న్యాయ విరుద్ధ భావన.

కోర్టు, కేంద్రం అదేశాలు ఉల్లంఘించి..

అంధ్రప్రదేశ్ విభజన చట్టం 2014 ప్రకారం రెండు రాష్ట్రాలు తప్పనిసరిగా కృష్ణ నది యాజమాన్య బోర్డు సిఫారసుతో, అపెక్ష

కౌన్సిల్ అనుమతి తీసుకొని మాత్రమే కొత్త ప్రాజెక్టులు చేపట్టాలి. అంధ్రప్రదేశ్ ఈ వట్టాన్ని బేఖాతరు చేసి రాయలసీమ ఎత్తిపోతలను చేపట్టింది. చంద్రబాబు హయాంలో పట్టింది, పురుషోత్తమట్టం తదితర ప్రాజెక్టులను నిర్మించింది. అంధ్రప్రదేశ్ నిరంతరాయంగా విభజన చట్టాన్ని ఉల్లంఘించి ప్రాజెక్టులు చేపడుతూ, ఉమ్మడి రాష్ట్రంలోనే అనుమతి పొందిన పాలమూరు-రంగారెడ్డి, డిండి ఎత్తిపోతల పథకాలను, అనుమతులన్నీ పొందిన కాళేశ్వరం, దేవాదుల, సీతారామా, తుపాకులగూడెం, మిషన్ భగీరథ ప్రాజెక్టులను నిలిపి వేయమని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి శికాయతలు చేస్తున్నది. ఇదీ అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న రెండు నాలుకల ధోరణి. కేంద్ర జలక్రితీ మంత్రి, కృష్ణ నది యాజమాన్య బోర్డు (కెఆర్ఎంబి), నేపసల్ గ్రీన్ ట్రైబ్యూనల్ అందోలను సైతం ధిక్కరించి రాయలసీమ ఎత్తిపోతల ప్రాజెక్టు పనులు కొనసాగిస్తున్నది. ప్రాజెక్టు డిపిఅర్ తయారి కోసం సర్వే పనులు మాత్రమే కొనసాగిస్తున్నామని గ్రీన్ ట్రైబ్యూనల్ కు చెప్పిన అంధ్రప్రదేశ్, వందలాది టిప్పుర్లు, మళ్ళీ తమ్మే భారీ యంత్రాలు, కాంక్రీట్ బ్యాచింగ్ ప్లాంట్, కంకర క్రపింగ్ ప్లాంట్లను భారీగా పనులు చేయడానికి కాకపోతే ఎందుకు నెలకొలిపినట్టు? ఇంత జరుగుతున్న కేంద్రం మాత్రం లేఖలు రాసి తమ పని అయిపోయినట్టు చేతులు దులుపుకున్నది. తమ ఆందోలను అమలు చేయించడంలో కేంద్రం విఫలం అయింది కనుకనే న్యాయం కోసం తెలంగాణ సుప్రీం కోర్టు, గ్రీన్ ట్రైబ్యూనల్ తలుపులు తట్టపలసి వచ్చింది. ఎన్జిటి తొలుత పనులను నిలిపి వేస్తూ స్టేషన్లో ఇచ్చింది. ఆ తర్వాత సమగ్ర విచారణ అనంతరం 2021 ఫిబ్రవరిలో పర్యావరణ అనుమతి పొందే వరకు ప్రాజెక్టు పనులు కొనసాగించ వద్దని ఆందించింది.

రాజీ లేని పోరాటం :

కృష్ణ నది జలాల్లో తెలంగాణకు దక్కువులసిన న్యాయమైన వాటా కోసం రాజీ లేని పోరాటం చేస్తామని తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి

ప్రకటించారు. 6 అక్టోబర్, 2020 న జరిగిన రెండవ అపెక్ష కౌన్సిల్ సమావేశంలో గట్టిగావాదించారు. కృష్ణ, గోదావరి జలాల్లో తెలంగాణ వాటాను సంపూర్ణంగా వినియోగించుకునే విషయంలో రాజీ పడే ప్రస్తకే లేదన్నారు. ఉమ్మడి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తెలంగాణ ప్రాజెక్టులకు కేటాయించిన 967.94 టీఎంసిల గోదావరి జలాలను వినియోగించు కోవడానికి ప్రభుత్వం ఇప్పటికే ప్రాజెక్టులను రూపకల్పన చేసి అమలు చేస్తున్నది. కృష్ణ జలాల్లోన్నాయంగా రావలసిన 565 టీఎంసిల వాటా కోసం నిర్ణిచేష్ట కుమార్ ట్రైబ్యూనల్ ముందు వాదనులు వినిపిస్తున్నది. కల్పకుర్తి, నెట్టింపాడు, ఎన్వెల్ఫిసి, పాలమూరు, డిండి, గట్టు ప్రాజెక్టులకు నికర జలాలు కేటాయించమని ట్రైబ్యూనల్కు నివేదించింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం రాయలసీమ ఎత్తిపోతల పనులను అనుమతులు పొందకుండా కొనసాగించినట్టుయితే తెలంగాణ రైతాంగం ప్రయోజనాలను కాపాడటానికి, కృష్ణ జలాలైన తమ హక్కును స్విరపరచుకోవడానికి తాము ఆలంపూర్ వద్ద రోజుకు 3 టీఎంసిలు ఎత్తిపోసిందుకు బ్యారేజీని నిర్మిస్తామని అపెక్ష కౌన్సిల్ సమావేశంలోనే ప్రకటించారు. ఈ మాట సమావేశం మినిట్లో కూడా నమోదు అయ్యాడి. వారికి తగినంత సమయాన్ని ఇచ్చి, అన్ని సాఙ్క్యధారాలు సేకరించిన తర్వాత ప్రతిచర్యగా కృష్ణ జలాల వినియోగం కోసం జోగులాంబ బ్యారేజీ, భీమా వరద కాలువ, సుంకేపుల జలాశయం నుంచి మరో ఎత్తిపోతల పథకం, పులిచింతల జలాశయం నుంచి ఎదుమ కాలువ, నాగార్జునసాగర్ టెయిల్ పాండ్ నుంచి ఎత్తిపోతల పథకం చేపడతామని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఈ ప్రాజెక్టుల డిపిఅర్ లను తయారు చేయమని సాగునీటి శాఖను ప్రభుత్వం ఆందించింది. ఇది అనివార్యమైన ప్రతిచర్య. రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను కాపాడుకోవడానికి తెలంగాణ సమాజం కలనికట్టుగా నిలవాల్సిన తరుణం ఇది.

- శ్రీధర్ రావ్ దేవపాండె

e : rrigationosd@gmail.com

శాతవాహనుల వారసత్వం - కొండాపూర్

సుప్రసిద్ధ చారిత్రక వారసత్వ స్థలాలెన్నే తెలంగాణలో ఉన్నాయి. అలాంటి వాలీలో ఒకటి కొండాపూర్. పైదరాబాద్ నుంచి జమీరాబాద్ వెళ్ళే జాతీయ రహదారి మీదుగా సంగారెడ్డి జిల్లాలో కొండాపూర్ ఉన్నది. ఇది చుట్టూ మట్టికోటు, మధ్యలో ఒక నగరం ఉన్న చారిత్రక స్థలం. దీని ప్రాధాన్యత గుర్తించిన నిజం ప్రభుత్వం 1940లో తవ్వకాలు క్రారంభించింది. ఈ తవ్వకాల్లో ఒక ఇటుక రాతి స్ఫూర్ం, రెండు చైత్యాలు, రెండు విహారాలు లభించాయి. రెండు అంతస్తుల భూగ్యహం కూడా లభించింది. వాలీలో నాణేలు, నాణేలు పోత పోసే మూసలు, అచ్చులు, ముద్దులు మట్టిబోమ్మలు, పూసలు, బంగారు వస్తువులు దొరికాయి. రెండు కొలుములు, ఇటుకలతో కట్టి పెంకులతో కప్పబడిన గదులు బయటపడ్డాయి. తవ్వకాల్లో 50 రాగి నాణేలు, 12 వెండి నాణేలు, 1835 సీసం నాణేలు, రోమన్ చక్రవర్తి ఆగస్టస్ నాణేలు దొరికాయి. కొన్ని పంచ మార్కెండ్ నాణాలు కూడా దొరికాయి. దీనిని బట్టి కొండాపూర్ శాతవాహనుల టంకశాల అని చరిత్రకారుల భావన.

ఎరు, నలువు, రంగుల్లో చిన్న, పెద్ద సైజు మట్టి పాత్రలు బయలుప్పడ్డాయి. మట్టి పాత్రలపై త్రిరత్న, పద్మం, ధర్మ చక్రం ఉన్నాయి. వీటితో పాటు మూస పోసిన చేతితో చేసిన మట్టి బొమ్మలు దొరికాయి. బోధిసత్వుల బొమ్మలు కూడా లభించాయి. దంతపు వస్తువులు అలంకరణ దృశ్యాలు, దంతపు గాజలు కూడా దొరికాయి. మెగస్టస్ రాసిన ఇండికా పేరొస్న ఆంధ్రుల ముప్పె కోటులలో ఇది కూడా ఒకటని చరిత్రకారుల అభిప్రాయం. శాతవాహన చక్రవర్తి హోలుడు కొండాపూర్ నుండి పాలించాడని, బృహత్పుఢను రాసిన గుణాధ్యాడు కొండాపూర్ వాడేనని కూడా చరిత్రకారుల అభిప్రాయం. ఇక్కడ లభించిన షైత్య గృహాలు, విహారాలు, బుద్ధ పాదాలను బట్టి ఇది మహాయాన బౌద్ధం విలసిల్చిన ప్రసిద్ధ నేల మనకు గోచరిస్తుంది.

-సరస్వతి,

e : kp210231@gmail.com

ప్రభుత్వ మహిళా డిగ్రీ కళాశాల, సంగారెడ్డి.

సమస్య ప్రాణాలు ప్రకృతి ఒడిలోనే

జూలై 28న ప్రపంచ ప్రకృతి పరిరక్షణ దినోత్సవం

ప్రతి ఏదాది జూలై 28 వ తేదిన ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రపంచ ప్రకృతి పరిరక్షణ దినోత్సవాన్ని జరుపుకుంటారు. మన జీవితంలో ప్రకృతి ప్రామాణ్యతను, దాన్ని ఎందుకు పరిరక్షించాలో గుర్తుచేసే ముఖ్యమైన రోజు ఈ రోజు. ఈ ప్రపంచలో జీవించే సమస్య ప్రాణాలు ఈ ప్రకృతి ఒడిలో ఒదిగిపోతుంటాయి. అలాంటి ఈ ప్రకృతిని పరిరక్షించడానికి, దాన్నిపై అవగాహన పెంచడానికి, ప్రకృతిని కాపాడటానికి ప్రోత్సహించడానికి ఈ రోజు మనకు అవకాశాన్ని ఇస్తుంది. అయితే ఈ ప్రపంచలో ఉన్న సహజ వనరులు క్లీటించడానికి జనాభా విస్మేటనం ఓ ప్రధాన కారణం ఉంది. భూమిపై ఉన్న పరిమిత వనరుల సమతుల్యతను కాపాడుకోవడానికి వాటిని సమర్థవంతంగా ఉపయోగించాల్సిన ఆవశ్యకతను ఈ రోజు తెలియజేస్తుంది. సహజ వనరులను పరిరక్షించేందుకు ఉత్తమమైన పద్ధతుల గురించి అవగాహన కల్పించడానికి ఈ రోజు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా గుర్తించబడింది. సహజ అసమతుల్యత కారణంగా ఓషణోన్ పొర కీళత, సాంకేతిక పురోగతి, విలాసవంతమైన జీవనశైలి, గ్లోబల్ వార్షిక, వివిధ వ్యాధులు, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు, పెరిగిన ఉష్ణోగ్రత మొదలైన అనేక సమస్యలను ఎదుర్కొంటున్నామని మనకు తెలుసు. ఇటీవలి కాలంలో అమెజాన్ అడవుల్లో చెలరేగిన మంటలు వంటివి పర్యావరణ సమస్యలను లేవెనెత్తుతున్నాయి. కానీ మన తరువాతి తరాల వారికి ప్రకృతిని అందించడానికి దాన్ని సంరక్షించడం అవసరం. దాని కోసం సహజ వనరులను ఆదా చేయడం, దాన్ని రీసైకిల్ చేయడం, సంరక్షించడం, దానిని దెబ్బతిసే పరిణామాలను అర్థం చేసుకోవడం, వనరుల ప్రామాణ్యతను అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రజలలో అవగాహన పెంచడం చాలా ముఖ్యం.

ఆరోగ్యకరమైన వాతావరణానికి ప్రకృతి పునాది అని ఈ రోజు గుర్తించింది. ఈ రోజు వర్తమాన, భవిష్యత్ తరాల శ్రేయస్సును కోరుకుంటుంది. ప్రస్తుత, భవిష్యత్ తరాలను కాపాడటానికి ప్రకృతిని

పరిరక్షించడం అవసరం. అటవీ నిర్వాలన, అక్రమ వన్యప్రాణుల వ్యాపారం, కాలుశ్యం, ప్లాస్టిక్లు, రసాయనాలు వాడటం వంటి పనుల వలన ఈ ప్రకృతికి హాని కలుగుతుంది. పారిశ్రామిక అభివృద్ధి, ఇతర అంశాలు కూడా ప్రకృతి కీళుతకు కారణమవుతాయి. మనం ఏది చేసినా అది ప్రపంచాన్ని ప్రభావితం చేస్తుంది. జీవించడానికి సీరు, గాలి, నేల, ఖనిజాలు, చెట్లు, జంతువులు, ఆహారం మొదలైన ప్రాథమిక అవసరాలను భూమి అందిస్తుంది కాబట్టి ఈ ప్రకృతిని ప్రతి ఒకరూ కాపాడాలి.

పర్యావరణ పరిరక్షణ అందరి బాధ్యత!

ప్రతీ ఏటా ప్రపంచ పర్యావరణ దగ్గరకు రాగానే హరిత చట్టాలు మరింత కలిసంగా ఉండాలనే వాదనలు అంతటా వినిపిస్తూ ఉంటాయి. చట్టాలు ముఖ్యమే, అయితే పర్యావరణాన్ని పరిరక్షించటానికి చట్టాలు మాత్రమే సరిపోవు. మన జీవన విలువలలో పర్యావరణ పరిరక్షణను ఒక భాగంగా చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రాచీన సంస్కృతులన్నీ ప్రకృతిని ఆరాధిస్తూనే పెరిగాయి.

చెట్లు, నదులు, పర్వతాలు, ప్రకృతి వీటన్నింటిని ఎల్లప్పుడూ ఘాజించారు. మన దేశంలో ఒక చెట్లును నరికేముందు ఐదు మొక్కలు నాటడం ఆచారంగా ఉండది. అన్ని ముఖ్యమైన పండుగలు, సంప్రదాయాలలో సీరు ముఖ్యమైన పొత్తు పోషిస్తూ వచ్చింది. నదులను తల్లులుగా, భూమిని దేవతగా కొలిచిన దేశం మనది. ప్రకృతిని పవిత్రంగా భావించి, గౌరవించే ఈ సంప్రదాయాన్ని ఈనాటి నవీన సమాజంలో మరలా ప్రారంభించాల్సి ఉంది. వినూత్తు విధానాలలో నీటిని పొదుపు చేయడం, రసాయనాలు వాడకుండా వ్యవసాయం చేయడం మొదలైనవి తెలియజ్ఞాలి. నదులను పునర్జీవింప చేయడం, మొక్కలు పెంచడం, వ్యర్థాలు ఏమాత్రం ఉత్సత్తి చేయని జీవన విధానాలను అవలంభించడం వంటి విషయాలలో సమాజంలోని అందరినీ ముఖ్యంగా యువతను భాగస్వాములు చేయాలిన అవసరం

ఉంది.

నిజం చెప్పాలంటే మనిషిలోని దురాశే కాలుష్యానికి మూల కారణం. తక్కువ కాలంలో ఎక్కువ లాభాలు సంపాదించాలనే దురాశ పర్యావరణాన్ని ఖిద్దం చేస్తోంది. భౌతికంగా కాలుష్యాన్ని సృష్టించడమే కాక, వ్యతిరేక భావాలను సృష్టించడం ద్వారా మానసిక ఆరోగ్యాన్ని పాడు చేస్తోంది. మానవులలోని ఈ మనస్తత్వాన్ని, ఈ సమస్యకు మూల కారణాన్ని మనం సరిదిద్దుల్నిన అవసరం ఉంది.

సాంకేతికాభివృద్ధి జరిగిన ప్రయుక్తుడు పర్యావరణం నాశన మవుతుండనే తప్పనిసరి నిబంధన ఏమి లేదు. పెక్కాలజీ (సాంకేతికత) గాని, విజ్ఞానశాస్త్రం గానీ చెత్తను సృష్టించవు. కానీ ఆ సాంకేతికతను, విజ్ఞానాన్ని వాడి మనం చేసే పనులు చెత్తను సృష్టిస్తున్నాయి. కాబట్టి ఆ చెత్తను తిరిగి వాడుకునే విధానాలను, చెత్తను ఉత్సత్తి చేయని సరికొత్త సాంకేతికతను అభివృద్ధి చేసి వాడు కోవాలి. సౌరశక్తి, సహజ వ్యవసాయ పద్ధతులు వీటికి ఉండాలి.

ప్రకృతి వనరులను వాడు కోవడం ద్వారా ప్రజలకు విజ్ఞానాన్ని, సౌభాగ్యాన్ని అందించడం సాంకేతికత ఉద్దేశ్యం. మానవ విలువలను మరిచి పోయినప్పుడు అదే సాంకేతికత, సుభానికి బదులుగా వినాశనాన్ని, కాలుష్యాన్ని ఉత్సత్తి చేస్తుంది. క్షుమ, నహనం, అందరి బాగోగులు కోరుకుంటూ వని చేయడం వంటి లక్షణాలు అలవర్ణకున్నప్పుడు మన చుట్టూ ఉన్న వాతావరణానికి మనకూ ఒక ఆట్టీయ అనుబంధం ఏర్పడు తుంది. అప్పుడు పర్యావరణం గురించి ప్రథధ తీసుకోగలుగుతాం.

మన చుట్టూ ఉన్న వాతావరణం స్వచ్ఛంగా, నకారాత్మకంగా ఉన్నప్పుడు, ఆ అనుభూతి మన జీవితంలోని అన్ని పొర్చులలోనూ ప్రసవించి వాటిని ప్రభావితం చేస్తుంది. మానవుల మనస్తత్వానికి ప్రకృతితో గాఢమైన చారిత్రాత్మకమైన అనుబంధం

ఉంది. ఎప్పుడైతే మనం ప్రకృతితో ఉన్న అనుబంధం నుంచి దూరంగా వెళ్లడం మొదలైందో, అప్పుడే కాలుష్యాన్ని పుట్టించడం, పర్యావరణాన్ని నాశనం చేయడం మొదలైంది.

ప్రకృతితో మనిషికి గల ఈ అనుబంధాన్ని మళ్ళీ చిగురింప చేయాలి. మన మనస్తత్వాన్ని, అనుమాశనంగా వస్తున్న పద్ధతులను

పైకి తీసి మరలా పాటించాలి.

భూమిని పవిత్రంగా ఘ్రాజించడం,

చెట్లను, నదులను పవిత్రంగా

ఆరాధించడం, ప్రజలందరినీ

పవిత్రంగా భావించి ఆరాధించడం

ప్రకృతితో దైవాన్ని చూడటం అలవాటుగా చేయాలి. అది

మనలో నున్నిత త్యాగిన్ని

పెంచుతుంది. సున్నితత్వమైన

మనిషి ప్రకృతి పట్ల తగిన

జాగ్రత్తలు తీసుకోకుండా,

పర్యావరణాన్ని పెంపాందించ

కుండా ఉండలేదు. వీటిన్నింటికి

మించి, మనం మన ప్రపంచాన్ని

విశాలదృష్టితో చూడాల్సిన

అవసరముంది. మానసికమైన

ఒత్తిడి లేకుండా, ఒక అందమైన

ప్రవంచాన్ని సృష్టించాలనే

సదాశయంతో మనం సాగాలి. అది

జరగాలంటే మానవ చైతన్యం

దురాశ, స్వాభం కోసం ఇతరులను

వంచించే విధానాలను దాటి

ఉన్నతంగా ఎదగాలి. అప్పుడు మన

యొక్క అసలైన స్వభావాన్ని, మనకు

మనతో, ఇతరులతో, పర్యావరణంతో

గల అనుబంధాలను

తెలుసుకునేలా చేస్తుంది.

భూప్రపంచం అంతటినీ రక్షించ

గలిగే దృక్పథాన్ని మనలో

కలిగిస్తుంది. శాస్త్ర సాంకేతిక

విజ్ఞానాలను అభివృద్ధి

చేసుకుంటూనే పర్యావరణంతో

సమతుల్యాన్ని పాటించడమే ఈ

శతాబ్దిపు సహార్.

- ఎసికె. శ్రీహరి

m : 9849930145

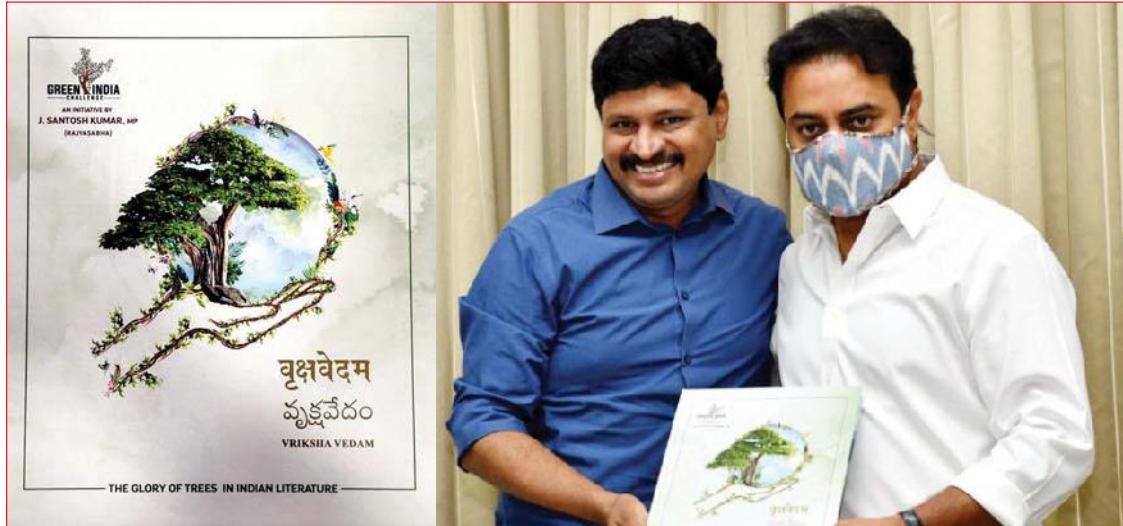

e : ackvs08@gmail.com

మన నిత్య జీవితంలో మనం చేసే చిన్న చిన్న తప్పులను సరిదిద్దుకుని కొన్నిటిని ఆచరించడం వల్ల ప్రకృతి సమతుల్యతను కాపాడుకోవడంలో సహాయం చేసిన వాళ్లవూతాం. ప్రకృతిని రక్షించడానికి, పరిరక్షించడానికి స్థిరమైన జీవన్సైలెన్సి ఆచరించడం.

- రోజువారి కార్బూకలాపాల్స్ కాలుష్యాన్ని పెంపాందించే వాటిని నిరుత్సాహపరచడం.
- ఆహార, నీటి వృధాను అరికట్టడం.
- నళ్గాలను అనవసరంగా తిప్పి ఉంచకుండా ఉండి నీటి వృధాను అరికట్టడం.
- పనిలో లేనప్పుడు లైట్లు, ఔయస్లు, ఎల్యర్ కండిషనర్లను ఆపేయడం.
- చెట్లను నరికి వేయడం మానేయాలి.
- కొత్త మొక్కలను నాటాలి.
- కాలుష్యాన్ని పెంచే వాహనాలను తగ్గించాలి.

గ్రీన్ ఇండియా చాలెంజ్.. ఓ అద్భుతం

ఎంపీ జోగినిపల్లి సంతోష్ కుమార్కు ప్రధాని మోదీ ప్రశంస

వృక్ష వేదం పుస్తకాన్ని అందరూ చదవాలని పిలుపు

గ్రీన్ ఇండియా చాలెంజ్ కార్యక్రమాన్ని, దానిని ప్రారంభించిన రాజ్యసభ సభ్యుడు జోగినిపల్లి సంతోష్ కుమార్ ను ప్రధాని మోదీ ప్రశంసించారు. పచ్చదనాన్ని పెంచడంతోపాటు పరిశుద్ధత అవసరాన్ని అందరికీ తెలియజేస్తున్నసుందుకు, గ్రీన్ ఇండియా చాలెంజ్ ప్రారంభించినందుకు పుభాకాంక్షలు తెలిపారు. పర్యావరణ పరిరక్షణ కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న అనేక చర్యలను ప్రధాని గుర్తుచేశారు. గ్రీన్ ఇండియా చాలెంజ్ విశిష్టతను తెలుపుతూ ఎంపీ సంతోష్ వెలువరించిన వృక్షవేదం పుస్తకం గురించి ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించారు. సమాజంలోని ప్రతి ఒక్కరూ.. ముఖ్యంగా యివత ఈ పుస్తకాన్ని చదివి, ప్రకృతి ప్రాధాన్యాన్ని తెలుకుంచోవాలన్నారు. గ్రీన్ ఇండియా చాలెంజ్లో పాల్గొనడం ద్వారా దేశవ్యాప్తంగా పచ్చదనాన్ని పెంచాలని ప్రధాని మోదీ ఆకాంక్షిస్తూ సంతోష్ కు లేఖ రాశారు.

కేటీఆర్కు 'వృక్ష వేదం' పుస్తకాన్ని అందజేసిన జోగినిపల్లి సంతోష్

తెలంగాణలోని అడవులు, ప్రకృతి అందాల చిత్రాలతో కూడిన 'వృక్షవేదం' పుస్తకాన్ని టీఆర్వెన్ పార్టీ వర్షింగ్ ప్రైసిడెంట్ కేటీఆర్కు రాజ్యసభ సభ్యులు జోగినిపల్లి సంతోష్ కుమార్ అందచేశారు. గ్రీన్ ఇండియా చాలెంజ్లో భాగంగా తెలంగాణలో ఉన్న అడవులు మరియు చెట్లకు సంబంధించి వేదాలలో ఉన్న విషయాలను తెలుగు, ఇంగ్లీష్, హిందీ భాషల్లో ఈ పుస్తకాన్ని ప్రచురించారు.

కేటీఆర్కు మాట్లాడుతు.. వృక్షవేదం పుస్తకం చాలా అద్భుతంగా ఉండన్నారు. రాష్ట్రంలో ఉన్న అడవులు, ప్రకృతి అందాలను ఎంతో అద్భుతంగా చూపించారని తెలిపారు. పర్యావరణ ప్రేమికులకు ఈ పుస్తకం ఎంతో ఆనందాన్ని ప్రజల్లో పచ్చదనం పట్ల చైతన్యాన్ని తీసుకు

వస్తుందని తెలిపారు. వృక్ష వేదం పుస్తకాన్ని అద్భుతంగా రూపొందించిన రాజ్యసభ సభ్యులు జోగినిపల్లి సంతోష్ కుమార్, గ్రీన్ ఇండియా చాలెంజ్ సంస్థ సభ్యులకు ఆయన అభినందనలు తెలియజేశారు.

ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారికి అద్భుతమైన కానుక

'మనం నాచీన మొక్కలు పక్కలకు, కీటకాలకు ఆవాస కేంద్రంగా మారి అంతరించి పోతున్న వివిధ రకాల జాతుల పక్కలకు, కీటకాలకు నిలయంగా మారడం సంతోషంగా ఉంది. పర్యావరణ పరిరక్షణకు చర్యలు తీసుకుంటే అంతరించిపోతున్న జీవులను మళ్ళీ మనం చూసే ఏలు కలుగుతుంది. ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్గారి పుట్టిన రోజు సందర్భంగా నాచీన మొక్కలు పెరిగి పెద్దవిగా అయి పక్కలకు, కీటకాలకు నిలయంగా మారడం చాలా సంతోషంగా ఉంది. ఇది ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారికి మనం ఇస్తున్న అద్భుతమైన కానుక' అని సంతోష్ కుమార్ టైట్టర్లో పేర్కొన్నారు. సీఎం కేసీఆర్ పుట్టినరోజు సందర్భంగా ఫీబ్రవరి 17న గ్రీన్ ఇండియా చాలెంజ్ ఆధ్వర్యంలో ఎంపీ సంతోష్ కోటి వృక్షార్థాన్ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టిన విషయం తెలిసిందే. సంతోష్ విలువు మేరకు భూపాలపల్లిలో సింగరేణి డ్రెక్షర్ బలరాం ఐఅర్వెన్ మియావాకి పద్ధతిలో తక్కువ ప్రదేశంలో చిన్న అడవిని స్థిరించే విధంగా మొక్కలు నాటారు. ఆ ప్రదేశంలో మొక్కలు పెరిగి పెద్దవి అయి నేడు పక్కలకు, కీటకాలకు ఆవాసంగా మారాయి. మొక్కలు నాటడమే కాకుండా వాటిని సంరక్షించే బాధ్యత తీసుకున్న బలరామ్కు సంతోష్ అభినందనలు తెలిపారు.

- దక్షిణమ్యాన్,

m : 9030 6262 88

e: desk.deccan@gmail.com

ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థలో సంచలనం సృష్టిస్తున్న...

క్రిప్టోకరెన్సీ..!!

“రూలుబండిని నడిపేది పచ్చజెండాలే, బ్రతుకుబండిని నడిపేది పచ్చనోబేలే” అని డబ్బు యొక్క ప్రాధాన్యాన్ని గూర్చి తనదైన శేలిలో వర్ణిస్తాడో సినీకవి. నాగరికత ప్రారంభమైన తొలిరోజుల్లో తమ అవసరాలను వస్తుమార్గిడి పద్ధతి ద్వారా తీర్చుకున్న నాటి తొలి మానవుడు, తదనంతర కాలంలో వస్తుమార్గిడి పద్ధతికన్నా తమ వద్దనున్న వస్తువులు మరియు సేవల యొక్క క్రయ, విక్రయాలకు ఒక వినిమయద్రవ్యం ఉంటే బాగుంటుందన్న అభిప్రాయాన్ని కొచ్చాడు. అలా తరువాతి కాలంలో మారక ద్రవ్యం అన్నది చెలామణీలోకి వచ్చింది. ఇది మొదటిలో లోహాలు, మిశ్రమ లోహాలకు చెందిన నాచేల రూపంలో వాడుకలో ఉంది. గుప్తలు బంగారు నాచేలు ప్రవేశపెట్టగా, శాతవాహనులు ఫోటోన్ (టీఎం-లెడ్ల మిమ్రమం) అన్న మిశ్రమ లోహ నాచేలను వాడుకలోకి తెచ్చిన విషయం మనదరికీ తెలిసిన విషయమే. అయితే తరువాత ఆధునిక యుగంలో కాగితపు కరెన్సీ, మరికొన్ని దేశాల్లో ప్లాష్టిక్ కరెన్సీ విరివిగా వాడుకలోకి వచ్చింది. BHIM - Bharat Interface for money విధానంలో ఫోన్సే, గురులోపే, పేటీఎమ్ తదితర అప్లికేషన్ ద్వారా నగదు వాడుకాన్ని తగ్గిస్తూ డిజిటల్ విధానంలో లావాదేవీలు పెద్ద మొత్తంలో జరుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వాలు కూడా డిజిటల్ లావాదేవీలను ప్రోత్సహిస్తున్నాయి.

అయితే ప్రస్తుతం కరోనా మహామార్గి సృష్టిస్తున్న విపత్తుర పరిస్థితులను తట్టుకోవడానికి ప్రభుత్వాలు తీసుకుంటున్న చర్యల కారణంగా ఒకవైపు ప్రజల కొనుగోలు శక్తి తగ్గిపోతూ, మరొకవైపు ద్రవ్యోల్చునం విపరీతంగా పెరుగుతూ కరెన్సీ విలువ దారంబంగా పడిపోతోంది. పెట్టుబడి సాధనాలుగా భావించే బంగారం, పేర్ల ధరలు కూడా ఒడిదుడుకులకు లోనవుతుండడంతో బిట్కాయిన్, ఎఫీరియం వంటి క్రిప్టోకరెన్సీలలో పెట్టుబడి పెట్టడం భద్రమనే భావన ఇచ్చివల బలవడింది. దీంతో క్రిప్టో కరెన్సీ ప్రవంచ వ్యావ్హరంగా చర్చనీయాంశమైంది.

క్రిప్టో కరెన్సీ అంటే?

క్రిప్టో అనగా నిగుఢమైన అని, కరెన్సీ అనగా ‘ధనము’ అని అర్థం. కాబట్టి క్రిప్టోకరెన్సీ అంటే నిగుఢ లేదా గుప్త ధనము అని చెప్పవచ్చు. ఈ క్రిప్టోకరెన్సీ డిజిటల్ రూపంలో ఉంటుంది. పూర్తిగా

బిట్కాయిన్ మైనింగ్ అంటే!

బ్లాక్ చైన్ టెక్నాలజీ ద్వారా అనుసంధానం చేయబడిన విభిన్న కంప్యూటర్ల లోని సంక్లిష్టమైన అలగ్గిరిథిమ్సును పరిష్కరించడం ద్వారా బిట్కాయిన్లను రూపొందించడాన్ని “బిట్కాయిన్ మైనింగ్” అంటారు. ఈ విధంగా బిట్కాయిన్లు రూపొందించడానికి అత్యధికశక్తి అవసరమౌతుందని సాంకేతిక నిపుణులు చెబుతున్నారు.

ప్రైవేటు కరెన్సీ. రూపాయలు, డాలర్లు ప్రభుత్వాల పూచీకత్తుపై విపుడులయ్యే సాధికార కరెన్సీలు. ఉడాగాకు మీవద్ద 100 రూఱలు నోటు ఉంటే ఆ కరెన్సీ కాగితం విలువలకు సమానమైన వస్తుసేవలు కొనుకోపచ్చని రిజర్వ్ బ్యాంక్ భరోసా ఇస్తుంది. కానీ ప్రైవేటు ధనమైన క్రిప్టో కరెన్సీకి అలాంటి సార్వభౌమ భరోసా లేదు. ప్రస్తుతం క్రెడిట్, డివిట్కార్డులు, యూపీఐ, క్యూఆర్ కోడ్ల ద్వారా మరియు ఏటీఎం, చెక్కుల ద్వారా జరుగుతున్న లావాదేవీలు అన్నింటికి బ్యాంకు మధ్యవర్తిగా కేంద్రీకృత నియంత్రణను కలిగి ఉంటుంది. కానీ క్రిప్టో కరెన్సీ లావాదేవీలకు ఎవరూ మధ్యవర్తిగా వ్యవహరించరు. దీని లావాదేవీలన్నీ వికేంద్రీకృత విధానంలో వుంటాయి. బ్యాంకులో మన భాతా సుండి మరొకరి భాతాకు డబ్బు పంపాలంటే కొద్ది సమయం నిరీక్షించాలి ఉంటుంది. క్రిప్టో కరెన్సీ రూపంలో జరిగే లావాదేవీలకు ఎలాంటి నిరీక్షణా అవసరంలేదు.

క్రిప్టోకరెన్సీని ప్రవేశపెట్టినది ఎవరు?

బిట్కాయిన్, ఎఫిరియమ్, ఎక్స్‌అర్పి, టెదర్, బిట్కాయిన్ క్యాప్, బిట్కాయిన్ ఎన్‌వీ, లైట్ కాయిన్ వంటి పేర్లతో నేడు ప్రపంచవ్యాప్తంగా సుమారు 6,223 క్రిప్టో కరెన్సీలు చెలామళీలో ఉన్నాయి. మొత్తం క్రిప్టో కరెన్సీ లావాదేవీలలో 95 శాతం కేవలం 10 అగ్రస్థితి క్రిప్టోలలోనే జరుగుతుంది. వీటిలో బిట్ కాయిన్ దే అగ్రస్థానం. అయితే మొదట దేవిడ్ చోమ్ అనే అమెరికన్ కంప్యూటర్ సైంటిస్ట్ 1989లో డిజికాప్ అన్న పేరుతో ఒక సంస్థను స్థాపించి, దీని ద్వారా ఈ క్యాప్ (e-cash) పేరుతో ఒక ఎలక్ట్రోనిక్ క్యాప్ అప్లికేషన్సు రూపొందించాడు. ఈ-క్యాప్ ద్వారా 1995లో మొదటి సారిగా క్రిప్టోకరెన్సీని తయారుచేసి, భాతాదారుల విపరాలు అజ్ఞాతంగా ఉంచుతూ లావాదేవీలు నిర్వహించాడు. అయితే 1998లో డిజి క్యాప్ సంస్థ దివాళా తీయదంతో ఈ క్యాప్ సహకారంతో రూపొందించిన క్రిప్టోకరెన్సీ కథ కూడా ముగిసింది. ఇక ప్రస్తుతం క్రిప్టోకరెన్సీలలో అగ్రస్థానంలో సున్న బిట్కాయిన్ విషయానికోస్ట్ 1997వ సంగాలో ఆడమ్ బ్యాక్ అనే ఒక సాంకేతిక నిపుణుడు హోష్ క్యాప్ (Hash Cash) అనే ఒక అల్గోరిధిమ్సు గుర్తించాడు. అంతకు మునుపే SHA 256 అనే పేరుతో మరో అల్గోరిధమ్ ఉండేది. ఈ రెండింటిని కలిపి సతోషినకముటో అనే నిపుణుడు 2008లో “కనెసన్స్” అనే మరో అల్గోరిధమ్ (కంప్యూటర్కు ఇచ్చే ఆదేశాల సముదాయం)ను రూపొందించాడు. దీని ఆధారంగానే బిట్కాయిన్ అనే క్రిప్టోకరెన్సీ చెలామళీలోకి వచ్చింది. (అయితే ఈ సతోషినకముటోను ఇంత పరకు ఎవరూ చూడలేదు. అసలు సతోషినకముటో ఒక వ్యక్తి, లేక కొండరు వ్యక్తుల బృందమూ అనేది తెలియదు).

క్రిప్టోకరెన్సీ ఎలా పనిచేస్తుంది?

క్రిప్టోకరెన్సీ పనిచేయడం వెనుక “బ్లాక్ చైన్ టెక్నాలజీ” అనే ఒక వింప్ట్ సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఉంది. దీని వల్లనే క్రిప్టోకరెన్సీకి ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఎనలేని ప్రాచుర్యం లభించిందని చెప్పవచ్చు.

ఇక దీని పనితీరు విషయానికోస్ట్ మొదట భ్లాక్లు అనబడే చిన్న చిన్న సమూహాలను రూపొందిస్తారు. వాటిలో మొదటి భ్లాక్లును “జెనిసిన్ భ్లాక్” అని పిలుస్తారు. ఈ విధానంలో ప్రతిభ్లాక్, తరువాత భ్లాక్తో ఒక గొలుసు కట్టు విధానంలో కలుపబడి ఉంటుంది. ప్రతి భ్లాక్కు ఒక విశిష్ట గుర్తింపు సంఖ్య ఉంటుంది. దానిని “హోవ్కోడ్” అంటారు. దీనిని మన చేతివేళకు ఉన్న వేలిముద్రలతో పోల్చవచ్చు. మన చేతి వేలి ముద్రలు ఒకరితో మరొకరివి సరిపోలనట్టుగానే, భ్లాక్ చైన్ విధానంలో కూడా ప్రతిభ్లాక్కు వేరేరు హోవ్కోడ్లు ఉంటాయి. ఆ విధంగా ప్రతి భ్లాక్లోనూ 1. సమాచారం 2. హోవ్కోడ్ 3. ముందు భ్లాక్కు సంబంధించిన హోవ్కోడ్ నిక్షిప్తమై ఉంటాయి. భ్లాక్చైన్ విధానంలో అనుసంధానం చేయబడిన కంప్యూటర్లను నోడ్లు అంటారు. భ్లాక్ చైన్ టెక్నాలజీ విధానంలో ఏదైనా ఒక లావాదేవీ (Transaction) జరిగినపుడు ఒకటికన్నా ఎక్కువ నోడ్లు ధృవీకరించాల్సి ఉంటుంది. అప్పుడు మాత్రమే ఆ లావాదేవీవ్యాప్తి అయినట్లుగా భావించవచ్చు. ఈ విధంగా భ్లాక్చైన్ విధానంలో జరిగే

బిట్కాయిన్ ఉత్సాహం, పత్తనాల వెనుక ఎలన్మస్ట్

సాంకేతిక పరిజ్ఞానం తెలిసిన కొంతమంది ‘పేకీ’లకు మాత్రమే పరిచయమైన బిట్కాయిన్కు ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రాచుర్యం కల్పించిన ఘనత అపరకుబేరుడు, ప్రపంచ పారిశ్రామిక దిగ్జిటల్ ఎలన్మస్ట్కు దక్కుతుందని చెప్పవచ్చు. ఈ ఏడాది (2021) మొదటిలో ఎలన్మస్ట్ తమ టెస్లా కార్డ విక్రయానికి బిట్కాయిన్లలో చెల్లింపును స్వీకరిస్తానని ప్రకటించాడు. అంతేకాకుండా 1.5 బిలియన్ దాలర్ల విలువైన పెట్టుబడులతో, బిట్కాయిన్లను టెస్లా కొనుగోలు చేసింది. ఫలితంగా బిట్కాయిన్కు విపరీతంగా గిరాకీ పెరిగింది.

అయితే ఇదే ఎలన్మస్ట్ గత మే 13, 2021న తమ కంపెనీ వాహనాలను కొనుగోలు చేయడానికి బిట్ కాయిన్లను ఇక అనుమతించబడేమని “ట్యూట్” చేయడంతో ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద క్రిప్టోకరెన్సీ అయిన బిట్కాయిన్ విలువ 54,519 దాలర్ల నుండి 17 శాతం తగ్గి 45700 దాలర్కు చేరింది. బిట్కాయిన్ లావాదేవీల కోసం శిలాజ ఇంధనాలను ముఖ్యంగా అత్యంత ఎక్కువగా ఉద్దారాలను వెలువరించే బొగ్గుసు వాడడంపై అందోళన చెందుతున్నామని, తన ట్యూట్తో చెప్పారు. చాలా అంశాల్లో క్రిప్టోకరెన్సీ అనేది మంచి ఆలోచన. అయితే పర్యావరణానికి ముప్పగా మారడమనేది మంచిది కాదని వివరించారు.

ప్రతిలావాదేవీనీ ధృవీకరించే వారిని “మైనర్స్” అని వ్యవహరిస్తారు.

భ్లాక్చైన్ విధానంలో, కొత్త భ్లాక్లలలో సమాచారాన్ని సమాద చేసి వాటిని ముందు భ్లాక్లకు జతచేయవచ్చు. కానీ భ్లాక్లలలోని సమాచారాన్ని మార్కుడానికి ఎట్టి పరిస్థితుల్లో వీలుకాదు. ఒకవేళ మార్కులని ప్రయత్నిస్తుమే, ఏ భ్లాక్లలో ఉన్న సమాచారాన్ని మార్కులని ప్రయత్నిస్తుమే, ఆ భ్లాక్ యొక్క హోవ్కోడ్ వెంటనే మారిపోతుంది. ఎప్పుడైతే హోవ్కోడ్ మారిపోతుందో, తరువాత భ్లాక్లలో ఇదివరకే పొత హోవ్కోడ్ ఉంటుంది. అప్పుడు కొత్తగా వచ్చిన హోవ్కోడ్, ముందున్న హోవ్కోడ్తో సరిపోతుంది. అప్పుడు ఒక భ్లాక్లకు నుండి దుర్దాటి ముప్పగా మారడమనేది మంచిది కాదని వివరించారు.

(మిగతా 52వ పేజీలో)

మన తెలంగాణ ఐటి

సవాళ్లు దాటి.. అభివృద్ధిలో మేటి

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఐటి ముఖ్య కార్యదర్శి జయేశ్ రంజన్

ఉక్ష్యాలు చేరుకునేందుకు ఎన్నో సవాళ్లు ఎదురవుతాయి. సమస్యలూ పలకరిస్తాయి. అయితే వాటిని ఒక్కాక్కబీగా అభిగమిస్తూ ప్రయాణం సాగిస్తునే గమ్యస్థానం చేరుకోగలం. అభివృద్ధివరంగా అయినా ఇదే సూత్రం. ఇది తూ.చ. తప్పకుండా పాటించింది కాబట్టి ఇప్పుడు తెలంగాణలో ఐటి, పరిశ్రమలు వృధ్హరేటు ఆశాజనకంగా నమోదువుతుంది. కోవిడ్టో వివిధ రాష్ట్రాల ఆదాయాలు తలకిందులు అవుతున్న ఈ కష్టకాలంలో కూడా తెలంగాణ రాష్ట్రం ప్రగతి పథంలో దూసుకుపోతుంది. ఒకటి రెండు అని కాదు దాదాపు అన్ని రంగాల్లోనూ ఈ అభివృద్ధి అనేది స్వస్థంగా కనిపిస్తుంది. ఈ అవత్సాల పరిస్థితుల్లో రాష్ట్రంలోని పరిశ్రమలు, ఐటి శాఖ ఎలా నిలదొక్కుకున్నాయి నిలకడైన పెట్టుబడులను రాష్ట్రం ఎలా అహోనిస్తుంది వంటి సందేహాలను వివరిస్తున్నారు మన తెలంగాణ రాష్ట్ర ఐటి ముఖ్య కార్యదర్శి జయేశ్ రంజన్.

కోవిడ్ క్లిష్ట పరిస్థితుల్లోను రాష్ట్ర ఐటీ శాఖ మెర్కెన్ ఫలితాలను సాధించింది. అయితే ఉద్యోగాల కల్పనలోనూ, ఐటీ ఎగుమతుల్లోనూ, రాష్ట్ర తలసరి ఆదాయంలోనూ దేశ సగటును వించిన వృద్ధిని నమోదు చేసింది. ఈ ఆశాజనక ఫలితాల వెనుక ఆయా శాఖల కృషి ఎంతో వుంది. వాటి భవిష్యత్తు కార్బూకుమం ఎంతో ఉన్నతంగా ఉంటుంది. ఇలా ఉండేందుకు తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చిన ప్రోత్సహకాలే పారిశ్రామిక అభివృద్ధికి కారణం.

కోవిడ్ నేపథ్యంలో కూడా ఐటీ, పరిశ్రమల వర్గాల్లో మంచి ప్రగతిని సాధించడానికి కొన్ని ముఖ్య కారణాలు ఉన్నాయి. వెంట్టవెందట వేగవంతమైన అభివృద్ధి సాధించడానికి తెలంగాణ రాష్ట్రంలో గత నాలుగైదు సంవత్సరాల నుండి గట్టి పునాది వేయడం జరిగింది. ఈరోజు వాటి ఫలితాలు మనకు కనబడుతున్నాయి. ఆనాటి గట్టి పునాది వల్ల నేడు కోవిడ్ క్లిష్టసమయంలో కూడా అభివృద్ధికి మన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఎటువంటి సమస్యలు లేవు. ఐటీ విషయంలో రెండు ప్రత్యేకమైన విషయాలు వున్నాయి. ఒకటి హైదరాబాద్ నగరంలో ప్రపంచానికి సంబంధించిన అన్ని పెద్ద పెద్ద కంపెనీలు ఉన్నాయి. సొధారణంగా పెద్దపెద్ద కంపెనీలు రెండు మూడు సంవత్సరాల ముందే కొన్ని కీలక నిర్ణయాలు తీసుకుంటాయి. ఉండాహారణకు ఒక కంపెనీలో ఈ ఏడాది ఒక వెయ్యిమంది ఉద్యోగులు పనిచేస్తుంటే దాన్ని రెండేళ్లలో రెట్టింపు స్థాయికి తీసుకెళ్లాలని లక్ష్యం

పెట్టుకుంటాయి. అలా మనం ఇప్పుడు చూస్తున్న ఫలితాలు కూడా గత రెండు మూడు సంవత్సరాల క్రితమే తెలంగాణ ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

రెండవది ఐటీ పరిశ్రమలో కూడా కోవిడ్ కష్టాలు ఉన్నాయి. అయితే వారికి కోవిడ్ వల్ కొత్త అవకాశాలు కూడా వచ్చాయి. ప్రపంచమంతా డిజిటలైజేషన్ చాలా భారీ స్థాయిలో జరుగుతుంది.

మామూలు సమయంలో కన్నా ఇప్పుడు డిజిటలైజేషన్ కొన్ని రెట్లు పెరిగింది. కావున ప్రతి ఐటీ కంపెనీకి కొత్తగా అవకాశాలు వస్తున్నాయి. అందులో భాగంగా కొత్తగా ఎంప్లౌంగమ్ ను నియమించుకోవడం, కొత్త ప్రాజెక్టులను నిర్ణయించుకోవడం జరుగుతుంది. ఇటువంటి ఘరాలు నేడు తెలంగాణ రాష్ట్రానికి వస్తున్నాయి. ఇలా ఐటీలో గణసీయమైన ప్రగతిని సాధించినా ఇది పెద్దగా ఆశ్చరపడే అంశం కాదు.

ఎందుకంటే ముందే లక్ష్యాలు నిర్ణయించుకున్నాం కాబట్టి, పరిశ్రమల విషయానికి వస్తే చిన్న పరిశ్రమలకు ఈ లాక్డౌన్ వల్, ఇతర కారణాల వల్ వారి కార్బూకుమాలకు కొన్ని అవరోధాలు ఏర్పడ్డాయి. కానీ పెద్ద పరిశ్రమలు దూరదృష్టితో లక్ష్యాలు నిర్దేశించుకొని వెళ్లుతాయి. అవి భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకొని ముందుకు వెళ్లుతాయి. లాక్ డౌన్ వల్ అన్నింటి కంపెనీకు నష్టం లాజస్టిక్స్కు కళ్లింది. దూర ప్రాంతాల నుండి ముడి సరుకు తెప్పించే వారికి, తయారు అయిన వస్తువులను దూర ప్రాంతాలకు

అమ్మె కంపెనీలకు ఈ లాక్డోన్ వల్ల ఎక్కువ నష్టాలు జరిగాయి. లాజస్టిక్స్ లో చూస్తే తెలంగాణలోని ప్రైదరాబాద్ సగరం భారతదేశానికి నడిబోడ్డున ఉంది. అందువల్ల లాజస్టిక్స్ కు చాలా ఉపయోగాలు ఉన్నాయి. ఇక్కడి నుండి మ్యాన్‌ప్యాక్చరింగ్ ఏ ప్రాంతానికైనా సులభంగా తరలించవచ్చు. అదే విధంగా ఆ ప్రాంతాల నుంచి సులభంగా తెచ్చించుకోవచ్చు. ఖర్చు తక్కువ వుంటుంది. లాజస్టిక్స్ వసతులు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. ఇటువంటి అనేక సౌలభ్యాల వలన దూరదృష్టిగల పరిశ్రమలు పెట్టబడుతలు ప్రైదరాబాద్ ను ఎంచుకుని ముందుకు వస్తున్నాయి. అందువల్ల కోవిడ్ సమయంలో కూడా మన తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రగతి చాలా మంచిగా ఉన్నది.

2014లో రాష్ట్రం ఏర్పడినప్పటి నుంచి ప్రతి సంవత్సరం వార్షిక నివేదికలో ఇటువంటి ఫలితాలను చూస్తున్నాం. మాలికంగా ప్రైదరాబాద్ లో అభివృద్ధి జరగడానికి ప్రథానమైన కారణం ఇక్కడి నైపుణ్యత చాలా చక్కగా ఉంటుంది. 2014లో ఐశ్వర్య ముఖ్య కార్యదర్శిగా నేను బాధ్యతలు స్నేహితంచేటప్పుడు చాలా మంది చెప్పింది ఏమిటంటే బెంగళూరులో దొరికినటువంటి మేధావులు ఇక్కడ దొరకరు, మీరు చాలా కష్టపడాలి, ప్రైదరాబాద్ లో టాలెంట్ (నైపుణ్యత) మంచిగా ఉండడని ఇలా రకరకాల కామెంట్లు చేసేవారు. అటువంటి పరిస్థితి నుండి ఇప్పుడు పూర్తిగా మార్పు వచ్చింది. ప్రస్తుతం చాలా రంగాల్లో బెంగళూరు కంటే మన దగ్గరే టాలెంట్ (నైపుణ్యం) గలవారు ఉన్నారని చెబుతున్నారు. అదీకాక ఇలా టాలెంట్ గలవారికి బెంగళూరులో ఎక్కువ జీతం ఇవ్వాలిగా వుంటుంది. ఎందుకంటే అక్కడి కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్స్ ఎక్కువ కాబట్టి, ప్రైదరాబాద్ లో కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్స్ తక్కువ కావున వారి జీతం కూడా తక్కువగా వుంటుంది. గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా కంపెనీల్లో గమనిస్తున్నది ఏమిటంటే బెంగళూరులో ఉద్యోగాల మార్పిడి చాలా భారీగా

జరుగుతుంది. పెద్ద కంపెనీల్లో ఉద్యోగాలు 10 నుంచి 12 శాతం మంది మారిపోతుంటారు. ఆ ప్లేస్లో కొత్త వారిని నియమించుకొని వారికి కొంత కాలం శిక్షణ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. అలా అక్కడి వాతావరణానికి అలవాటు పడడానికి కొంత సమయం పడుతుంది. ఇటువంటి సమస్య ప్రైదరాబాద్ లో 3 నుంచి 4 శాతం మాత్రమే ఉంటుంది. కావున ప్రైదరాబాద్ లో ఉద్యోగాలు ఎక్కువ పోవ, జీతాలు తక్కువగా ఉంటాయి, నాణ్యతలో కూడా ఎటువంటి మార్పు ఉండదు, నైపుణ్యం గల ఉద్యోగాలు దొరుకుతారు. ఇది భవిష్యత్తులో కూడా ఇలానే కొనసాగుతుంది అంటున్నారు జయేం రంజన్.

జీఎం వ్యాప్తి :

జీఎం వ్యాప్తి సెకండ ఫ్లేన్ కార్బ్రక్ట మాలు ఈ నంవత్సరవే మొదలైనాయి. కొత్తగా కొన్ని కంపెనీలు ఇక్కడ ఇన్వెస్ట్మెంట్ పెడుతున్నాయి. ఇప్పుడే జీఎం వ్యాప్తి స్నేహ్ -2లో పెట్టడం జరుగుతుంది అని ఐటీ శాఖ మంత్రి కేటీ రామారావుగారు చెప్పారు. అదే విధంగా బయోఫార్మా హబ్లో కూడా కన్స్ట్రక్షన్ మొదలైదాడాపు పూర్తిగా కావస్తుంది. కొన్ని కంపెనీలు స్పెన్ కూడా తీసుకున్నాయి. గత బయోలో

ప్రకటించిన రెండు అంశాలు ఇప్పటికే పూర్తిగా అయినాయి. వీటి ద్వారా బయోటెక్ రంగానికి ఇంకా పెద్దపీర డొరికే అవకాశం ఉంటుంది. కరోనా వ్యక్తిన్ నేపథ్యంలో ప్రైదరాబాద్ లో ఉత్సత్తి అవుతున్న వ్యక్తిన్ను ప్రపంచమే గుర్తించింది. ఇలా ప్రైదరాబాద్ భూతి ప్రపంచము వైపు వ్యాపిస్తుంది. పొర్కు రంగం కోసం కూడా మూడు సంవత్సరాల నుంచి చాలా కృషి చేస్తున్నాము. మాస్టర్ ప్లాన్, స్టల సేకరణ, ఇన్స్ట్రాష్ట్ర్కర్, మాలిక వసతులు కల్పించడం పంచిపి చివరి దశక వచ్చినాయి. ప్రైదరాబాద్ లో నేడు బయోబెక్యూలజీ రంగం, ఫార్మారంగం చాలా వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతుంది.

మెడిసిన్ ప్రమ్ ద సై:

‘మెడిసిన్ ప్రమ్ ద సై’ ప్రస్తుతం ఒక ప్రయోగం చేస్తున్నాం. భారతదేశంలో ఇటువంటి విధానం ఎక్కుడా లేదు. ప్రపంచంలో కూడా ఆప్రికా వంటి దేశంలో రవాండ ప్రదేశంలో మాత్రమే ఒక స్థాయిలో వుంది. మిగతా చోట్ల ఆ స్థాయిలో లేవు. భారతదేశంలో ఎక్కుడ కూడా ఇటువంటి కార్బూక్షమం జరగలేదు. ఎందుకంటే దీనిలో చాలా సమస్యలు ఉంటాయి. రకరకాల పర్మిషన్లు, అనుమతులు, ఇతర డిపార్ట్మెంటల సమన్వయం అవసరం ఉంటుంది. మొట్టమొదటి సారి తెలంగాణ ప్రభుత్వమే ఈ ఆలోచన చేసింది. ‘పర్ట్ల ఎకనామిక్ ఫోరం’ అని ఒక అంతర్జాతీయ సంస్థ ఉంది. వాళ్ళతో వేవు భాగస్వాముల మాపుతున్నాము. ఇలా అందరి దగ్గరనుంచి ఈ ప్రయోగం చేయడానికి అనుమతి వచ్చింది. ఈ ప్రయోగం ద్వారా ఎట్లాంటి ఘరీపితాలు వస్తాయి, ఎంత దూరం వ్యక్తిగొప్ప తాము, జ్ఞాన ఎంత దూరం తీసుకెళ్ళగలుగు తాము, జ్ఞాన్ ఎంత దూరం తీసుకెళ్ళగలుగుతాము ఇలా తీసుకెళ్ళి సందర్భంలో ఎద్దొనా సమస్య వస్తుందా ఉదాహరణకు వ్యక్తిగొప్ప తీసుకెళ్ళి సందర్భంలో ఏదైనా వాతావరణ సమస్య వస్తుందా అని చూసుకోవాలి. ప్రస్తుతం ఇది ఒక ప్రయోగంగా వికారాబాద్ ప్రోంతంలో చేయబోతున్నాం. ఇందులో ఎక్కుపెప్పన ఇంటిష్ట్ పద్ధతి ద్వారా ఎనిమిది కంపెనీలను పూర్విక్ష చేయడం జరిగింది. ప్రతి ఒక్కకంపెనీకి వికారాబాద్ కేంద్రం నుంచి ఒక్కు పీపోచీసీకి తీసుకెళ్ళడానికి అనుమతి వస్తుంది. దీన్ని

కోవిడ సమయంలో ప్రయోగం చేస్తున్నాము కాబట్టి కొంతమంది కోవిడ వ్యాక్సిన్ పంపిస్తార అని అడుగుతున్నారు. ఈ ప్రయోగంలో కోవిడ వ్యాక్సిన్ లేదు. ఎందుకంటే కోవిడ కంటే ముందే ఈ ప్రయోగం చేయడానికి ప్లాన్ చేయడం జరిగింది. ఆ సమయంలో కోవిడ అనే పేరు కూడా మేము వినటేదు. కావున కోవిడ వ్యాక్సిన్ కాకుండా పిల్లలకు వాడే టీకాలు, మెడిసిన్ వంటివి తీసుకెళ్తాము. ఆకాశ మార్గం ద్వారా ఎన్ని కిలోల బరువు తీసుకెళ్ళగలగుతాము, నిద్దేశించిన స్థలంలో ల్యాండ్ అవుతుండా లేదా వంటి ప్రయోగం జరుగుతుంది. తెలంగాణ రాష్ట్రం చేస్తున్న ఈ ప్రయోగాన్ని భారతదేశం మొత్తం చూస్తుంది. మంచి ఘరీపితాలను ఇస్తే మిగతా చోట్ల అమలు చేయాలని చూస్తుంది.

టీ-హబ్

టీ-హబ్లో కొత్త బిల్లీంగ్ ఆవిష్కరణ అవుతుంది. కోవిడ సమయంలో వెంటిటెట్లు, ట్రోస్సు, ఎలక్ట్రిక్ స్టోర్స్ ఇలా కొత్త కొత్త సరూఫ్లో బోర్డు అందించారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం అధ్వర్యంలో గత సంవత్సరం నుంచి ఆత్మనిర్వర్ష క్యాంపియన్ నడుస్తుంది. ఇందులో రెగ్యులర్గా ఉపయాగించే వస్తువులు ఇతర దేశాల నుంచి దిగుమతి చేసుకుంటుంటే అవి మనమే తయారు చేయగలమా అన్న దాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆత్మనిర్వర్ష పసిచేస్తుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం అంచనా ప్రకారం మనం వాడే ఫర్మిచర్, టాయస్ గురించి దృష్టి సారించింది.

ఆత్మనిర్వర్ష భారతీలో భాగంగా... రాష్ట్రంలో బోమ్మల పరిశ్రమలకూ సరైన ఉత్సవందించేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నట్టు

వెల్లడించారు. అదే సమయంలో ఆహార శుద్ధి పరిశ్రమల స్థాపనకు ప్రణాళికలు రచించామని... ఔత్సాహికులు ముందుకొన్నే అనుమతులు వేగంగా అందిస్తామని స్పష్టం చేశారు. సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్య తరగొ పరిశ్రమలకు ఆర్థిక తోడ్చాటు అంశంపైనా ప్రభుత్వం దృష్టి సారించిందని పేర్కొన్నారు. వలస కార్బూకుల కష్టాలు తీరేలా కొత్త విధానం తీసుకొచ్చేందుకు ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోందని వివరించారు ఐటీ ముఖ్య కార్యదర్శి జయేశ్ రంజన్.

అంతర్ిక్ష పెట్టుబడుల కోసం సమగ్ర పాలన්:

రాష్ట్రంలో పర్యావరణ వ్యవస్థ అభివృద్ధి కోసం అంతర్ిక్ష పెట్టుబడుల సమగ్ర పాలనీని రూపొందిస్తున్నామని ఐటీశాఖ ప్రధాన కార్యదర్శి జయేశ్ రంజన్ అన్నారు. ప్రపంచంలోని అవకాశాలను అందిపుచ్చుకోవడానికి కృషి చేస్తున్నామని తెలిపారు. తెలంగాణ స్పేన్సెక్ పాలనీ ఫ్రైమ్వర్క్ రూపకల్పన కోసం వాటాదారులతో వెబ్సార్ సమావేశం నిర్వహించారు. అంతర్ిక్ష సంబంధిత పెట్టుబడులు, ఆవిష్కరణలలో అవకాశాలను అందిపుచ్చుకోవడానికి తెలంగాణ స్పేన్సెక్ పాలనీ సమగ్ర ఫ్రైమ్వర్క్-2021ను రూపొందిస్తున్నామని జయేశ్ రంజన్ తెలిపారు. రాష్ట్రంలో ఎండ్-టు-ఎండ్ స్పేన్సెక్ పర్యావరణ వ్యవస్థను అభివృద్ధి చేయడానికి ఉపయోగపడుతుందని అన్నారు.

ఇది యూనివర్సిటీ కనక్కివిటీ, వ్యవసాయం, రిమోట్ ఎడ్యుకేషన్, విపత్తు నిర్వహణ కోసం పెద్ద డేటా అనలిటిక్స్ ఆవిష్కరణ, ఇతర రంగాలపై ప్రభావాన్ని చూపుతుందన్నారు. తెలంగాణ స్పేన్సెక్ పాలనీ ఫ్రైమ్వర్క్సు రూపొందించేందుకు.. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున సంబంధిత వాటాదారులందరితో వర్పువర్ల వేదికగా సమావేశం నిర్వహించారు. వాటాదారుల సంప్రదింపుల సమావేశంలో హార్డ్వేర్

స్టోర్స్లు, అనలిటిక్స్ స్టోర్స్లు, అకాడమియా అంశాలపై వారి అభిప్రాయాలను తీసుకున్నారు.

ఎలక్ట్రానిక్స్, అపారెల్ రంగంలో పెట్టుబడులు

తెలంగాణలో పెట్టుబడులు పెట్టేందుకు ఎలక్ట్రానిక్స్, వప్ప (అపారెల్) రంగాలకు చెందిన పలువురు పారిశ్రామికవేత్తలు ముందుకొస్తున్నారు. రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించేందుకు

తెలంగాణ ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న వినుత్త విధానాలపై సర్వత్రా ఆసక్తి వ్యక్తమపుతుండటంతో ఐటీ, పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి కె.తారకరామారావు బెంగళూరులో ఇండియాల ఎలక్ట్రానిక్స్ అండ్ సెమీ కండక్టర్ అసోసియేషన్ (ఇంఎస్ఎప్) ప్రతినిధులతోపాటు వప్ప పరిశ్రమ ప్రతినిధులతో వేర్చేరుగా భేటి అయ్యారు. తెలంగాణలో పెట్టుబడులకు ఉన్న అవకాశాలను ఈ సందర్భంగా వారికి వివరించారు. పారిశ్రామికవేత్తలను వెనుత్టటి ప్రోత్సహిస్తున్న టీఎస్ఎప్స్ఎస్తో పాటు రాష్ట్రంలో పెట్టుబడులకు ఎంతో అనువైన వాతావరణం ఉన్నదని, మానవనరులు, మౌలిక సదుపాయాలు,

సులభరత వాణిజ్యం (ఈవోడీబీ)లో తెలంగాణ దేశంలోనే ముందంజలో ఉన్నదని మంత్రి తేటిఅర్ తెలిపారు. జూలి (టైట్లైల్) రంగంలో కొరియా సంస్థ 'యంగ్వఎన్' భారీగా పెట్టుబడులు పెట్టేందుకు ముందుకొచ్చిన విషయాన్ని గుర్తు చేశారు. శైదరూబాద్లో ఎలక్ట్రానిక్స్ పరిశ్రమకు మంచి అవకాశాలున్నాయని, ఇక్కడ ఏర్పాటు చేసిన రెండు ఎలక్ట్రానిక్స్ మ్యాస్ఫాక్చరింగ్ క్లప్సరలో పలు కంపెనీలు పెట్టుబడులు పెట్టాయని తెలిపారు. మూడో క్లప్సర్ కోసం ఐటీవలే కేంద్రానికి లేఖ రాశామన్నారు. రాబోమే రోజుల్లో ఎలక్ట్రానిక్స్ పరిశ్రమకు పెరుగుసున్న డిమాండ్సు దృష్టిలో ఉంచుకొని తెలంగాణలో మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రాధాన్య

మిస్ట్రుస్ దని మంత్రి కేటీఆర్ వివరించారు.

ఎలక్ట్రిక్ వాహనాలను ప్రోత్సహించాలి :

ఎలక్ట్రిక్ వాహనాలను ప్రోత్సహించాలని తెలంగాణ ప్రభుత్వం, ఐటీ శాఖ ప్రైవెట్ సెక్రెటరి జయేష్ రంజన్ అన్నారు. సైదాబాద్ మాత్రాల్ ఇంజనీరింగ్ కళాశాల ఆధ్వర్యంలో ఏర్పాటు చేసిన సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సెల్సీ ఫర్ ఎలక్ట్రిక్ వెహికిల్స్ బ్లక్స్ ను ఆయన ప్రారంభించారు. విద్యార్థులు తయారు చేసిన ఎలక్ట్రిక్ వాహనాలు, వస్తువులను పరిశీలించారు.

‘ప్యాకేజింగ్’ చేసే ఉద్యోగం గ్యారంటీ

దేశవ్యాప్తంగా ప్యాకేజింగ్ బెక్యూలజీకి అత్యంత ఆదరణ కనబడుతున్నది. ఈ కోర్సు పూర్తి చేసిన వారికి వంద శాతం ప్లేన్మెంట్ లభిస్తున్నది. దీంతో ప్యాకేజింగ్ రంగంపై యువత అసక్తి చూపుతున్నది. ఈ నేపథ్యంలో ప్యాకేజింగ్ బెక్యూలజీ కోర్సును ఇండియన్ ఇన్సిట్యూట్ అఫ్ ప్యాకేజింగ్ (బిబీ)తో జేవెన్టీయూహెచ్ పిటీటీపీ / ఎంఎస్ఎస్ ప్యాకేజింగ్ బెక్యూలజీ కోర్సుల అంశంపై పరస్పర అవగాహన ఒప్పందం కుదిరింది. జేవెన్టీయూహెచ్ ఇన్చార్ట్ షైస్ చాన్సెలర్, ఐటీ శాఖ కార్యదర్శి జయేశ్ రంజన్, ఐబీ ముంబయి డైరెక్టర్ ప్రొఫెసర్ తన్నీర్ అలామ్ ఎంవోయూ చేసుకున్నారు. ముంబయిలో ఉన్న ఐబీ ప్రస్తుతం బౌద్ధరాహద్ కూడా తన క్యాంపస్ నడిపిస్తున్నది. కేంద్ర వాటిజ్య పరిశ్రమల శాఖకు అనుబంధంగా ఐబీ పని చేస్తున్నది. ఈ క్రమంలో పోస్ట్ గ్రాడ్యూయేషన్ డిప్లొమ్యూ ఇన్ ప్యాకేజింగ్ (పీజీటీపీ) కోర్సును పూర్తి చేసిన వారందరికి వంద శాతం ఉద్యోగాలు వస్తున్నాయి.

ఫేక్ న్యూస్కు చెక్

సోపల్ మీడియాలో ఒకరు ఓ వార్త పెడతారు... ఆ వెంటనే అది నిజమేని మరొకరు చెప్పారు. తప్పని ఇంకొకరు వాదిస్తారు. ప్రభుత్వ వైఫల్యంతోనే ఇలా జరిగిందని వేరొకరు విమర్శలు గుప్పిస్తారు. కొన్సిసార్లు ఇది సామాజికపరమైన ఉద్రిక్తతలకూ దారితీస్తుంది. పెను ఉపద్రవాలకు కారణమవుతుంది. అసలు ఆ వార్త, పీడియా తాజాదా.. పాతదా అన్న విషయం కూడా తెలియదు. నిత్యం ఇలాంటి ఎంతో చెత్త సామాజిక మాద్యమాల్లో హాల్సర్లేసేస్తున్నది. వాటావ్, ఫేన్సిబుక్, ట్రైట్టర్ వంటి యాప్లికేషన్లు పాటు సోపల్మీడియాలో వందల సంఖ్యలో వస్తున్న వార్తల్లో నిజమెంత? ఏది అసలు వార్త.. ఏది తప్పుడు వార్త.. అనేది ధ్రువీకరించేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేక వెబ్‌సైట్సు ప్రారంభించింది. దేశంలో ఫేక్ న్యూస్ కట్టడి, నిజనిర్ధారణ కోసం ప్రత్యేకంగా పోర్టల్సును ప్రారంభించిన తాలి రాష్ట్రంగా తెలంగాణ ఘనత సాధించింది. కరోనాపై ఫేక్ న్యూస్ చెక్ పెట్టేందుకు ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టింది. లాక్డోన్, కరోనా ప్రెరన్ వ్యాప్తి తదితర అంశాలపై డిజిటల్ మీడియాలో వచ్చే తప్పుడు సమాచారం. వందతులపై నిజనిర్ధారణ చేసుకొనేందుకు <https://factcheck.telangana.gov.in> వెబ్‌సైట్సు ప్రారంభించింది. దీని ద్వారా ఏది నిజం, ఏది అబద్ధం అనేది ధ్రువీకరించకోవచ్చని ఐటీ శాఖ తెలిపింది. ప్యాక్ట్లీ మీడియా అండ్ రిసర్చ్ సంస్థతో కలిసి ఈ వెబ్‌సైట్సు తీసుకొచ్చామని ఐటీ శాఖ ముఖ్యకార్యదర్శి జయేశ్ రంజన్ చెప్పారు. సామాజిక మాద్యమాల్లో వైరల్ అయ్యే సమాచారానికి సంబంధించిన నిజనిజాలపై నిరంతరం

దేశంలోనే మేటి మన ఐటి

తెలంగాణ ప్రాంతిక రథచక్రాల వేగాన్ని కరోనా సంషోధన స్టీడ్బ్రైకర్ వలె ఆపగలిగింది. కానీ పూర్తిగా బ్రేకులు వేయలేకపోయింది. కరోనా విలయాన్ని ఎదుర్కొవడంలో మన రాష్ట్రం ముందుండటవే కాకుండా, అభివృద్ధిని ఎక్కుడా ఆగస్తీనీ యేదు. ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ ముందుచూపు, ఐటి, పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి కేసీఆర్ ఆలోచనా విధానంతో రాష్ట్ర ప్రగతి వేగంగా సాగుతున్నది. చాలా రాష్ట్రాల్లో వ్యవసాయంగం క్లీషిట్సుంటే మన రాష్ట్రంలో మాత్రం వ్యవసాయం, దాని అనుబంధ రంగాలు పురోగమిస్తున్నాయి. కరోనా, లాక్డోన్ల కారణంగా దేశం ఆర్థికంగా విపుల్తుర పరిస్థితుల్లో ఉన్నది. 40 ఏండ్ల కనిష్టోనికి జీడీపీ పడిపోయిందని లెక్కలు చెప్పున్నారు. కానీ తెలంగాణ రాష్ట్రం నిలదొక్కుకుంది. దేశ నగటుతో పోలిస్టే అన్ని రంగాల్లోనూ, జీడీపీలోనూ తెలంగాణ మెరుగ్గనే ఉంది.

స్వాధీన దేశీయోత్తత్తు (జీడీపీ)కి తెలంగాణ ఐదు శాతం అందించింది. 2019-20లో ఇది 4.74 శాతంగా ఉండేది. మన దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థకు కరోనా తీవ్ర సఫ్టు చేసింది. ఈసారి జీడీపీ పెరగకపోగా మైనన్ 7.3గా వృద్ధిరేటు నమోదైంది. కానీ తెలంగాణలో లాక్డోన్ పట్టినపుటికీ జీవ్సీపీ 1.26 శాతం మాత్రమే తగ్గింది. జాతీయ తలసరి ఆదాయం ఈసారి 4.8 శాతం క్లీషిట్సించింది. కానీ మన రాష్ట్రం 0.61 శాతం వృద్ధిరేటు నమోదు చేసింది. ఈసారి తలసరి ఆదాయాన్ని వృద్ధి చేసుకున్న అతి కొన్ని రాష్ట్రాల్లో తెలంగాణ ఒకటి. జాతీయ తలసరి ఆదాయంతో పోలిస్టే మన రాష్ట్ర తలసరి ఆదాయం 1.78 రెట్లు ఎక్కువ.

దేశం నేడు ఎదుర్కొంటున్న అతిపెద్ద సమస్యల్లో నిరుద్యోగం ఒకటి. కానీ మన రాష్ట్రంలో ఈ సమస్య ఎక్కువగా లేదు. తెలంగాణలో అన్నిరంగాలు అభివృద్ధి చెందుతున్నందున, కొత్త పెట్టబడులు వస్తున్నందున ఉపాధి కల్పన పెరిగింది. కొత్త ఉద్యోగాలు వస్తున్నాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రం వారే కాకుండా, ఇతర రాష్ట్రాల వారు కూడా ఉపాధి కోసం హైదరాబాద్కు వస్తున్నారు. ఉద్యోగాల కల్పనలో జాతీయ సగటు 2 శాతం ఉంటే మన రాష్ట్ర వృద్ధి రేటు 8 శాతంగా ఉన్నది.

తెలంగాణ రాష్ట్రం వీర్పుడిన తర్వాత ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ వ్యవసాయంగంపై ప్రత్యేక ర్ఘషిపెట్టారు. సంక్లేషమ పథకాలతో రైతులకు కావాల్సిన ఆర్థిక తోడ్పాటును అందించారు. ప్రాజెక్టుల ద్వారా పొలాల్లోకి నీరు పారించారు. మద్దతు ధరలు పెంచుతూ రైతులకు భరోసా ఇచ్చారు. ఘలితంగా తెలంగాణ రాష్ట్రం వ్యవసాయ, అనుబంధ రంగాల్లో అపూర్వ ప్రగతి సాధించింది. 2020-21లో రాష్ట్ర వ్యవసాయం, దాని అనుబంధ రంగాలు ఏకంగా 20.9 శాతం వృద్ధిరేటును నమోదు చేసుకున్నాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రం వీర్పుడిన తర్వాత ఇదే అధికం. జాతీయంగా చూస్తే ఈ రంగం మూడు శాతం మాత్రమే వృద్ధిరేటు సాధించింది.

అంటే మన రాష్ట్రం జాతీయ వృద్ధి కంటే దాదాపుగా ఏడు రెట్లు ఎక్కువ సాధించింది.

రాష్ట్రం వీర్పుడిన నాటి నుంచి కొత్త పరిశ్రమల ద్వారా 7 లక్షల మందికి పైగా ఉపాధి పొందారు. మరో ఏడు లక్షల మందికి ఉపాధి కల్పించే పరిశ్రమలు నిర్మాణ దశలో ఉన్నాయి. దేశానికి ఐటీ హబ్గా ఎదుగుతున్నందున యింపతకు హైదరాబాద్ గమ్మాస్టోనంగా మారుతున్నది.

మంత్రి కేసీఆర్ కృషి పల్ల రాష్ట్రంలో ఐటిరంగం అద్యుత్తంగా వృద్ధి చెందుతున్నది. 2014లో తెలంగాణ ఐటీ ఎగుమతులు రూ.57,258 కోట్లుగా ఉండేవి. 2020-21లో రూ.1,45,522 కోట్లకు చేరాయి. ఈ పెరుగుదల గతేడాది కన్నా 13 శాతం ఎక్కువ. 2014లో రాష్ట్రంలో 3.2 లక్షల మంది ఐటీ రంగ ఉద్యోగులు ఉండేవారు. ఇప్పుడు ఈ సంఖ్య 6.28 లక్షలకు పెరిగింది. గతేడాదే కొత్తగా సుమారు 46 వేల మంది ఐటీ రంగంలో ఉపాధి పొందారు. ఐటీని హైదరాబాద్కే పరిమితం చేయకుండా రాష్ట్రంలోని ఇతర ముఖ్య నగరాలకు కూడా విస్తరించెందుకు మంత్రి కేసీఆర్ ప్రయత్నిస్తున్నారు. రాష్ట్రానికి ఉన్న సానుకూల పరిస్థితులు, ప్రభుత్వం ఇస్తున్న ప్రోత్సాహని వివిధ అంతర్జాతీయ సంస్థలకు వివరించడంలో కేసీఆర్ విజయవంతమవుతున్నారు. ఘలితంగా మన రాష్ట్రంలో కొత్త ఐటీ, అనుబంధ సంస్థలు పెట్టబడులు పెట్టేందుకు వస్తున్నాయి. అమెజాన్ కొత్తగా దాటా సెంటర్ ప్రారంభిస్తున్నది. సెల్ఫ్సోర్స్, గోల్డ్స్ మెన్ సార్క్స్, ఒప్పో, ఫియట్ వంటి సంస్థలు కూడా

హైదరాబాదుకు తమ కార్యకలాపాలను విస్తరిస్తున్నాయి. టీ హబ్ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం స్టోర్ప్స్‌పిస్టున్నది. హైదరాబాద్ నుంచి కొత్త ఐడియాలతో ఎన్నో స్టోర్ప్స్ పుంజుకున్నాయి. వీహబ్సు స్టోర్పించిన ప్రభుత్వం వ్యాపారవేత్తలుగా మహిళలు మారదానికి ప్రోత్సహిస్తున్నది.

పరిశ్రమలను, కొత్త పెట్టుబడులను ప్రోత్సహించేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనేక చర్యలు తీసుకుంటున్నది. సులభతర వాహిజ్య విధానంలో భాగంగా టీఎస్ఎపాస్ విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. ‘ఇన్ఫోప్టో తెలంగాణ’ అనే కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించి రాష్ట్రంలో పెట్టుబడులు పెట్టేందుకు ఉన్న అనుమతి పరిస్థితులను ప్రపంచానికి చాటిచెప్పింది. దీంతో కొత్త పరిశ్రమల ఏర్పాటుకు పారిశ్రామికవేత్తలు ఆసక్తి చూపించారు. పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి కేటీఆర్ పారిశ్రామిక వేత్తలతో చర్యలు జరుపుతూ పెట్టుబడులు పెట్టేందుకు ప్రోత్సహిస్తున్నారు. రాష్ట్రంలో కొత్తగా సుమారు 12 వేల యూనిట్లు ప్రారంభమయ్యాయి. మరో 3 వేల యూనిట్లు నిర్మాణంలో ఉన్నాయి. పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందేందుకు ఏ ప్రాంతాలు అనువగా ఉన్నాయో గుర్తించిన ప్రభుత్వం కొత్తగా ఇండస్ట్రీయల్ పార్యులను ఏర్పాటుచేస్తోంది. గతేడాది 10 ఇండస్ట్రీయల్ పార్యులను అభివృద్ధి చేసింది. ఎంఎస్ ఎంకోలను సైతం ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తున్నది. చాలామంది ప్రజలు ఆధారపడిన చేసేత రంగానికి జీవం పోసిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం

కెస్ట్స్‌ప్లేట్ రంగాన్ని అభివృద్ధి పథంలో నడిపిస్తున్నది. ఫార్మా రంగం వేగంగా వృధ్య చెందుతున్నది. ఫార్మా హబ్గా తెలంగాణ మారింది.

చదువు పూర్తిచేసుకున్న యువత హైదరాబాద్ బాట పడుతున్నారు. తెలంగాణ ఐటీ రంగంలో ఏటా పెద్ద ఎత్తున ఉద్యోగాలు లభిస్తున్నాయి. ఐటి, పారిశ్రామిక, అనుబంధ రంగాల్లో రాష్ట్రం ఏర్పడిన నాచీనుంచి సుమారు 15 లక్ష మంది కొత్తగా ఉపాధి పొందారు.

బులెటీన్‌ను విడుదలచేయనున్నట్టు తెలిపారు. సోప్లేమీడియాలో సమాచారం పేర్కచేసే ముందు నిజినిర్ధారణ చేసుకోవాలని సూచించారు. ఫీక్స్‌స్టోస్ కట్టడికి కేంద్రం అధికారంగా మార్గదర్శకాలు ఇష్టవ్యాపారికి ముందే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ వైబ్‌సైట్‌ను అందుబాటులోకి తెచ్చిందని అధికారులు చెప్పారు. అధికారిక ప్రొవీకరణ లేకుండా సామాజిక మాధ్యమాల్లో తప్పుడు వార్తలను వైరల్ చేయడం శిక్షార్థమైన నేరమని ప్రభుత్వం మార్గదర్శకాల్లో పేర్కొన్నది.

సూతన లక్ష్మీల సాధనకు టిటా అడ్వైజరీ కౌన్సిల్ :

అధునాతన సాంకేతికతను తెలంగాణ పల్లెలకు చేరవేసేందుకు, రాష్ట్రంలో ఐటీ అభివృద్ధికి సలహాలిఘేందుకు, మార్గవిర్హేశనం చేసేందుకు తెలంగాణ ఇస్కోఫస్ టెక్నోలజీ అసోసియేషన్ (టిటా) తన కార్యాచరణను మరింత విస్తరించి తీసుకెళ్ళేందుకు ప్రణాళికా రచన చేస్తోంది. అందులో భాగంగా ‘టిటా అడ్వైజరీ కౌన్సిల్’ను ఏర్పాటు చేసింది. టిటా గ్లోబల్ ప్రెసిడెంట్ సందీవ్ కుమార్ మక్తాల

ప్రతిపాదనకు గవర్నర్ కౌన్సిల్ అమోద మార్క వేసి బైలాన్స్‌లలో మార్పులు చేసింది. నూతన మార్పు ప్రకారం తెలంగాణ రాష్ట్ర ఐటి కార్యదర్శిగా ఉన్న అధికారి టిటా అడ్వైజరీ కౌన్సిల్ చైర్‌మెంట్‌గా ఉంటారు. ప్రస్తుతం ఐటీ శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శిగా ఉన్న జయేశ్ రంజన్ కౌన్సిల్ తొలి చైర్‌మెంట్ నియమితు లయ్యారు. సభ్యులుగా జేవెన్‌దీయూ రెక్టర్ ఏ. గోవర్ణ, ఫినిక్స్ గ్రూప్ డ్రెక్టర్ శ్రీకాంత్ బాడిగ ఎన్నికయ్యారు. ఈ మేరకు టిటా గ్లోబల్ ప్రెసిడెంట్ సందీవ్ మక్తాల సారథ్యంలోని బృందం జయేశ్ రంజన్ ను ఆయన కార్యాలయంలో కలిసి అభినం దించింది. టిటాను మరిన్ని రంగాలకు విస్తరించడం, వినూత్తు కార్యాచరణ చేపట్టడం లక్ష్మీల టిటా అడ్వైజరీ కౌన్సిల్

ఏర్పాటు చేసింది.

(అధారం : తఱీవీ, నమస్తే తెలంగాణ మరియు ఇంటర్వెట్)

- లక్ష్మీ ప్రభాకర్

m : 8106721111

e: akumarkatta@gmail.com

కనుమరుగవుతున్న చర్చకారులవృత్తి

ప్రసుంబంధ వస్తువులు తయారు చేయువారిని చర్చకారులు అంటారు. ఈ వృత్తిని ఎక్కువగా మాదిగ కులానికి చెందినవారు చేస్తుంటారు. వ్యవసాయం, పాడిపంటలు, పశుసంపదతో విలసిల్లిన గ్రామీణ భారతం మనది. వీరిది గ్రామీణ జీవితంతో విడదీయులేని బంధం. రాంనారాయణరావుతే చర్చకారుల కులం చెప్పులవంటి జంతుసంబంధ వస్తువుల అవసరం పెరిగినప్పటి నుంచి ఆవిర్భువించినదనీ, అంతకుముందు వీరు కర్షకులే అని అంటారు. మాదిగవారు ప్రధానంగా తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్ణాటక, తమిళనాడు, మహరాష్ట్ర, ఒడిశా, ఛత్తీస్గఢ, గుజరాత్, మధ్యప్రదేశ్ వంటి వివిధ రాష్ట్రాలలో జీవిస్తున్నారు. వీరిని వేరు వేరు ప్రాంతాలలో మాదిగ, మదిగ, ఆదిజాంబవ, మాతంగి, మక్కాలు, మాదిగారుగా, మాదార్, మాంగలీ, అంబుజ్, మాంగ్ యిలా వేరు వేరు పేర్లతో పిలుస్తున్నారు.

వీరి ఇక్కు ఊరికి కాస్త దూరంగా ఒకే చోట వుండటం పరిపాటి. వీరిని మాదిగ పల్లెలనీ, వాడలనీ పిలుస్తారు. వీరు జీతగాట్లగా, పాలేరులుగా, వెట్టివారిగా వ్యవసాయ పనులలో భాగస్వాములు. అంటరానివారుగా, అస్సుప్పులుగా, అణచి వేయబడినవారిగా చరిత్రలోనూ భాగస్వాములు. ఇప్పటికీ ఉత్తర భారతదేశంలో ఈ వివక్ష కొనసాగుతున్నది.

వీరు చనిపోయిన పశు కలేబరాల నుండి తోలు వేరు చేసి, శుద్ధిచేసి ఆ తోలుతో చెప్పులు, డప్పులు, వ్యవసాయ ఉపయోగ

వస్తువులు తయారు చేసే పృత్తిదారులుగా స్థిరపడినారు. ఈ పశు మాంసాన్నే తమ ఆహారంలో భాగం చేసుకున్నారు. ఉచితంగానూ, చౌకగానూ లభించడమే కాక బలమైన ఆరోగ్యాన్నిచ్చే ఆహారంగా వారి జీవన సంస్కరితిలో ఒక భాగమైంది.

తోలును ఒలచడం, శుద్ధిచేయడం, దానితో వివిధ వస్తువులు తయారు చేయడం ఆతి సున్నితమైన, వైవిధ్యంతో కూడిన కళారూపాలుగా మార్చడం ఎంతో నైపుణ్యం, సృజనశీలత అవసరమైన కార్యకలాపం.

నైపుణ్యం వీరి సాత్ము :

వివిధ సైజులలో, శైలులలో కొత్తకొత్త నగిషీలతో చెప్పులు కుట్టటం, డప్పులు తయారు చేయడం, కమ్మరి కొలిమి తిత్తలు, ఎద్దులకు కవచాలు, ఎద్దుల మెదలో గజ్జెల పట్టడులు, చెరువుల నుండి వ్యవసాయ భాములకి నీరుని పండానికి గోనెలు, ఏతం వేయడానికి త్రిభుజాకార బుట్టలు, నాయాబ్రాహ్మణుల కత్తురాలు, రేజర్లు పదును పెట్టడానికి తోలు వశవులను అదిలించడానికి చేర్చాక్కోలలు గీతకార్పికులు చెట్లు ఎక్కుడానికి, దిగడానికి నడుముకి, కాళ్ళకి అవసరమైన మోకు త్రాళ్ళు చేయడానికి కావాల్సిన నైపుణ్యం వీరి సాత్ము.

సాంస్కృతిక పరికరాలు :

తోలుబొమ్ములాటలో ఉపయోగించే పోరాణికి పాత్రల చిత్రాలతో తోలుబొమ్ములు, వాయిద్య పరికరాలు డప్పులు, తబలా, దోలు, బుర్ర

కథలో ఉపయోగించే బుర్రలు, నాట్యకళాకారులు ఉపయోగించే కాలిగజ్జెల పట్టడలు, కంజెరలు, శృతిలయలను పలికించే మువ్వుల దండలు వంటి కళాసాధనాలు అందించేది వీరే.

చర్చ కళాకారులు :

లెదర్ చెప్పులు, బెల్లులు, ఘన్స, లెదర్ సూటీసులు, బ్యాగులు, మనీ పర్ములు వంటి కళాత్మక పరికరాలు తయారు చేసే ఈ చర్చకారులు హస్తకళానైపుణ్యం కలిగిన చర్చకళాకారులు. ఈ పనులన్నిటిలో మాదిగ మహిళలు భాగస్వాములే.

ఈ వ్యక్తికథలు పరిణామ క్రమంలో పారిత్రామిక వస్తువులుగా మారిపోయాయి. జీవన విధానంలో వచ్చిన పెనుమార్పులు ఈ గ్రామీణ వ్యత్పులను పారిత్రామిక ఉత్పత్తులుగా మార్చివేశాయి.

మాదిగల ఆర్థిక స్థితి :

షెడ్యూల్ కులాల జాబితాలో 32వ కులం మాదిగ. రాష్ట్ర షెడ్యూల్ కులాల జనాభాలో 16 శాతం మాదిగలున్నారు. షెడ్యూల్ కులంగా వర్గీకరించడం వలన వారి సాంఘిక - ఆర్థిక స్థితుల్లో మార్పులొచ్చాయి. విద్యావకాశాలు పెరిగాయి. రిజర్వేషన్ వల్ల ఉద్యోగ అవకాశాలొచ్చాయి. కానీ అత్యధిక మాదిగలు యింకా నిరుపేదలుగానే ఉన్నారు. కుల వ్యత్పత్తిల్లి కోల్పోయి నైపుణ్యం అక్కాల్ని రకరకాల వ్యత్పుల్లో జీవిస్తున్నారు. మాదిగ స్థీలు కూడా నిరంతర శ్రమజీవులే.

తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డాడు...

తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డాడు కులవ్యత్పుల రక్షణ ప్రధాన ధేయంగా అనేక చర్చలు ప్రారంభమయ్యాయి. కార్బూరేషన్ ఏర్పాటు జరుగుతుంది. గీతప్రతిదించారులకు, పశువుల పెంపకందార్డకు

సభీదీలతో అనేక సాకర్యాలను కలిగిస్తున్నది. అలాగే తోలు పరిశ్రమ అభివృద్ధికి చర్చలు చేపట్టింది.

1.73 లక్షల గొర్రెలు, మేకలు, 91 లక్షల పశువులు (గేదెలు, ఆరులు) నుమారు 360 కబ్బెలాలతో రాష్ట్రం పెద్ద తోలు ఉత్పత్తి కేంద్రంగా ఉంది. తోలు ఉత్పత్తిలో ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో మూడు యూనిట్లు పనిచేస్తున్నాయి. ఇవి భువనగిరి జిల్లాలోనీ కొనూర్ పద్మ ఉన్నాయి. చర్చాన్ని యితర రాష్ట్రాలకు ముఖ్యంగా తమిళనాడుకు ఎగుమతి చేస్తున్నారు. మాంసం వినియోగంలో తెలంగాణ యితర రాష్ట్రాలతో పోల్చుకుంటే అగ్రస్టానంలో ఉంది. స్క్రోప్ ప్రాసెనింగ్ యూనిట్లు లేదా ఉన్నరీలు తగిన స్థాయిలో ఏర్పాటు చేయాలిగా వుంది. శుద్ధికర్యాగారం (సిబటిపి) వాడకాన్ని సులభతరం చేయడానికి యూనిట్లను అఫ్సెట్ చేయడం అవసరం. వీటి ద్వారా రసాయన అవశేషాలను సురక్షితమైన పద్ధతిలో ప్రాసెన్ చేయవచ్చు.

కరీంనగర రుక్కాపూర్ లెదర్ పార్క :

తోలు పరిశ్రమపై ఆధారపడే ప్రజల ఉపాధికోసం లెదర్ పార్క్ ఏర్పాటు చేయాలని లెదర్ వర్క్స్, వెల్స్‌ర్ సౌమ్యాలీ కోరిక మేరకు కరీంనగర్ జిల్లా చొప్పడండి మండలం రుక్కాపూర్లో లెదర్ పార్క్ మంజారు చేయబడింది. 1000 మందికి తోలు వస్తువుల తయారికి శిక్షణ యిస్తుంది.

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేతివ్యత్పులను ప్రోత్సహించే అనేక చర్చలు చిత్తశుద్ధితో తీసుకుంటుంది. దీనిలో భాగంగా చర్చకారుల వ్యత్పుల పరిరక్షణతో చర్చకారుల కళానైపుణ్యాలను వినియోగంలోకి తెస్తుందని, వారికి ఉపాధి కల్పిస్తుందని ఆశిద్దాం.

- దక్షన్హాస్, m : 9030 6262 88

e: desk.deccan@gmail.com

అపరిమిత జనాభా వల్ల తగ్గుతున్న వనరులు

పెరుగుట విరుగుట కొరకే!

జూలై 11న ప్రపంచ జనాభా దినోత్సవం

గత 30వీట్లుగా మనం జూలై 11న ప్రపంచ జనాభా దినోత్సవంగా జరుపుకుంటున్నాము. అయితే ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అన్ని దేశాల్లో జనాభా ఏడాడేడాడికి పెరుగుతూ ఉంది. ఈ నేపథ్యంలో జనాభా పెరుగుదల వలన జరిగే పరిణామాలపై చర్చించుకునేందుకు 1989లో ఐక్యరాజ్యసమితి రఘు కార్బూక్రమాన్ని ప్రారంభించింది. 1987 జూన్ 11న ప్రపంచ జనాభా 500కోట్లు డాటగా.. దానివై అవగాహన కల్పించేందుకు ప్రతి సంపత్తురం జూలై 11న ప్రపంచ జనాభా దినోత్సవాన్ని జరుపుకుంటూ వస్తున్నాము.

2010లో ప్రపంచ జనాభా 700 కోట్లు

దాటింది. ప్రస్తుతం భూమిపై 800

కోట్లకు పైగా ప్రజలున్నారు. వీరిలో

ఛైనా, ఇండియా కలిపి... 250 కోట్లు

మందికి పైగా ఉన్నారు. ఐతే...

2050 నుంచీ ప్రపంచ జనాభా

నంఖ్య తగ్గుతుందనే

అంచనాలున్నాయి. ముఖ్యంగా

ఛైనా, ఇండియాలో అభివృద్ధి, ఏదేళీ నంస్కుతుల కారణంగా... ప్రజలు పిల్లల్ని కనేందుకు అస్త్రి చూపరనీ, ఇప్పటికే ఆ పరిస్థితి కనిపిస్తోందనీ

నిపుణులు చెబుతున్నారు. భవిష్యత్తులో... ఈ ఆలోచనా ధోరణి మరింత ఎక్కువై... జనాభా

పెరుగుదల తగ్గి... తిరోగుమనంలోకి వెళ్తుందని అంచనా వేస్తున్నారు. అదే జరిగితే... అందరికీ మంచిదే.

జనాభా పెరుగుదలపై చర్చించేందుకు ఓ రోజు ఉంటే మంచిదే. మన అభివృద్ధి, ప్రపంచ గమనం, ప్రాణక్షులు, కార్బూక్రమాలూ అన్నీ ఆధారపడేది జనాభా పైనే. అపరిమిత జనాభా వల్ల వనరులు తగ్గిపోతున్నాయి.

అంఱతే ఏ దేశవైనా అభివృద్ధి చెందాలంటే.. మానవ వనరులు చాలా అవసరం. కానీ జనాభా పెరిగితే వనరులు తగ్గిపోతాయి.

ఏ దేశమైనా పెరిగిన జనాభాకు తగిన ఉద్యోగాలు, ఆఫోరం,

ఆహాసం, సదుపాయాలు కల్పించాల్సి ఉంటుంది. వీటిలో ఏవి తగ్గినా... పరిస్థితి అల్లకల్లోలంగా తయారపుతుంది. జపాన్ లాంటి ఎక్కువ భూమి లేని దేశాలకు జనాభా ఎప్పుడూ భారమే. షైనాలో ప్రపంచంలోనే అత్యధిక జనాభా ఉన్నప్పటికీ... అందుకు తగినంత భూమి, వనరులు ఉండటం... మానవ వనరుల్ని ఆ దేశం సక్రమంగా వినియోగిస్తుండటంతో... షైనాకు జనాభా కలిస్తోంది. ఇండియా కూడా ఇదే ఫార్ములాను ఫాలో అవశ్యాలు... మానవ వనరుల్ని సక్రమంగా వినియోగించుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది.

ఐతే... ఇండియా ఈ దిశగా చేయాల్సింది చాలా ఉండన్నది నిమణుల అభిప్రాయం.

జనాభా పెరిగితే... వనరులు తగ్గిపోతాయి. ఇప్పటికే చాలా దేశాల్లో చమురు నిల్వలు అడుగుంటే పోయాయి. నీటికి విపరీతమైన కొరత ఏర్పడుతోంది. కరవు, కాటకాల్చి చూస్తున్నాము. ఆప్రికా దేశాల్లో ఆకలి కేకలు వినిపిస్తున్నాయి. అంతర్యాద్ధాలు, ఆక్రమణాలు ఉండనే ఉన్నాయి. ఇక ఉగ్రవాదం ప్రపంచానికి పెనుముప్పగా మారింది. ఇవన్నీ అశాంతి వల్ల తలెత్తే పరిణామాలు. ఈ అశాంతికి కారణాల్లో జనాభా పెరుగుదల కూడా ఒకటిగా కనిపిస్తోంది. ప్రపంచ దేశాలు జనాభా సంఖ్య పెరుగుదలపై దృష్టి సారిస్తానే... వనరుల్ని సక్రమంగా వినియోగించే అంశాలపైనా ఎక్కువ దృష్టి పెట్టాల్సి ఉంది.

ప్రస్తుతం 2021లో... కరోనా సమస్య ప్రపంచ జనాభాను పట్టి పీడిస్తోంది. మరొ రెండేళ్ల పాటు ఈ సమస్య కొనసాగుతుండనే అంచనా ఉంది. కరోనా కారణంగా చాలా మంది పిల్లల్ని ఇప్పుడు కనేందుకు సిద్ధపడటటేదు.

ప్రెగ్నెస్టిలను వాయిదా వేసుకుంటున్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఐక్యరాజ్యసమితి... 2021ని మహిళలు, బాలికల అరోగ్యం, వారి

టాప్ టెన్ దేశాలు 2100 నాటికి
అత్యంత జనాభా ఉన్న
తొలి పది దేశాలు ఇవే..!

ఛైనా	1065	మిలియన్
భారత్	1450	మిలియన్
సైంసిరియా	733	మిలియన్
అమెరికా	434	మిలియన్
పాకిస్తాన్	403	మిలియన్
కాంగో	362	మిలియన్
ఇండోనెసియా	321	మిలియన్
ఇధియోపియా	294	మిలియన్
టాంజానియా	286	మిలియన్
ఈజిప్పు	225	మిలియన్

హక్కుల రక్షణ సంవత్సరంగా చెప్పింది. తద్వారా మహిళల రక్షణకు చర్యలు తీసుకుంటోంది. ఏది విష్ణువు ఈ కరోనా పోతే తప్ప ప్రపంచగమనం ముందుకుసాగే పరిస్థితి లేదు. అప్పటివరకూ అన్ని కార్బూకమాలకూ ఆటంకలు తప్పేలా లేవు.

భారతదేశం & ప్రపంచం :

ప్రతి ఒక్కరూ వేదికలపై మనం ఎదుర్కొంటున్న వివిధ విపత్తులపై మాటల్లాడుతుంటారు. ముఖ్యంగా మనం నిత్యం ఎదుర్కొనే నీరు, పర్యావరణ పరిరక్షణ వంటి - అయితే భాద్ధాకరమైన విషయం ఏమిటంబే - ఏ ప్రభుత్వం కూడా అతి ముఖ్యమైన పెరుగుతున్న జనాభా విపత్తు గురించి మాటల్లాడటం లేదు.

20వ శతాబ్దం వెందట, ప్రపంచంలో 160 కోట్ల జనాభా ఉండేది. నేడు, ఒక శతాబ్దం తరువాత, జనాభా 730 కోట్లకు చేరింది. ఇక్కురాజ్య నమితి చూపుతున్న లెక్కల ప్రకారం 2050 నాటికి జనాభా 980 కోట్లకు వరకు చేరుతుంది. ఇది బాధ్యతారాహిత్యమైన మానవ పునరుత్పత్తి. భారత దేశంలో 1947 నాటికి 33 కోట్ల మంది జనాభా వుండేది. ఈరోజు, మన జనాభా 130 కోట్ల. జనాభా నియంత్రణ చేయకపోతే - మనం ఎన్ని చట్టాలు మార్చినా, ఎంత గొప్ప టెక్నాలజీ అందుబాటులోకి తెచ్చినా ఏ ప్రయోజనమూ లేదు.

ఈ భూమి కేవలం మానవుని కోసం కాదు

'ఈ భూమి కేవలం మానవుల కోసమే' అన్న ఆలోచన చాలా పెద్ద స్వార్థపరమైన ఆలోచన. మీరు 'దేవుని ఆకారంలో సృష్టించ బడ్డారు' అనేది ప్రజల మనస్సుల్లో బాగా నాటకొనిపోయింది. కానీ ఒక చిన్న పురుగు, క్రిమి కూడా దేవుడు తమలాగే ఒక పెద్ద పురుగులా వుంటాడని అనుకుంటుంది.

కేవలం పర్యావరణ పరిరక్షణ వంటి అంశాల విషయంలోనే కాకుండా - మానవ మనుగడ కోసం మనం అర్థం చేసుకోవలసిన విషయం ఏమిటంబే, ఈ భూమిపై ప్రతి ప్రాణికి ఒక పూర్తి జీవితం వుంటుంది. ఒక చిన్న క్రిమికి కూడా తనకంటూ ఒక పూర్తి జీవితం ఉంటుంది. దాని జీవితంలో కూడా అనేక విషయాలు ఉంటాయి. అపి మీకంటే చిన్నగాను లేదా చూడటానికి వేరుగా వున్న కారణంతో వాటికి ఇక్కడ జీవించడానికి ఎలాంటి హక్కు లేదని, కేవలం మానవునికి మాత్రమే ఇక్కడ జీవించడానికి హక్కు వుందని ఆలోచిస్తే అది మనం మానవత్వం లేకుండా ఫోరంగా జీవించడం అవుతుంది.

జనాభా నియంత్రణ ఎలా ?

ప్రభుత్వాలు చట్టాలు చేస్తాయి. కానీ కేవలం చట్టాలు సరిపోవు. ప్రజాస్వామ్యంలో చట్టాలు అమలు చేయలేదు. దీనిపై సరైన అవగాహన వచ్చేలా ప్రచారం చేసినపుడు మాత్రమే ఇటువంటి చట్టాలు పనిచేస్తాయి. ఇందుకు ప్రభుత్వంలోని వారు బాగా ఆలోచించాలి. ప్రాచీన వ్యవస్థలు, ఎస్టేట్లు కొన్ని పనులు మాత్రమే చేయగలరు, ఇటువంటి విషయాలలో ప్రభుత్వ జోక్కుం అవసరం.

జనాభా నియంత్రణ వదిలిపెట్టి పర్యావరణ, భూమి, నీటి పరికణ వంటి విషయాలు మాటల్లాడటం వల్ల ఎలాంటి ప్రయోజనమూ వుండడు, ఎందుకంటే సైన్స్, టెక్నాలజీ మనిషిని ఆశిక్రియాలేంగా చేస్తుంది.

జనవాలను నియంత్రించడం!

వర్యావరణ వరిరక్షణ, పచ్చదనం ఇవ్వస్తే ఖచ్చితంగా చేయవలసినవే. కానీ గుర్తు చేసుకోవలసిన ప్రాథమిక విషయం ఏమిటంబే, మన సంఖ్య నాలుగు రెట్లు అయింది. మనం దానిపై ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. ఇంకా ఇప్పటికి మన జనాభా పెరుగుతూనే ఉంది, అదే పెద్ద సమస్య.

1947లో, సగటు భారతీయుడి ఆయుర్వాయం 32 సంవత్సరాలు. ఈరోజు, 65 సంవత్సరాలు దాటుతోంది. అంటే మరణాల రేటుపై మనం సాధికారత సాధించాం. అందుకే జనవాల రేటుపై కూడా

మనం నియంత్రణా బాధ్యత తీసుకోవాలి. నేడు 130 కోట్ల జనాభాకు సరిపోయేటంత ఆపోరం, వసతి, బస్సులు, భూమి, టాయిలెట్లు కనీస అవకాశం కూడా లేదు.

మనం చేయగలిగిన పని ఏమిటంబే - మనకున్న వనరులకు తగ్గట్టు మనం జనాభా నియంత్రణ చేయగలమా? ప్రతి ఒక్కరికి కావలసిన స్వరైన అవగాహన అందించగలిగితే అది సాధ్యపడుతుంది. ఈ విషయాన్ని అర్థం చేసుకొని, అందుకు ఏది అవసరమో అది చేయాలి.

చైనాను దాటున్న భారత్ జనాభా

ప్రపంచ జనాభా అంతకంతకు పెరిగిపోతోంది. తాజాగా అమెరికా జనాభా గణాంకాల సంస్కరణ ఇదే విషయాన్ని వెల్లడిస్తోంది. జూలై నెలాఖరు కల్గా ప్రపంచ జనాభా 7.58 బిలియన్లకు చేరుకుంటుందని అంచనా వేస్తోంది. అదే సమయంలో 2020-

21 సంవత్సరాన్ని పరిగణలోకి తీసుకుంటే వార్డుక జనాభా వృద్ధి కూడా 1.0 శాతానికి పడిపోనుందని చెప్పింది. ఇదే జరిగితే 1950 తర్వాత ఇలా పడిపోవడం ఇదే తొలిసారి అవతుందని పేర్కొంది.

ప్రపంచ జనాభా దినోత్సవంలో భాగంగా పెరుగుతున్న జనాభాతో ఉత్సవమైంద్య సమస్యల గురించి అవగాహన కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తారు. ఇది గత 32 ఏళ్లగా జరుగుతున్నదే. అయినప్పుడీకి ప్రతి ఏటా జనాభా పెరుగుతోందే తప్ప ఎక్కుడా తగ్గిన దాఖలాలు లేవు. జనాభాతో పాటే తద్దూరా వచ్చే సమస్యలు కూడా పెరిగిపోతున్నాయి. భారతీనే తీసుకుంటే పూర్ణ రీసెర్చ్ సెంటర్ ఇచ్చిన నివేదిక ప్రకారం 2100 నాటికి జనాభా 1450 మిలియన్ తాకుతుందని అంచనా చేసింది. 2100 నాటికి చైనా జనాభాను కూడా భారతీ దాటుతుందని పూర్ణ రీసెర్చ్ సెంటర్ తన నివేదికలో వెల్లడించింది. అంతేకాదు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అత్యంత జనాభా ఉన్న 10 దేశాల్లో ఒక్క ఆప్టికా దేశాలే ఐదుగా ఉన్నట్లు రిపోర్టు పేర్కొంది.

ప్రపంచ జనాభాలో 16 శాతం భారతీలోనే ఇక ప్రపంచ జనాభాపై ఐక్యరాజ్య సమితి ఇచ్చిన నివేదిక ప్రకారం ప్రతి ఏటా దాదాపు 43 మిలియన్ పెరుగుతోంది. 2030 నాటికి ప్రపంచ జనాభా 8.6 బిలియన్ మార్పులు తాకుతుందనడంలో ఎలాంటి సందేహం లేదని ఐక్యరాజ్యసమితి చెబుతోంది. ప్రపంచ భూభాగంలో కేవలం 2 శాతం భూమిని మాత్రమే కలిగి ఉండే భారత దేశం... జనాభా విషయానికాచ్చేసరికి దాదాపు 16 శాతం అకామ్యుదేట్ చేయడం విశేషం. ఇక భారతీలో 35 శాతం జనాభా బీఫర్, ఉత్తర ప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర రాష్ట్రాల్లోనే ఉన్నట్లు సమాచారం. అత్యధిక జనాభా ఉండటం వల్ల సమస్యలు కూడా అధికంగానే ఉంటాయని విశ్లేషకులు చెబుతున్నారు. అందులో ప్రధానమైన సమస్య పేదరికం అని వెల్లడిస్తున్నారు.

2021 తీమ్ ?

COVID-19 మహమ్మారి సమయంలో ప్రపంచవ్యాప్తంగా మహిళలు, బాలికల ఆరోగ్యం, అలాగే హక్కులను పరిరక్షించడమే లక్ష్యంగా ఈ ఏడాది ప్రపంచ జనాభా దినోత్సవం జబ్బుకోవాలని ఐరాస సూచిస్తుంది. లాక్ష్మీ 6 నెలలు కొనసాగితే, ఆరోగ్య సేవలకు పెద్ద అంతరాయం ఏర్పడి తక్కువ మధ్య-ఆదాయ దేశాలలో 47

మిలియన్ మంది మహిళలు అధునిక గర్భనిరోధక మందులను పొందలేరని ఇఛీవలి యువెనెస్పీవ పరిశోధన గుర్తు చేసింది.

ఇది 7 మిలియన్ అనాలోచిత గర్భాలకు దారితీస్తుంది. ఇదే జరిగితే హింస, మహిళలకు అనారోగ్య సమస్యలు, పెరిగి ప్రమాదం వుండని ఐరాస పోచ్చరిస్తోంది. ప్రపంచ జనాభా దినోత్సవ సందర్భంగా ప్రతి దేశం జనాభా నియంత్రణకు నడుం బిగించాలని ఐరాస పిలుపునిస్తోంది. అంతేగాకుండా భారతీ, చైనా దేశాలు జనాభా నియంత్రణపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ పెట్టాలని సూచిస్తుంది.

-సువేగా

m : 9030 6262 88

e: desk.deccan@gmail.com

పారకులకు :

పర్యావరణం, సామాజిక అంశాలు, చరిత్ర, వివిధ చేతివృత్తుల కళారూపాలు, సైంస్యాలు, వారసత్వం, వ్యవసాయం, విద్య, పర్యాటకం లాంటి అంశాలతో 'చక్కన్ ల్యాండ్' మీ చేతుల్లో ఉంది. ఇందులో ప్రచురితమైన రచనల పట్ల మీ అభిప్రాయాలను లేఖల రూపంలో తెలియజేయగలరు.

రచయితలకు :

- పర్యావరణంపై విశ్లేషణాత్మక రచనలు పంగలరు.
- వ్యవసాయంలో ఆధునిక పద్ధతులపై వ్యాసాలు రాయగలరు.
- సైన్స్ & పెక్కాలజీపై, విద్యారంగంపై కథనాలు పంపవచ్చు.
- వ్యాసం రెండు రెండుస్సర (ఎ4 సైజ్) పేజీలకు మించరాదు.
- ప్రతి రచయితా తమ రచనతో పాటు, ఫోన్ నెంబర్, ఇ-మెయిల్, పోస్ట్ అడ్రస్ తప్పనిసరిగా ఇవ్వాలి.
- మాటల్ టైప్ (డిటిపి) చేసి ఉంటే ఓపెన్ & పీటీఎఫ్ ఫైల్ పంపాలి.

చిరునామా :

DECCAN LAND : "CHANDRAM" 3-6-712/2, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029. Telangana
Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288
E-mail:desk.deccan@gmail.com www.deccanland.com

ఏది న్యాయం? ఏది అన్యాయం?

“తృవరగా మాటల్లాడకండి

చక్కం ఇంకా తిరుగుతూనే వుంది
ఏది చెప్పలేం
ఎం పేరు పెట్టాలో తెలియదు
జప్పుడు ఓటమి చెందిన వ్యక్తులు
ఆ తరువాత విజేతలు కావేళ్ళు
అలా కావడం
మారుతన్న సమయాలకు కారణం”

‘ది టైమ్స్ దే ఆర్ ఎ-చేంజిస్’ అన్న కవితలోని చరణాలు.

తొందరగా ఓ నిర్ధయానికి వచ్చి తుపోకులని గురిపెట్టటకండి అంటూ నోబెల్ బహుమతి గ్రహీత బాబ్ డిలాన్ రాసిన కవితలోని చరణాలు అవి.

బాబ్ డిలాన్ ఓ ప్రముఖ గాయకుడు. అతను పాటలు కూడా రచిస్తాడు. ఆయనని 2016లో సాహిత్యానికి గానూ నోబెల్ బహుమతికి ఎంపిక చేశారు. ఓ గాయకుడికి సాహిత్యంలో అవార్డు ఇప్పుడం చాలా మంది కనుబొమ్మలను ఎగరేపింప చేసింది.

నా పాటలు సాహిత్యానికి ఎలా సంబంధం అన్న ప్రశ్నని బాబ్ డిలాన్ కాదా వ్యక్తపరిచి అశ్చర్యాన్ని వ్యక్తపరిచాడు. తాను చదివిన క్లాసిక్స్ పల్ల తాను ఎలా ప్రభావితం అయినాడో బాబ్ డిలాన్ నోబెల్ బహుమతిని స్వీకరించినప్పుడు వివరించినాడు. జప్పుడు ఆయన గురించి మాటల్లాడు కోవడానికి కారణం-బాబ్ డిలాన్ రాసిన ఈ కవితా చరణాలు కేరళ హైకోర్టు డివిజన్ బేంచి తన తీర్మానో ఉదహరించింది.

కేరళ ప్రభుత్వ లిక్కర్ పాలసీని సవాలు చేస్తూ దాఖలైన దరఖాస్తుని పరిష్కరిస్తూ కేరళ హైకోర్టులోని డివిజన్ బేంచి ఈ కవితను ఉదహరించింది.

జనవరి 6, 2017 రోజున కేరళ హైకోర్టులోని డివిజన్ బేంచి ఈ కవితని ఉదహరించింది. ఆ బేంచిలోని న్యాయమూర్తులు పి.ఆర్.రామచంద్ర మీనన్, దామా శేషాద్రినాయుడు. కేరళ ప్రభుత్వ లిక్కర్ పాలసీ పల్ల తన ప్రాథమిక హక్కుల ఉల్లంఘన జరిగిందని పెరంబుర్ వాస్తవ్యాదు అనుష్ట ఈ దరఖాస్తుని కేరళ హైకోర్టులో దాఖలు చేశాడు.

అనుష్ట రబ్బర్ చెట్ల నుంచి ద్రవాన్ని తీస్తాడు. రోజు 400

చెట్ల నుంచి అతను ద్రవాలని తీస్తాడు. ఉదయం 6 గంటల నుంచి మధ్యాహ్నం 2 గంటల వరకు పనిచేస్తాడు. సేద తీరడానికి అతను మందు తీసుకుంటాడు. రిటీల్ దుకాణాల నుంచి అతను లిక్కర్ కొనుక్కునేవాడు. కేరళ కోఆర్పెటీవ్ ఫెడరేషన్ అపుట్ టెల్ల నుంచి అతను తనకు కావల్సిన లిక్కర్ ని కొనుక్కునేవాడు. కేరళ ప్రభుత్వం లిక్కర్ పాలసీలో మార్పులని తీసుకొని వచ్చింది. దాని పల్ల లిక్కర్ ని ప్రభుత్వ అపుట్ టెల్ల నుంచి మాత్రమే కొనుక్కునే పరిస్థితి ఏర్పడింది. అక్కడ ఖరీదు ఎక్కాడు. ఈ పాలసీని సవాలు చేస్తూ అతను కేరళ హైకోర్టులో రిట్ పిటీషన్ని దాఖలు చేశాడు.

తాగడమా తాగకపోవడమా అన్నది హామిల్టన్ డైలమా. తాగాలని అనుష్ట అనుకున్నాడు. కొత్త పాలసీ తన జీవన విధానానికి, అదే విధంగా తన గుప్తతకి భంగం కలిగిస్తుందని అతను తన దరఖాస్తులో పేర్కొన్నాడు.

అయితే కేరళ హైకోర్టులోని డివిజన్ బేంచి అతని వాదని మన్నించలేదు. వ్యక్తిగత ప్రయోజనాల కన్నా సామూహిక ప్రయోజనాలే మంఘ్యమని పేర్కొంటూ అతని దరఖాస్తుని కొట్టివేసింది.

ఈ కేసు 46 పేజీల తీర్మాని డివిజన్ బేంచి ప్రకటిస్తూ బాబ్ డిలాన్ కవితా చరణాలని ఉదహరిస్తూ అనుష్టకి ఇంకా అనుష్టలాంచి వ్యక్తులికి ఓ ఆశని కల్పించింది. అక్కడితో పూరుకోలేదు. ఇంకా ఇలా అన్నది.

“ఈరోజు నైతికంగా గర్వసీయ మైన్డీ, సాంఘికంగా ఆమాదయోగ్యం కనింది. అలాగే రేపు వుండాలని లేదు”.

ఈ అభిప్రాయం చెప్పడానికి కేరళ హైకోర్టులోని డివిజన్ బేంచి బాబ్ డిలాన్ కవితా చరణాలు పేర్కొంది.

అనుష్ట. కోర్టు చెప్పింది వాస్తవం. ‘నిన్న మొన్న నేడు రేపు’ అన్న కథలో చెప్పినట్టు మొన్న నేరం కాదు. నిన్న నేరం. ఈ రోజు నేరం కాదు. ఇదేమీ న్యాయమో ఆ కథలోని పాత్ర. ఎల్లారెడ్డికి అర్థం కాదు. ఆ కథ కూడా చంప్రభాబు కాలంలో మద్యపాన నిషేధాన్ని ఎత్తివేసిన సందర్భాన్ని గురించి రాసిన కథ.

ధర్మం వేరు, న్యాయం వేరు. న్యాయం మారుతూ వుంటుంది. ఎమర్జెన్సీ కాలంలో దేశద్రోహాలైన వ్యక్తులు ఆ తరువాత దేశభక్తులుగా పరిగణించబడ్డారు. ఇట్లా ఎన్నో ఉదాహరణలని చెప్పవచ్చు.

నేను న్యాయమూర్తిగా చేరిన కొద్దిలో అంటే 1992వ

సంవత్సరంలో 'శిక్ష' అన్న కవిత రాశాను.
అది ఇలాగే వుంటుంది.

**నిన్నటి అన్యాయం / నేటి న్యాయంగా
మారిపోతుంది**

నిన్నటి దేశద్రోహి
నేటి స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు
నేటిన్యాయం
రేపటి అన్యాయం కావోచ్చు
న్యాయాన్యాయాల మధ్య
ధర్మానికి గ్రహణం పదుతుంది
సంశయాల మధ్య
ధర్మానికి గ్రహణం పదుతుంది
ఈ స్థితిలో
జిదేమిలీ?
ఈ శిక్షేమిటీ
ఈ శిక్షలు వేనే శిక్ష నాకేమిటీ?

సవరణ

'ప్రభ్రాత వైరాలజిస్ట్ పీటర్ పయట్
కోవిడ్-19 అనుభవాలు' తెలుగు అనువాదం
ఆర్డికల్కు పొరపాటున మంగారి రాజేందర్
(జింబో) పేరు ప్రచురితమైంది. డా.ఆర్.
సీతారామారావు ఆర్డికల్ 'అవరణ వ్యవస్థల
పునరుద్ధరణ - అవగాహనా మైత్రీస్యం'కు
అనుబంధంగా అనువాదం ఆర్డికల్ చదువుకో
గలరని పాతకులకు మనవి.

-ఎడిటర్

అంతే కదా? న్యాయం అనేది
వరిస్తితిని బట్టి, సందర్భాన్ని బట్టి,
సమయాన్ని బట్టి మార్పు చెందుతూ
వుంటుంది.

ఏది న్యాయం?

ఏది ధర్మం?

ఏమో - సందర్భమే చెబుతుంది.
అదే ఈ కేసులో జరిగింది.

మనుషులను బట్టి న్యాయం
మారకపోతే అదే చాలు.

తీర్చులకి కూడా సాహిత్యం
ఉత్సవాలకి ఉపయోగపడుతుంది. ఏమైనా
కపులూ, రచయితలూ క్రాంతిదర్శులు కదా!

-మంగారి రాజేందర్ (జింబో),
m : 9440483001

e : rajenderzimbo@gmail.com

ప్రకృతే నియంత్రిస్తుంది!

11

ప్రకృతే శాసిస్తుంది!!

భూపరిమాణ శాస్త్రం - సర్వేల విధానం!

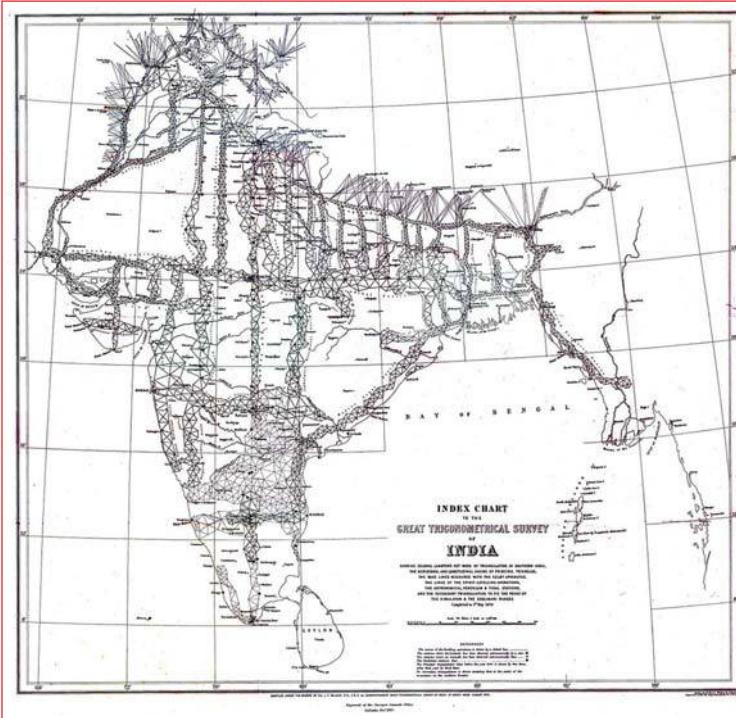
(Geodesy - Method of Surveys)

ప్రకృతి దృగ్విషయాలు వింతగాను, ఆలోచించేవిగాను వుంటాయి. నేల, సముద్రం, ఆకాశం, కొండలు, పర్వతాలు ఎన్నో ప్రశ్నల్ని రేకెత్తిస్తాయి. తమలోతుల్ని చూడమంటాయి. ఓ ప్రదేశం నుంచి మరో ప్రదేశానికి గల దూరం, ఒక దేశం నుంచి మరో దేశానికి గల భూ, సముద్ర, ఆకాశ మార్గాల దూరాలు వేర్చేరుగా వుంటాయి. వీటి ప్రయాణ దూరాన్ని గంటల్లో కొలుస్తాం. అధిరోహించలేని పర్వతాల ఎత్తుల్ని, దాటలేని నదుల వెడల్పును, ఈదలేని సముద్రాల లోతుల్ని, వైశాల్యాల్ని ఒకపుడు అట్లాస్లో చూసి తెలుసుకుంటే, ఇప్పుడంతా గూగుల్ మయమే! ఈ సమాచారం, గణంకాలు, విషయాల్ని ఎవరు, ఎలా, ఎప్పుడు గుర్తించారు అని ఏనాడూ ఆలోచించం. ఇప్పుడైతే సాంకేతిక పరిజ్ఞానం పెరిగింది కాబట్టి, ఇంకా చెప్పాలంటే డిజిటల్ బెట్కులజీ, అంతరిక్ష వాహక నౌకలు (space crafts) ఈ నమాచారాన్ని అందిస్తాయిగా అనుకుంటాం!

కానీ, పారిశ్రామిక విషయానికి ముందు ఈ విషయాల్ని ఎలా గుర్తించేవారో, సేకరించిన సమాచారాన్ని ఎలా గ్రంథాల చేసేవారో తెలిసే ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. నేడు ప్రపంచ వ్యాపితంగా పోగుపడిన జ్ఞాన సంపద, రాసులు రాసులుగా అనేక భాండాగారాలల్లో లభిస్తుంది. కొన్ని అచ్చుకెక్కగా, మరికొన్ని అనాధగానే వుండి పోతున్నాయి. అలాంటి వాటిలో ఇందియా రేఖాంశ మహాచాపం (Great Indian Arc of the Meridian) చెప్పుకో తగ్గది. ఈ సంపదంతా 19వ శతాబ్దిలో భారతదేశ దక్షిణకొన నుంచి, ఉత్తరాన హిమాలయాల చివరి అంచుదాకా సేకరించిన సమాచారమే! ది ట్రేట్ ట్రిగ్మాస్ట్రికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా గొడుగుకింద దాదాపు ఏడు దశాబ్దాలు సేకరించి, గణసచేసి దాచిన సమాచారము ఓ మహో గ్రంథాలయ సముదాయంగా నిండిపోతుంది. ఈ పేజీల్లో నిచ్చిపుచున ప్రతిఅక్షరం భారతదేశ ఉపభండం యొక్క అఱవణివును ప్రతిచించిస్తుంది. భౌగోళిక విషయాలతో పాటు జల, భిన్నజ వనరులను, సంపదను, ఆటవీ సంపదను, పల్లెను, పట్టణాన్ని, నగరాల్ని, వాటి నాగరికగతను, నదుల్ని, లోయల్ని, కొండల్ని, కనుమల్ని, పర్వతశ్రేణిల్ని, మహాపర్వతాల ఎత్తుల్ని మన కళ్యముందు

సాక్షాత్కరింపజేస్తుంది. దీని సేకరణకె చేపట్టిన సర్వే పద్ధతుల్ని, పడిన కష్టాల్ని, పోయిన ప్రాణాల్ని, అస్త్రాల్ని మించి సర్వేయర్ల దృఢ సంకలనాల్ని, శ్రమని, నిజాయాతీని మనన బోరా అనిపిస్తుంది. ఒక్క మాటల్లో చెప్పాలంటే హిమాలయ శిఖరాలకన్నా మరింత చౌస్త్రాల్ని ఈ సర్వే కల్గి వుండన్నమాట.

ఈ మహాచాప స్పష్టికర్తలు, ప్రధాతలు ఎందరో మహాను భావులు. అందులో ప్రధానంగా చెప్పుకునే వారిలో బ్రిటిష్ ను చెందిన కల్వల్ విలియంలాంబ్లన్ (William Lambton) కాగా, మరాకరు లెఫ్టినాంట్ జనరల్ జార్జ్ ఎవరెస్ట్ (George Everest)

మహాచాపానికి అధ్యాదు, అరాధ్యాదు విలియం లాంబ్లన్ :

1608లో మెట్ల మొదచిసారి భారత్తోకి (సూరత్) వ్యాపార నిమిత్తమై అడుగుపెట్టిన ఆంగ్లేయులు, కలకత్తా కేంద్రంగా రాజ్యాన్ని స్థాపించి, దక్షిణ మద్రాసును, మైసూరును, పడమరన బొంబాయిని పూర్ణగతం చేసుకోవడం తెలిసిందే! ఈ క్రమంలో బెంగాల్ నవాబు సిరాజ్ ఉద్దీపన దొలాను, మైసూరు పులిగా పేరుగాంచిన టీప్పుసుల్తాన్ను

బడించడం, చంపడం తెలిసిందే. 1799-1800లో జరిగిన నాల్గవ మైసర్ యుద్ధంలో పులివేటకు పథక రచన చేసిన వ్యక్తి ఈ మహాచాపం సృష్టికర్త విలియం లాంబ్లెన్. ఈ విజయంతో, రాజ్యవిస్తరణకై దేశ భోగోళిక స్వరూపాన్ని క్షణంగా తెలుసుకోవాలని, సంపదల ఉనికిని కూడా గుర్తించాలని, మద్రాస్ కేంద్రంగా బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం రెండు సర్వే బృందాల్ని ఏర్పాటు చేసింది.

ఇందులో ఒక బృందం సానిక పంటలపై వ్యాపార సంబంధాలపై సర్వే చేయగా, మరొక బృందం డజ్మిషన భారత భూభాగ సర్వేని చేపట్టింది. ఈ సర్వేకి ప్రఖ్యాత గణిత శాస్త్రజ్ఞుడు కల్చల్ కొలిన్ మెకంజి (Col.Colin Mackenzie)ని నియమించింది.

మెకంజి ప్రాథమిక గణిత సూత్రాల్ని, త్రిభుజీకరణ సిద్ధాంతాన్ని ఉపయోగించి వైసార్ రాజ్య సరిహద్దుల్ని, పట్టణాల్ని, కోటుల్ని, పట్లల్ని, నదుల్ని, వీటి ప్రవాహ దికల్ని, రహదారుల్ని, చెరువుల్ని, జలాశయాల్ని, కనుమల్ని (వశిమ), కొండల్ని, వీటికి అనుసంధానంగా వుండే సంపదల్ని, అతి కచ్చితత్వంతో చూపాడు. దీనికి మెకంజి ధియోడ్లెట్లు (త్రిభుజీకరణానికి)ను, సమతలబల్ల (స్ఫూర్తిని గుర్తించడానికి)ను, ఉక్కుగూలను (కొలతలకు)ను, చక్కనిధనాల (సడక దూరం తెలిపేచి)ను పరికరాలుగా వాడాడు.

దీన్ని స్పార్టిగా తీసుకొని దక్కిణాది నుంచి వశ్చిమానగల మంగళారు, బొంబాయి దాకా సర్వేను చేయించాలని మూడో సర్వే బృందాన్ని 1800లో ఏర్పాటు చేసింది. దీని అధిపతే లాంబ్లెన్. సిఫోయిగా ఆమెరికాలో, కెనడాలో భోగోళిక స్వరూపాల్ని క్షణంగా అధ్యయనం చేసిన లాంబ్లెన్ గణిత శాస్త్రజ్ఞుడు కూడా! ఆమెరికా, కెనడాల మధ్యన సరిహద్దును (నయాగూరా) నిర్ణయించడంలో సహకరించాడు. భూతల సర్వేతో పొటుగా, భూపరిమాణాన్ని కూడా మాపనం చేయాలనే కోరిక లాంబ్లెన్కు బిలంగా వుండింది. ఈ లక్ష సాధనకై 1802లో మద్రాస్ కేంద్రంగా తన మహాచాపం సర్వేను ప్రారంభించాడు.

మొదటి మౌల్యరేఫ్ (first base line) :

ఇంగ్లాండ్ నుంచి రావల్సిన ధియోడ్లెట్ (సముద్రంలో ఫ్రెంచ్వారు పట్టుకోడంతో) అలస్యం కావడం, జనిత సెక్స్టార్ (భగోళ పరిశీలనకై ఉపయోగించేది) లేక పోవడంతో కేవలం ఉక్కుతో తయారు

చేసిన 40 కష్టీల (కష్టీ పొడవు 0.76 సె.మీ. / మొత్తం పొడవు 30.5 మీటరు / బరువు 51 కి.గ్రా.) గొలుసుతో లాంబ్లెన్ తన మొదటి సర్వేను మద్రాస్ బీచ్లో ప్రారంభించాడు. బీచ్లోని జండా కర్ర సుంచి రేసు కోర్సులోగల గ్యాలరీ (grand stand)ని కొలవగా, 5,854 మీటర్లు (5.85 కి.మీ) పచ్చింది. తర్వాత ధియోడ్లెట్ రావడంతో, గ్యాలరీ రెలింగ్ (railing) సుంచి బీచ్లోని జండాకర్రకు గాలి నిమ్మ కోణాన్ని (angle of depression) గుర్తించాడు. తిరిగి జండాకర్ర సుంచి రెలింగ్కు గల ఊర్సుకోణాన్ని (angle of elevation) కొలిచాడు. (మౌల్యరేఫ్ను కొలిచేటప్పుడు దాని కచ్చితమైన నిదివిని, సముద్రమట్టంపైగల దాని ఎత్తును తెలుసుకోవడం చాలా అవసరం. 1802 దాకా సముద్రమట్టాన్ని అలల పోటు రేఖను ఎత్తుగా గుర్తించేవారు. తర్వాత సుంచి అటుపోటుల సరాసరి రేఖను సముద్రమట్టంగా గుర్తిస్తున్నారు.) ఈ విధంగా జండాకర్ర దగ్గర, రెలింగ్ దగ్గర ఏర్పడిన రెండు కోణాలతో జండాకర్ర సుంచి రేస్కోర్సు దూరాన్ని (5,854 మీ.) ఉపయోగించి (రెండు కోణాలు / ఒక భుజము) త్రిభుజాన్ని ఏర్పర్చి, జండాకర్ర సుంచి రెలింగ్ ఎత్తును కడ్డం సహాయంతో గుర్తించి ఎత్తును కనుగొనగా రేసుకోర్సు సముద్ర మట్టాన్ని 4.8 మీటర్ల ఎత్తులో వున్నట్లు లాంబ్లెన్ తేల్చాడు. ఇదే త్రిభుజీకరణ సూత్రంతో మిగతా సర్వేలను, హిమాలయ పర్వతాల ఎత్తుల్ని గుర్తించడం జరిగింది.

12 కి.మీ. దూరం (మౌల్యరేఫ్) కొలతకు 57 రోజులు :

బీచ్ ప్రయోగం తర్వాత లాంబ్లెన్ మద్రాస్ మౌల్యరేఫ్కు సన్నాహిలు చేసాడు. మద్రాస్కు డక్షిణంగా వన్న మౌంట్ సెంట్ థామన్ సుంచి 12 కి.మీ. దూరంలోని మరొక కొండను ఎంచుకున్నాడు. ఈ 12 కి.మీ. మౌల్యరేఫ్ను గొలుసుతో 400 సార్లు కొలిచారు. దీనికి 57 రోజులు పట్టగా, రెండు చివరల (A, B బిందువుల) గుర్తుల్ని (land marks) కట్టడానికి మరికొన్ని రోజులు పట్టాయి. ఇలాంటి గుర్తులపై, గుట్టలపై ధియోడ్లెట్ని వడంబం (plumb) దోషం లేకుండా దూరాల్ని, కోణాల్ని అతి కచ్చితంగా గుర్తించి త్రిభుజీకరణ చేసి వాస్తవ దూరాల్ని, ఎత్తుల్ని, పల్లాల్ని గుర్తించాడు.

ఇలా ప్రారంభమైన లాంబ్జెన్ సర్వే తీరం వెంబడి ఒక డిగ్రీ అక్షాంశాన్ని దట్టిణి కొనున గల కేవ కామరిన్ (కన్యాకుమారి) వరకు సర్వే చేయడానికి ఒక సంవత్సరం (1803) పట్టింది. అలాగే మద్రాస్ హోట్ సెంట్ ధామన్ నుంచి పడమరన గల మంగళారు మధ్యన దూరాన్ని సర్వేచేసి, త్రిభుజీకరణతో 660 కి.మీ. దూరంగా (తర్వాత ఇండియా భూభాగం అరేబియా సముద్రంలో కుంచించుక పోయినట్లుగా గుర్తించి ఈ దూరాన్ని 576 కి.మీ.గా సంవరించారు) గుర్తించి, ఈ ప్రాంత దీపకల్ప వెడల్చును (తూర్పు-పడమర) 640 కి.మీ.గా లెక్కకట్టారు. ఈ సర్వేకు, గణనకు మూడు (1802-1805) సంవత్సరాలు పట్టింది.

78 డిగ్రీల మహాచాపం (78° Great Arc)

ఇలా ప్రాథమికంగా మొదలైన లాంబ్జెన్ సర్వే కచ్చితత్వంతో కూడి వుండడం, సర్వేద్వారా అనేక భూభోగోళిక, సంవదల, ఆస్తుల, ప్రజల సాంఘిక, ఆయా ప్రాంతాల రాజకీయ పరిస్థితిని ప్రతిబింబిస్తుందని గుర్తించిన ప్రభత్వం యావత్తే దేశాన్ని సర్వే చేయాలని, మిగతా ప్రాంతాలకు ప్రిటీషు రాజ్యాన్ని విస్తరించాలని తలచి, పటాల (Maps)ను సిద్ధం చేయాలని లాంబ్జెన్ ను నాటి మద్రాస్ గవర్నర్ జనరల్ అయిన రిచర్డ్ వెస్లీ (Richard Wesley) కోరడంతో లాంబ్జెన్కు మరింత అవకాశం కల్గింది.

దీన్తో కేవ కామరిన్ నుంచి ప్రైదరాబాద్కు 78 డిగ్రీల రేఖాంశానికి అనుబంధంగా సర్వేసు మొదలు పెట్టారు. దీన్నే ఉత్తర దట్టిణి ట్రైణిగా, మహాచాపంగా పేరుపెట్టాడు. యావత్తే దేశవ్యాపితంగా జరగబోయే ఈ త్రికోణమితి (Trigonometrical) సర్వే అస్థిపంజరమైతే, ఈ మహాచాపం (Great Arc) వెన్నెముక లాంచిదని లాంబ్జెన్ ప్రకటించాడు. ప్రైదరాబాద్ వరకు గల ఈ రేఖాంశ దూరం 1020 కి.మీ.గా తేల్చాడు. ఈ మొత్తం దూరాన్ని (భూతలంపై 10 డిగ్రీల అక్షాంశం) లాంబ్జెన్ కాలినిడకన, ఎడ్డబండ్లపై, పల్లకిలో ప్రయాణిస్తూ చేయడం గనుసార్లు. హూల్యోఫు బిందువులకై గుట్టల్ని, గుడిగోపురాల్ని, చర్చల శిఖాల్ని, కోట గోదల్ని ఉపయోగించు కుంటూ, అవసరం అయినచోట కొన్ని మేటర్ల ఎత్తున (పులివెందుల దగ్గర గల చిన్న కుడాల, బెడమారు గ్రామ పరిసరాల్నిని కొండలపై ఈ గుర్తులు ఇప్పటికి కలవు) రాతి కట్టడాల్ని (బురుజల్ని) కట్టి థియోడలైన్ స్థిరీకరించేవాడు.

ఇలా తంజావూర్లో బృహదీశ్వరాలయ గోపురంపైకి థియోడలైన్ (1/2 టన్ను బరువు)ను ఎక్కిస్తుండగా గోపురంపై కొన్ని

విగ్రహాలు ధ్వనం అయ్యాయి. తిరిగి వాటిని స్వయంగా దగ్గరుండి లాంబ్జెన్ బాగు చేయించాడు. ఈ సర్వేయాత్రలో లాంబ్జెన్ బృందం అనారోగ్య సమస్యల్ని, మలేరియా జ్వరాల్ని, దొంగల ముతల దాడల్ని, జమిందారుల (ప్రాలిగార్) నుంచి వ్యతిరేకతను (గట్టలపై నుంచి సూక్ష్మదర్శని ద్వారా మహిళల్ని నగ్గంగా చూస్తారని భావించి) ఎదుర్కొన్నారు. అననుకూల వాతావరణ పరిశీతుల్ని, వర్షాల్ని, తుఫాన్లను, తీవ్ర చలని ఎదురుస్తూరు. నదుల్ని దాటడానికి (కృష్ణ, గోదావరి, నర్సరా మొఱా) పుట్టితో (తోలుతో కప్పబడె పెద్ద వెదురు బుట్ట) దాటడం జరిగేది.

సర్వేకు రహదారి అంటూ వుండది కాబట్టి మారుమాల ప్రాంతాల్లో కొండల్ని, గుట్టల్ని, లోయల్ని ఎక్కుతూ, దిగుతూ సాగాల్సిందే! నాడు అటవి సంపద, కీకారణ్యాలు (దండకారణ్యం, చంబల్) అత్యధికం కాబట్టి, క్రూర మృగాల, అటవి కీటకాల, సరిస్పాల బెడద విపరీతంగా వుండేది. రాత్రుల్లో వెలగడి (మంట) పెట్టి, కూతలతో, అరుపులతో, తుపాకులను పేల్చుతూ వాటిని అదరగొట్టే వారు. (ఆగ్రా నుంచి దక్షిణానికి డా॥ పొట్టి వౌయసె సర్వే చేస్తుండగా అయిదుగురిని పులి దాడి చేసి పట్టకెళ్ళింది.)

ఈ విధంగా ప్రైదరాబాద్ వైపు సర్వే సాగుతున్నప్పుడు

కృష్ణానది దాటి ఏటూరునాగరం గుండా, వరంగల్ వైపు వస్తున్నప్పుడు యల్లాపురం (సర్వే బృందం పెట్టుకొను పేరు) దగ్గర బృందమంతా (150 మండికి పైగా) జ్వర పీడితులయ్యారు. ఇది మలేరియా జ్వరం అయినా దీనికి యల్లాపురం జ్వరం అని పేరు వచ్చింది. ఈ జ్వరంతో 15 మండికి పైగా సిబ్బుంది చనిపోగా (అప్పటికి 1818లో జార్జ్ ఎవరెస్టు వచ్చి చేరాడు), మిగతా వారు అస్థిపంజరాలుగా మారారు. బృందానికి పైచ్చేనేవలందించాలిన డా॥ వౌయసె కూడా నడవలేని స్థితిలో పల్లకిలో రాగా, ఎవరెస్టు డ్రైవర్స్‌పై ఓ కోయ తెగ నాయకుడి సహకారంతో మూడు వారాలకు ప్రైదరాబాద్ చేరాడు. మిగతా సిబ్బుందిని ఏనుగులు, గుర్రాలు, ఒంబెలు, ఎడ్డబండ్ల సహయంతో ప్రైదరాబాద్ చేరారు.

కొలిసిందే కొలవడం - తిరిగిందే తిరగడం :

సర్వే అనగానే గొలుసులతో, థియోడలైన్ సహాయంతో, జనిత్ సెక్యూర్ పరికరంతో కొలత చేసుకుంటూ పోవడం కాదు. ముందు ఓ స్థానాన్ని (బిందువును) నిర్ణయించుకోవాలి. ఆ బిందువు ఎంచుకున్న రేఖాంశానికి, అక్షాంశానికి అనుబంధంగా వుండాలి. గుర్తించాలిన ప్రదేశాన్ని, పట్టణాన్ని, నదుల్ని, ఎత్తుల్ని, కనుమల్ని దృష్టిలో

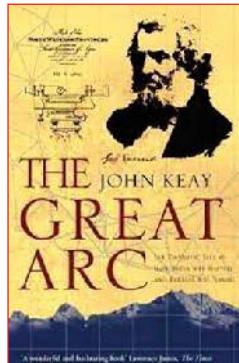
దక్షన్ ల్యాండ్

పెట్టుకొల్పాలి. వీటి సరళరేఖలో రెండో బిందువును గుర్తించాలి. ఈ రెండు స్థానాల మధ్యన అనేకసార్లు అటూ, ఇటుగా తిరిగి చూడాలి. అడ్డంకుల్ని తొలగించాలి. చెట్లను నరకాలి. (హిమాలయాల్లోని శివాలిక్ పర్వతాలలోని ఓ కొండ ఎత్తును తవ్వి ఆరు మీటర్లు తగ్గించారు) ఆగ్రా పరిసర ప్రాంతంలో జరిపిన సర్వే సందర్భంగా అడ్డు వచ్చిన అక్షర్ సమాధిపై గల గుమ్మటాన్ని తొలగించి, సమాధిపైనే ఆరు మీటర్ల జండాకరను నిలిపారు. చివరికి తాజ్ఞమహార్ గుమ్మటంపై కూడా సర్వే స్థానాన్ని గుర్తించాలను కున్నా, ఎవరెస్టు విరమించుకొని, తాజ్ఞమహార్ స్థానం యొక్క కచ్చితమైన రేఖాంశ, అక్షాంశాల్ని గుర్తించారు. ఇక్కడనే యమునా నదిని 78 డిగ్రీల రేఖాంశం (great meridian) నిట్ట నిలువుగా సమానంగా చీల్చుతున్నట్లు గుర్తించారు. అలాగే ఘటేపూర్ సిక్రిట్ ఒక తిన్నెను నిర్మించాడు. ఇలా గుర్తించిన స్థానాల్ని, కట్టిన కట్టడాల్ని స్థానికులు ధ్వంసం చేయడం కూడా జరిగేవి.

దీంతో ఖర్చులు ఇబ్బడి ముబ్బడిగా పెరిగేవి. ప్రభుత్వం కేవలం సర్వోక్తే (రూట్) ప్రాణాన్యతను ఇవ్వాలని పదేపదే సూచించేది. కొన్ని నర్సే బృందాలు ఈ అదే శాల్పి పాటించేవి. కానీ, లాంబ్ట్స్ లక్ష్యం వేరు. దాదాపు ఇదే దారిలో నడిచిన ఎవరస్సుది కూడా అలాంచిటే! ఈ ప్రతికూలతతో మలబార్ తీర హౌల్యరేఫను లాంబ్ట్స్ కొలవలేక పోయాడు.

ఇండియా మహాచావం :

కొన్ని ప్రతికూల పరిస్థితులు
కూడా కొన్ని మంచి వనులకు
కారణమౌతాయి అన్నట్టగా, యావత్
భారత్ ఉపభండానికి ప్రాతినిధ్యం వహించే 78 డిగ్రీల రేఖాంతానికి
అనుగుణంగా ఉత్తర దిశవైపు, దీని కొనసాగింపుగా తిరిగి దక్షిణ
దిశవైపు మౌల్యరేఖల్ని కొలత చేయాలని భావించిన లాంబ్డ్న్,
బెంగళారును ప్రారంభ స్థానంగా ఎంచుకొని మొదటి మౌల్య రేఖను
కొలవ నారంభించాడు. ఈ కొలతకే లాంబ్డ్న్ 'ఇండియా
మహోచాపం'గా పేరు పెట్టాడు. (ఇది నేటి NH-44 (old NH-7),
ఆసియా ప్రావే AH-43). బెంగళారు నుంచి వైజాం సరిహద్దు వరకు
1806లో ఉత్తరదిశ చాపాన్ని త్రిభుజాలతో పొడగించాడు. దక్షిణ
వైపు 224 కి.మీ. దూరంలోగల కోయంబత్తూరు దగ్గర మరో
మౌల్యరేఖను కొలతచేసాడు. ఇక్కడి నేలవైపు గుర్తించిన 9.6 కి.మీ.
మౌల్యరేఖ త్రిభుజీకరణ దార్శా గణన చేసే 19.3 సె.మీ. తేడా

పుస్క రచయిత జాన్ కే (John Keay) గూర్చి :

ఈ సర్వే ఎంత గొప్పదో, దీనికి సంబంధించిన రికార్డులు అంతే గొప్పవి. కానీ ఈ కొలతలు, గణనాలు బ్రిటీషు పాలకుల సామ్రాజ్య విస్తరణకు, సంపదాన్ని కొల్గొట్టడానికి, మ్యాపుల తయారికి పనిచేసినట్టుగా, దీనికోసం జరిగిన శ్రమ బాహ్య ప్రపంచానికి తెలియుందు. ఈ నేవ్ ఫ్యూంలోనే, ఇంగ్లాండ్ కు వెందిన జాన్ కే (పరిశోధకుడు, చరిత్రకారుడు) దాదాపు రెండు వందల సంవత్సరాల నాటి పురాతన రికార్డుల్ని, ఇంగ్లాండ్లో, కలకత్తాలో, డెప్రోడూన్లో దుమ్ముదులిపి, ఎవరెస్టు రాసుకున్న వైరీల ఆధారంగా 2000లో గ్రంథశం చేసాడు. దాదాపుగా ఓ మహోగ్రంథాలయానికి సరిపోయెనన్ని రికార్డులు, సంపుటాలు ఇప్పటికీ అలాగే వుండడం ఓ విప్పాదం.

దీని తెలుగులోకి సివిల్రెక్ ప్రసాద్ అనువదించగా,
2008లో ఎమెసో వారు దీని ప్రచురించారు.

వచ్చింది. ఇలా పెద్ద అగ్నలతో (పురాతన కొలత విధానం - ఇప్పుడు ధియోడలైట్స్ తో త్రిభుజీకరణ) 1809లో కేవ కామరిన్కు చేరాడు. (ఈ సందర్భంగానే బృహదీశురాలయ గోవరుం దెబ్బతినుది).

దక్షిణదిశ చాపాన్ని పూర్తి చేసుకున్న తర్వాత తిరిగి 1815లో వైదురాబాద్కు చేరి 120 కి.మీ. దూరంలోని బీదర్కు మహాచాపాన్ని పొడగించి ఆరవ హౌల్యరేఖను గుర్తించాడు. ఇప్పటి వరకు కూడా భూమిపై కొలిచిన చాపాలలో కేవె కామరిన్ - బీదరు చాపమే (1140 కి.మీ) అతి పెద్దదిగా గుర్తింపు పొందింది. యూరప్లో కూడా ఇంత పెద్ద చాపం కొలవబడ లేదు. ఈ చాపం అతి కచ్చితమైనదిగా గుర్తించబడడంతో భూపరిణామ శాస్త్రంలో ఓ ప్రత్యేకతను సంతరించుకున్నది. ఇలా మైసూరు సర్వేగా (మెకంజి) ప్రారంభమై దక్షిణ దీప్య కల్పం యావత్తుగా విస్తరించి, ఉత్తరానికి (నాగపూర్, క

ఆగ్రా, డెహ్రోదూస్), తూర్పు
(అస్సాం), వడమర బొంబాయి,
గుజరాత్ తీరాల అంచులకు
వాయిచెందడానికి కారణమేంది.

ఈ బృహత్తార్యానికి కర్త,
ఆధ్యాత్మిక లాంబ్జీన్ కు
అంతర్జాతీయంగా గుర్తింపు
లభించింది. సర్వత్రా కొనియాడ
బడ్డాడు. భూపరిమాణ శాస్త్రంలో
ముందున్న ఫ్రైంచ్ శాస్త్రజలు,
ఫ్రైంచ్ ఆకాడమి ఆఫ్ సైన్సెస్
లాంబ్జీన్ కు నభ్యత్వం ఇచ్చి
గౌరవించింది. లండన్ రాయల్
సొసైటీ నభ్యత్వం ఇవ్వగా,
కలకత్తా కేంద్రంగా గల
తస్మిందియా కంపెని టైర్స్ రెక్షర్
సామ్యాల్ డేవిస్ అభినందిస్తూ ఉ
తరం పంపాడు. ఈ మొత్తం

కథనాన్ని వ్యసంగా 1813లో ఎడింబర్ రివ్యూలో ప్రా॥ జాన్ ప్లేఫర్ (Playfair) రాసాడు.

ఉత్తర దిశగా అంగలు - పదమర నుంచి

తూర్పు దిశగా త్రిభుజీకరణ రెమ్మలు!

ఈ మధ్యకాలంలో లాంబ్స్న్ ఆరోగ్య సమస్యలతో పాటుగా, సిబ్బంది సమస్యలు అధికమయ్యాయి. జ్వరాలు, ఇతర ఆరోగ్య సమస్యలపై సర్వే బృందంలోని సిబ్బంది మరణించడంతో భారతీలో బ్రిటిష్ ఫువారి ఆయుఃప్రవాణం 45 సంాలకు దిగజారింది. వీటికి బయపడి మరికొందరు నర్వేను విడిచిపోవడం, అశక్తతను వ్యక్తపరచడం జరిగేది. తోడుగా ఓ వైపు సర్వే చేయడం, మరొవైపు

సేకరించిన గణాంకాలను సూటీకరించడం లాంబ్జెన్కు తలకుమించిన భారమైంది. నల్మాలి సంవత్సరాల వయస్సులో సర్వేలో చేరిన లాంబ్జెన్ వయస్సు అరవైలో పడింది. తోడు క్షుయ దగ్గ అధికమైంది. వీటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఓ డాక్టరును, మరొక భూగర్భశాస్త్రజ్ఞున్ని పంపుని ప్రభుత్వాన్ని కోరాడు లాంబ్జెన్. లాంబ్జెన్ కోరినట్లుగానే స్వయంగా వైద్యుడు, భూగర్భ శాస్త్రజ్ఞుడెన డాక్టర్ హెస్ట్రీ వోయెసె (Henry Vosey) తో పాటుగా ఒక సహాయుకున్ని 1818 డిసెంబర్లో ప్రైదరాబాద్ క్యాంపుకు పంపించారు. ఈ సహాయుకుడే ముపైరెండు సంవత్సరాల లెఫ్టినెంట్ జాటీ ఎవరెస్ట్ అప్పటికే ఎవరెస్టుకు సర్వే అనుభవం వుంది. సర్వేలో చేరిన సంవత్సరానికి, తిరిగి రెండో సంవత్సరంలో ఎవరెస్టు జబ్బు పడ్డాడు. ఆ తర్వాత లాంబ్జెన్ స్థానంలో సూపరింటెండెంట్ అయిన తర్వాత 1825లో జబ్బుపడగా అయిదు సంవత్సరాలు ఇంగ్లాండుకు వెళ్లి వచ్చాడు. (పోను, రాను సముద్రయానానికి సంవత్సరం).

ప్రైదరాబాద్ క్యాంపు నాగపూర్కు మార్పు :

లాంబ్జెన్ చివరి రోజు :

సహాయుకుడిగా వచ్చిన ఎవరెస్టు యుల్లాపురం (వరంగల్) జ్యూనికి గుర్తికావడంతో విశ్రాంతికై దక్షిణాఫ్రికా కేవ్ ఆఫ్ గుడ్ హోప్టికి వెళ్లడం, వైద్యుడిగా, శాస్త్ర వేత్తగా వచ్చిన వోయెసెను కలకత్తా కేంద్రంగా జిరిగే సర్వేకు బదలాయించడంతో తిరిగి లాంబ్జెన్లై పనిఖారం పెరిగింది. దీనికి తోడు మురాన్ కేంద్రంగా గల ది గ్రేట్ ట్రేగ్యూమెట్రికల్ సర్వే కార్బూలయాన్ని 1818లోనే కలకత్తాకు మార్పడంతో నివేదికల్ని పంపడం, అధికారిక అనుమతుల్ని అందుకోవడం లాంబ్జెన్కు కష్టమైంది. సర్వేని కూడా ప్రైదరాబాద్, మైసూరు పద్ధతిలో కాకుండా, మహాచాపాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని ఇందియా మొత్తంగా రేఖాంశ, అక్షాంశాలతో ఒక ఊహ చిట్టాన్ని తయారు చేయాలని, ప్రైదరాబాద్, మైసూరు సర్వేలను కూడా ఇలాగే

మార్చాలని అధికారులు లాంబ్జెన్లై ఒత్తిడి తెచ్చారు. ఇది ఇష్టంలేని లాంబ్జెన్ మహాచాపాన్ని ఉత్తరాన ఆగ్రావరకు, పడమరన బోంబాయి వరకు, తూర్పున కలకత్తా వరకు పొడగించాలని త్రిభుజీకరణ కొమ్మల్ని, ఆకుల్ని, రెమ్మల్ని (ఆన్ని ప్రాంతాలకు) మహాచాపం (78° రేఖాంశ) ఆధారంగా నిర్మించాలని కృత నిశ్చయంతో వున్నాడు. దీనికి అనుగుణంగానే మహాచాపాన్ని మర్మ ఇండియా వరకు పొడగించాడు. 1822 ఆక్సోబర్ నాటికే నాగపూర్కు పడమరన గల బీరర్ (Berar - Nizam assigned districts) ప్రావిన్స్లోని ఎలివ్హార్ వద్ద ఓ వోల్యారేబును లాంబ్జెన్ కొలత చేసాడు. ఇదే చినరి సర్వే అని లాంబ్జెన్గాని, ఆయన అనుచరులుగాని అనుకోని వుండరు. అప్పటికే మహాచాపం త్రిభుజీకరణాన్ని ఉత్తరానికి పొడగించే బాధ్యతను లాంబ్జెన్ పర్యవేక్షణలో కొనసాగించాలని లాంబ్జెన్ ప్రతినిధి అయిన జామువా డిపెన్సింగ్స్కు అధికారికంగా అప్పజెప్పారు.

ప్రైదరాబాద్ కేంద్రంగా 500 కి.మీ. దూరంలో సర్వే చేయడం ప్రయాసతో కూడుకున్నదని, క్యాంపు కార్బూలయాన్ని నాగపూర్కు డిపెన్సింగ్ డా॥ వాయిసెకు బదులుగా పంపించబడ్డ డా॥ మోర్టన్ల సహకారంతో లాంబ్జెన్ మార్పుకున్నాడు. అది జనవరి 7, 1822. అతిచలిగా వుంది. క్షుయ దగ్గతో లాంబ్జెన్ బాధ పదుతున్నాడు. నాగపూర్కు 80 కి.మీ. దూరంలోని హింగస్ఫూట్ గుండా ప్రయాణం సాగుతున్నది. తెల్లవారి లాంబ్జెన్ నిద్రలేవలేదు. పరిచర్యలు చేసే వ్యక్తి లేపిచూడగా, లాంబ్జెన్ శాశ్వత నిద్రలోకి వెళ్లిపోయాడు.

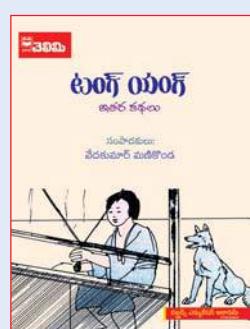
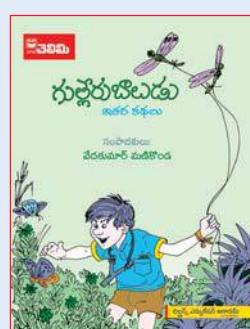
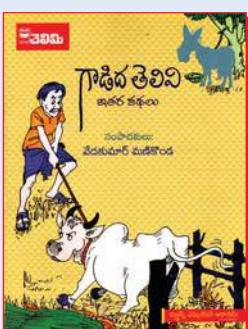
ఓ సాధారణ హారుడిగా ది గ్రేట్ విలియమ్ లాంబ్జెన్ హింగస్ ఫూట్లోనే సమాధి చేయబడడం ఓ చారిత్రిక విపాదం?

(తరువాయి వచ్చే సంచికలో)

- డా॥ లచ్చయ్ గాండ్ల,

m : 9440116162

e : drglachaiah@gmail.com

చిల్డ్రన్ని ఎడ్యుకేపసరల్ అకాడమీ ఆధ్వర్యంలో బాలచెలిపి ప్రచురించిన 'బాలచెలిపి' అంతర్లిక్ డీంగలు' (2018 నవంబర్), 'గుహల్లేరు బాలుడు', 'టంగ్ యంగ్' (2018 డిసెంబర్) అనే నాలుగు కథల పుస్తకాలు వెలువడినందుకు సంతోషం వ్యక్తం చేస్తున్నాము. ప్రతులు కావల్సిన వారు ఈ క్రింది చిరునామా నుండి పాందవచ్చును.

విడి ప్రతి వెల: రూ.30/-

'Bhoopathi Sadan' 3-6-716, Street No.12, Himayathnagar, Hyderabad-500029, Telangana. Mob: 9030626288

మరియు

- Nava Telangana
- Manchi Pustakam
- Nava Chetana
- Navodaya Book House

కందూరి మల్లికార్జునచోదుని అవురవాణి (అవిరువాణి) శాసనం

కందూరచోదులు క్రీ.శ.1060 నుంచి 1160 వరకు అంటే వందెండ్లు మహబూబ్ నగర్ జిల్లా జడ్పురు, అచ్చంపేట ప్రాంతాలు, నల్గొండ జిల్లాలోని నల్గొండ, మిర్యాలగూడ ప్రాంతాలతోకూడిన కందూరునాడును పరిపోలించేవారు. కోడురు, పానగల్లులు వీరి రాజధానులుగా వుండేవి. కందూరచోదుల వంశానికి మూలమైన వారిని గురించి ఒల్లాల శాసనం (ఎపిగ్రాఫియా అంట్రికా, శా.సం.8, పే.55 -పీఎపిశాస్త్రి పరిపుర్త) వల్ల తెలుస్తున్నది.

ఎక్కుడో ఒఱయూరుకు చెందిన ప్రధాన చోడరాజుల శాఖ ఏఱువప్రాంతాన్ని ఏలింది. ఏఱువప్రాంతం కృష్ణానదికి రెండువైపుల వ్యాపించివుండేదని కొందరు చరిత్రకారుల అభిప్రాయం. ఏఱువ ప్రాంతాన్ని ఏలినవారు కనుక వీరికి పేర్కు విశేషణంగా ఏఱువ చేరింది. పానగల్లు రాజధానిగా 1వ భీముడు (భీమచోదుడు) పాలించేవాడు. 1వ ఏఱువ భీముని కొడుకు 1వ తొందయ, అతని కొడుకు 2వ భీమచోదుడు. చోడభీమునికి 4గురు కొడుకులు. వారు 2వ తొందయ, ఇతుగయ, (శాసనశిల భాగం ఏరిగిపోవడంవల్ల 3వచోదుని పేరు తెలియరాలేదు) మల్ల (మల్లికార్జునుడు)లు. మల్లికార్జున చోదుడు క్రీ.శ.1098లో ఒల్లాలగ్రామాన్ని అప్పున పెగడకు దానమిచ్చినట్లు ఒల్లాల శాసనం తెలుపు తున్నది. మల్ల పెద్దన్న 2వ తొందయచోదుడు వేయించిన క్రీ.శ.1091నాటి పానగల్లులో దొరికింది. ఇతనికి సంబంధించిందే క్రీ.శ.1089నాటి శాసనం

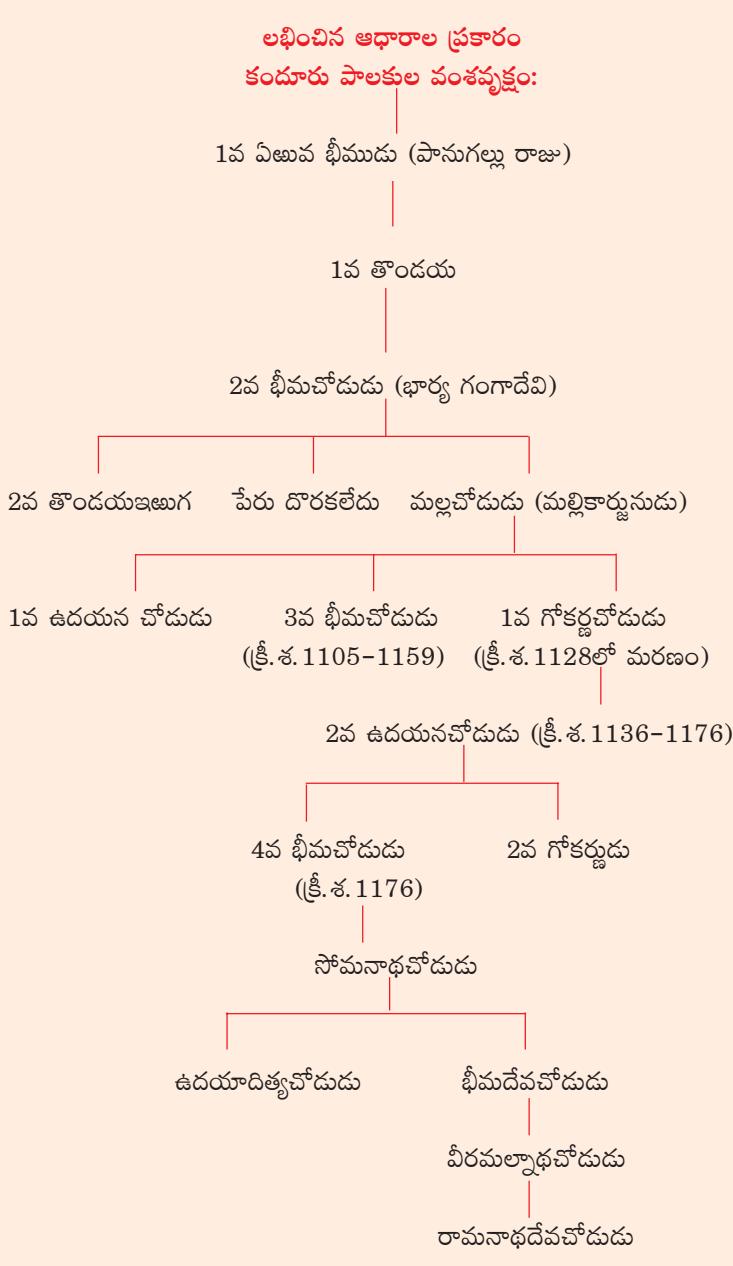
కొలనుపాకలో లభించింది. అందులో వీరు కందూరు పురవరేశ్వరులుగా పేర్కొనబడ్డారు. వీరి తండ్రి భీమచోదుడు త్రిభువనమల్ల నెవ విక్రమాదిత్యుని సంతోషపరిచి కందూరునాడును మస్యంగా పొందినట్లు ఒల్లాల శాసనం చెప్పున్నది.

కందూరుచోడ మల్లరాజు వేయించిన ఒల్లాల శాసనం కాకుండా దానికన్నా ముందే వేయించిన క్షత్రశాసనం ఒకటి నల్గొండ జిల్లా, నార్కోల్ పల్లి మండలం అవురవాణి గ్రామం తూర్పు శివారు, కల్వర్పు దగ్గరలో లభించింది.

అవురవాణి అని ఇప్పడు పిలుస్తున్న గ్రామానికి అవురొండి అని మరొక పేరుందని తెలుస్తున్నది. ఈ అవురొండే ఇటీవల గ్రామ శివార్లో పడిపున్న శాసనంలో అవిరువాణిగా పేర్కొనబడింది.

80పంక్తులలో తెలుగులిపి, తెలుగుభాషలో రాయబడిపున్న ఈశాసనం కళ్యాణీచాళుక్య చక్రవర్తి త్రిభువనమల్లుని ఏలుబడిలో సామంతుడైన కందూరి మల్లికార్జునుని దానశాసనం. శకసం. 1016లో అంబీ క్రీ.శ.1094లో నూర్యుగ్రహణ నిమిత్తం మల్లయురాజులు దామయపతీంగపులకు కాళ్యకడిగి సర్వసమస్యంగా 1 మర్తురు నీర్మల(తరి) భూమిని దయచేసినట్లు ఈ శాసనం తెలుపతున్నది.

ఇందులో రాజుగారిని గురించిన బిరుదగ్యు దురవగాహకంగా వుంది. నిజానికి కందూరి మల్లికార్జునచోదుని పేరుమీద

క్రీ.శ. 1098లో వేయబడిన పాములపాడు, ఒల్లాల శాసనాలు రెండే లభిస్తున్నాయి. ఇది మాడవది. మల్లికార్జునుడు. ఈ శాసనం వేయబడిన సంవత్సరాన్నిబట్టి మల్లికార్జునచోదుడు 1094నాటికి మహామండలేశ్వరుడైనాడనుకోవాల్సి వుంటుంది. అంతేగాక ఉదయన చోదుడు క్రీ.శ. 1144లో వేయించిన పరిశాసనం (సల్గొండ జిల్లా శాసనసంపత్తిలో వ.సం. 48)లో తమతండ్రి మల్లికార్జునుడు అమనగల్లులో మల్లికార్జునుడు అనే చెరువును తోడించినట్లు పేర్కొబడింది.

అట్లే శాసనభాష కూడా కందూరివారి శాసనాలభాషతో

నరిపోల్చవచ్చు). రామలింగాలగూడెం (మార్డుండేశ్వరాలయ) శాసనంలో 'కావలియ బ్రహ్మయైకు గాళ్ళు గడిగి ధారాపూర్వకం సేసి యాచంద్రస్థాయిగా దయచేసియచీరి' అని వుంది. ఇవే మాటలతో పోలిన మాటలు అవిరాణ్ణి శాసనంలో కూడా దానసందర్భంలో 'మయ్యరు నిరినేలయు దామయు వటేంగపులకు సర్వనమ్యముగా -గాళ్ళు గడిగి ధారాపూర్వకము దయసేసితిమి' అని రాయబడ్డాయి.

ఈ శాసనంలో ఏ శాసనంలోలేని విధంగా 'ము' అనే అక్షరం ఎక్కువచోట్లు 'రో' పలె రాయబడి వుంది. పరిశోధనాత్మకమైనది ఈ లిపి.

ఈ శాసనం రాసినది కరణం నందేన.

శాసనంజాద చెప్పి, శాసనప్రతిని తీయదంలో కొత్త తెలంగాణ చరిత్రబ్యందం (శ్రీరామేశ్వా పురగోపాల్, వేముగంటి మురళీకృష్ణ, సహయకుడు నాగరాజు, ప్రమేణ)తో సహకరించింది అప్పుజీ పేట యాదగిరి (ఆంధ్రభూమి దినపత్రిక విలేకరి), తనతోడుగా వచ్చిన మిత్రులు. అట్లే ఈ శాసనపరిష్కారంలో ప్రముఖ శాసనపరిశోధకుడు డా.సూర్యకుమార్ గారు, తెలంగాణ చరిత్రకారుడు డా.సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డిగారు విలువైన సూచనలను అందించారు. అందరికి ధన్యవాదాలు. (మా యూత్రాకాలం: 09.03.2017)

శాసనం వివరాలు:

సల్గొండ జిల్లా, నార్కెట్ పల్లి మండలం అవురూపి గ్రామశాసనం:

శాసనస్థంభం కొలతలు: 9 అంగుళాల వెడల్పు, 9అడుగుల ఎత్తైన సల్గొండ రాతిస్థంభం

శాసనకాలపు రాజవంశం:

పశ్చిమ(కళ్యాణి)చాళుక్యులు

రాజు: త్రిభువనమల్ల 6వ

విక్రమాదిత్యుడు

కాలం: శక సం. శ్రీముఖ, 1016

సూర్యగ్రహణ సమయం (ఘాల్యం అమావాస్య) అనగా

క్రీ.శ. 1094సం. మార్చి 26

లిపి: తెలుగు,

భాష: తెలుగు

దాత: చాళుక్య సామంతరాజు, మహామండలేశ్వరుడుఁ మల్లయ (మల్లికార్జును) రాజులు

అవురవాణి (అవిరాండి) శాసనపొరం:

మొదటివైపు:

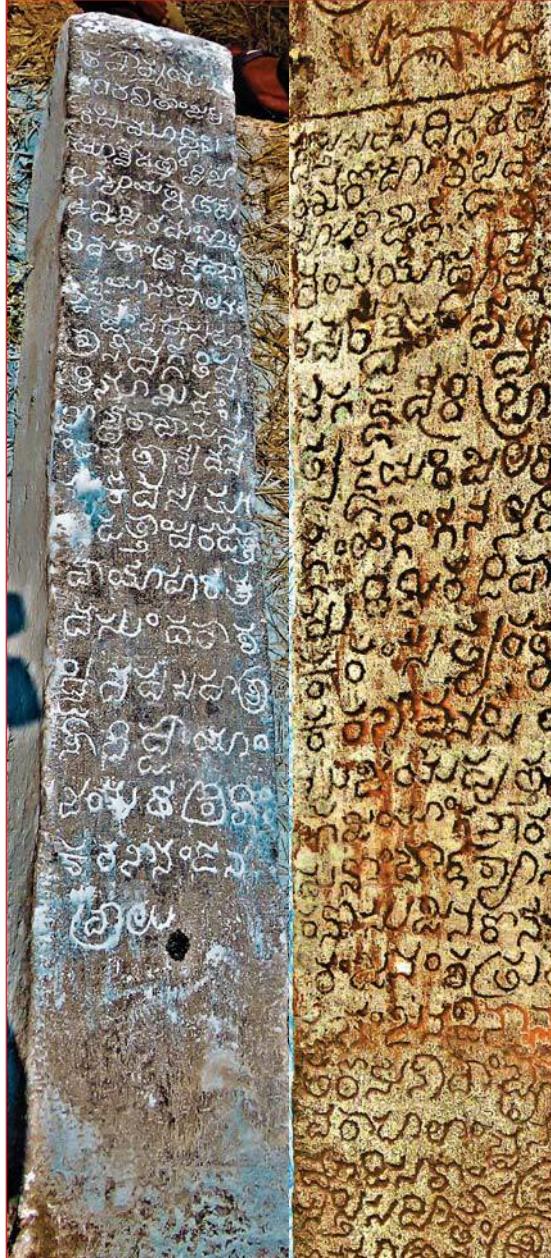
శాసనస్థంభంపై శాసనప్రారంభంలో శివలింగం,

සාරුචංදුලු, පෙරේ, දායුල බෝමුලනායු

- ස්වී සම්බූත ප
- 0 ජෘහ්‍ය රස්බූ ම
- ප්‍ර මුණ්ඩ්ලේශ්
- ර යෝදු ප්‍ර
- ර වේශ්වර ජේල්ව
- නිගණ් වේෂ් ප්‍රී
- ත්‍රේණු යුරිබල ම
- කුළු අඩිං නෙල්
- වුද්ධීමිර දීපා
- කරං සතුරත්නා
- කර බාහන සිං
- ඡු පියුරුත්තර
- 0 ග පියාංගනා ර
- මස්ස් තාක්ෂණ්ඩි
- රණ ස්‍යාම්පන්නේ
- රංජනං ජ්‍යුතුමු
- ඡජංජන දිනානා
- ත මන්ඩ්‍යිවාංචුන්ස්
- වරාහාංශන නු
- මාධි සම්සු පු
- ෂ්ප්‍රීස්පීම්තං ප්‍රී
- මුන්ජ්‍යෝමුණ්ඩ්ලේශ්වර
- මුලුයුරාජාලු
- සක වරු 1016
- සං. නගුනේංඩි

රේඛ්‍යවේතුව:

- ශ්‍රීමූඛ සංව
- තුර සාරු
- ග්‍රහණ නිමිත්තමු
- නං සංකු දේඛ්‍යා
- 0 දිං ට ට ට ට
- වාස් පාලමුනං
- ද ස්ථුතමු ජේ
- මේනු දානි පිළුව
- දරනේනු ජේ මණුරු
- නිරනේලයු දාම
- රි රි රි රි
- සරුනම්සුමා-
- ගාණු ගැඹි දාරාවා
- රුක්මු දය්ස්සීසි
- මී බුමුණරු ස්‍යා
- දාරාජංඩ්ස්ගරා

- දිං යුසුරුසු ය
- දාජාමි පුසුත
- සු ත්‍යාඇලං පාමා
- න්‍යුරු දරුෂේතු
- සුපාඣා කාල්කාල්
- පාලනීයා ත්‍යාඇ
- සුරුව්‍යේෂාභ්‍යාධින්ස
- පාරිවේංද්‍රානුෂායා ත්‍යා
- යා යාචත්‍යු
- රාමචංද්‍රා මදුවැන්
- ඡාගුර ම්‍යාපති වං
- ඡ ඡාවා පාපාද ඒ
- ත මනස්ස්ඩ්‍යාවි
- ඡාවි ත්‍යා
- පා: යේ පාලය
- 0 මා මාදරු
- මිදං සම්සුං

මාදේවේතුව:

- ත්‍රේවාමුරා
- විරචිල්ල උජ්වලි
- රේවමුද්‍රා
- යාරුදත්‍යා දියාජා
- ශේයුත්තුදක්
- ඉඩිප්පාර්ම්පාර්
- විම්තාං ඒශ්‍යා දානා
- යා පාලනං
- ප්‍රූජාරු සහා
- ශ්‍රී පුරේෂිප්ප
- මි ත්‍යාමිද්‍රා
- (න්‍යු)ශ්‍යා තාස්‍යා
- 0 තාච තාන්ස්
- කේ ව්‍යේතු
- සුදත්‍යා පරදත්‍යා
- වායෝහාරේතු
- වසුංධරාං පු
- පුරුවු සහාදා
- වායෝහාරේතු
- වසුංධරාං පු
- පුරුවු සහාදා
- ඡායුත් ක්‍රීම්ස
- කරණ නංධේන
- උරාලා

- ත්‍රීරාමාංස පාරිග්‍යාපාල්,
m : 99494 98698
e: akshara25@gmail.com

(28వ వీళీ తరువాయి)

ప్రతిభ్యాకుకు హోష్ట్‌కోడ్ తయారుచేసి, దాని ముందును బ్లక్ హోష్ట్‌కోడ్ మార్చి, ఆ బ్లక్‌లో దేటా నమోదు చేసి తద్వారా మిగిలిన బ్లక్‌లోని దేటాని మార్చాలని ప్రయత్నించినా, ఒక బ్లక్‌కు పై మూడు రకాల మార్పులు చేసేందుకు కనీసం 10 ని॥ల సమయం పడుతుంది. దీనినే “ప్రాఫ్ఫాఫ్ అఫ్ వర్క్” అంటారు. కొన్ని సం॥ల పాటు లావాదేవీలు జరిగినపుడు వేల సంఖ్యలో బ్లక్‌లు ఉంటాయి. వేల సంఖ్యలో నున్న బ్లక్‌లోని సమాచారాన్ని మార్చడం అసంభవం అని చెప్పవచ్చు. అందులోనూ బ్లక్‌లన్నీ అందరకీ అనుసంధానమై ఉంటాయి. కాబట్టి, ఏ మాత్రం మార్పు జరిగినా, అది మిగిలిన వారికి తెలిసిపోతుంది. ఇలా క్రిప్టో కరెన్సీ ద్వారా జరిగే లావాదేవీలన్నీ సురక్షితంగా, ఎటువంటి అక్రమాలకు తావులేకుండా జరుగుతాయిని చెప్పవచ్చు.

క్రిప్టోకరెన్సీకి ఎందుకంత ప్రాధాన్యం?

ఎటువంటి ప్రభుత్వ నియంత్రణ లేకుండా ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అంతర్జాల సహాయంతో సునాయసంగా క్రిప్టో కరెన్సీ ద్వారా లావాదేవీలు నిర్వహించుకోవచ్చు. క్రిప్టోకరెన్సీల యొక్క చెల్లింపులలో ఎటువంటి అక్రమాలు చేయడానికి వీలుకాదు.

కరెన్సీ రూపంలో నగదు ముద్రණ, చలామణికయ్య ఖర్చులు క్రిప్టోకరెన్సీల వంటి డిజిటల కరెన్సీల తగిపోతాయి. 2019-20లో కరెన్సీ ముద్రණ, సకిలీ కరెన్సీలను అరికట్టడం వంటి కార్బూకలాపాలపై రిజర్వ్‌బ్యాంక్ రూ.4400 కోట్లు ఖర్చు పెట్టువలసి వచ్చింది. అయినప్పటికీ ఒక కరెన్సీ నోటు రెండు సం॥ల కంటే తక్కువ కాలం మాత్రమే మనగలుగుతుంది.

కానీ క్రిప్టోకరెన్సీ అయితే బ్లక్ చెయిన్ సాంకేతిక పరిజ్ఞానం వల్ల ఫోర్జరీకి అవకాశమే ఉండదు. ఈ తరహ కరెన్సీలు డిజిటల్ రూపంలో శాశ్వతంగా ఉండిపోతాయి. డిజిటల్ చెల్లింపులు, డిజిటల్ కరెన్సీలు ఆర్థిక చక్రప్రమణాల వేగం పెంచుతాయనడంలో ఎలాంటి సందేహం లేదు.

ప్రతికూలతలు సైతం!!

2008 ఆర్థిక సంక్లోభాన్ని అధిగమించడానికి ప్రభుత్వాలు భారీపెత్తన రుణాలు, గ్రాంటులు విడుదల చేయడం అధికార కరెన్సీల విలువను దిగబాట్టిందని, అందుకే బ్లక్ చైన్ సాంకేతికత సహాయంతో ప్రభుత్వాలు, బ్యాంకుల యొక్క ప్రమేయం లేకుండా తమలో తామే లావాదేవీలు జరుపుకోవడానికి ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న ధనవంతులు మరియు విభిన్న కంపెనీలు విట్కోయిన వంటి క్రిప్టోకరెన్సీలను సృష్టించారని విశ్లేషకుల అభిప్రాయం.

అయితే తన పర్యవేక్షణ లేకుండా ఏ ప్రభుత్వమూ స్వేచ్ఛాయుత ఆర్థికలావాదేవీలను సాగనివ్వదు. అలా సాగనిస్తే సల్లధనాన్ని తెలుపుకింద మార్చేవాళ్ళకు, మూలధనాన్ని నరిహాద్యులు దాటించేవాళ్ళకు పట్టపగ్గాలు లేకుండా పోతాయనడం సత్యదూరం కాదు. మారకద్రవ్యాలు, అక్రమ అయుధాల క్రమ విక్రయాలకు అడ్డాలడుపు లేకుండా పోతుంది. ప్రభుత్వ నియంత్రణ లేకపోతే

బిట్కోయిన్కు చట్టబద్ధత కల్పించిన

తాలిదేశం ఎల్ సాల్వోడార్

క్రిప్టోకరెన్సీ బిట్కోయిన్కు ఎల్సాల్వోడార్ చట్టబద్ధత కల్పిస్తూ నిర్దయం తీసుకుంది. ఇందుకు సంబంధించిన చట్టానికి లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీ ఆమోదముద్రవేసింది. దీంతో బిట్కోయిన్కి చట్టబద్ధత కల్పించిన తొలి దేశంగా ఎల్సాల్వోడార్ చరిత్ర స్టోపించింది. అయితే తమ దేశానికి అమెరికా దాలరే అధికారిక కరెన్సీగా కొనసాగుతుందని, బిట్కోయిన్ రూపంలో చెల్లింపులు జరపాలంటూ బలవంతమేమీ ఉండడని పేర్కాంది. ఈ క్రిప్టోకరెన్సీలో లావాదేవీలు జరిగేపేందుకు ప్రజలకు శిక్షణ కూడా ఇప్పుడున్నట్లు అక్కడి ప్రభుత్వం తెలిపింది. అధికారికంగా ప్రకటించాక 90 రోజుల తరువాత కొత్త చట్టం అమల్లోకి వస్తుంది.

అందరినీ ఆర్థిక సేవల పరిధిలోకి తెచ్చేందుకు, పెట్టుబడులు, పర్యాటకం, నవకల్పనలు, ఆర్థికాభివృద్ధికి ఊమిచేందుకు ఈ నిర్దయం తోడ్పడుతుందని, తీవ్ర ఒడిదుపులకు లోనయ్యే బిట్కోయిన్ మారకం విలువ పరంగా ఎవరూ నష్టపోయే రిస్కులు లేకుండా తగు జాగ్రత్తలు తీసుకుంటామని ఎల్ సాల్వోడార్ అధ్యక్షుడు నవాబ్ బుకెలెతిపారు.

సాధారణ మదుపరుల క్రిప్టో పెట్టుబడులకూ భద్రత ఉండదు. కంపెనీలు, సంవన్ములు పూర్తిగా క్రిప్టోలావాదేవీలవైపు వెళితే ప్రభుత్వాలకు పన్నుల ద్వారా వచ్చే ఆదాయానికి గండి పడుతుంది. ఉపాధికల్పన, రక్షణ, మౌళిక వసతుల స్టోపించు పథకాలకు నిధులు మృగ్యమౌతాయి. ఆర్థికాభివృద్ధికి పెట్టుబడులు చికపు. ఇలా లెక్కకు మిక్కిలి ఇబ్బందులున్నాయి. కాబట్టి ప్రభుత్వాలు క్రిప్టోకరెన్సీల లావాదేవీలను అనుమతించడానికి వెనుకడుగు వేస్తున్నాయి.

అంతర్జాతీయంగా వివిధ దేశాల వైఫారి ఏంటి?

ముందే చెప్పుకున్నట్లు ప్రభుత్వ నియంత్రణ లేని అడ్డా అదుపూ లేకుండా కొనసాగే క్రిప్టోకరెన్సీ లావాదేవీలను సార్వభూమికారం కలిగిన ప్రభుత్వమూ అంగీకరించడనడంలో ఎలాంటి సందేహంలేదు. అందుకే ప్రపంచంలో చాలా దేశాలు ప్రైవేటు క్రిప్టోకరెన్సీలను నిషేధించి, తమ ఆధ్వర్యంలోని కేంద్రబ్యాంకు అమోదంతో సాంత డిజిటల్ కరెన్సీలను (స్టోపించే బ్యాంక్ డిజిటల్ కరెన్సీ) విడుదల చేసే దిశగా సన్నాహలు చేస్తున్నాయి.

ఈ దిశగా మొదటి అడుగు వేసి, సాంత డిజిటల్ కరెన్సీని విడుదల చేసిన మొట్టమొదటి దేశంగా బహమాన్ రికార్డ్ స్టోపించింది. 2020 అక్టోబర్లో విడుదలైన ఈ డిజిటల్ కరెన్సీని ‘శాండెడాలర్’గా వ్యవహరిస్తున్నారు. మన భారత రిజర్వ్ బ్యాంక్ మొదలుకొని, ప్రపంచంలో ఉన్న 80 శాతం కేంద్రబ్యాంకులు డిజిటల్ కరెన్సీపై

పరిశోధన ప్రయోగాలు జరువుతున్నాయని బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇంటర్నోషన్ల్ సెటీల్మెంట్స్ (బీఎవ్ఎస్) వెల్లడించింది. వీటిలో అమెరికా, బ్రిటన్, కెనడా, జపాన్ లాంటి అగ్రదేశాల కేంద్రబ్యాంకులు కూడా ఉన్నాయి. ఐపో కేంద్ర బ్యాంకు కూడా ఈ ఏడాది డిజిటల్ యూరో ప్రాజెక్ట్సు మొదలు పెట్టాలనంది. లిధువేనియా, స్పీడన్, దక్షిణ కొరియా, కాంబోడియా, బ్రెజిల్ కూడా ఇదే బాటలో ఉన్నాయి.

చైనా ఇప్పటికే తన డిజిటల్ యూవాన్సో పోంపై, సుర్యో, చెంగ్స్స్ నగరాల్లో పైలట్ ప్రాజెక్టులు నిర్వహించింది. ఈ ఏడాదే తమ కేంద్రబ్యాంకు అండతో డిజిటల్ యువాన్ ను ప్రవేశపెట్టడినిచింది. దీనికి ముందేచైనా అన్ని ప్రైవేటు క్రిప్టోకరెన్సీలను నిషేధించింది. లావాదేవీలు జరపకూడదని, పెట్టుబడులు పెట్టుకూడదని ఆదేశించింది.

భారత ఏమంలోంది?

భారత ప్రభుత్వానికి మొదటి నుండి క్రిప్టో కరెన్సీలవట్ల సానుకూలత లేకపోయినా, క్రిప్టో మదుపరులు, ట్రేడర్ల లావాదేవీలు పెరుగుతూనే ఉన్నాంఱి. దీన్ని నియంత్రించడానికి రిజర్వ్బ్యాంకు 2018లో బ్యాంకులు, ఆర్థిక సంస్థలు క్రిప్టోట్రైడింగ్ ఎక్సెంజీలను ప్రోత్సహించ కూడదని సర్కులర్ జారీచేసింది. అయితే 2020లో సుట్రింకోర్ప్ ఆ సర్కులర్ను కొట్టివేసింది. సుట్రింకీర్పు ప్రతికూలంగా ఉన్నప్పుతే, భారత ప్రభుత్వం బిట్కోయిన్ వంటి ప్రైవేటు క్రిప్టోకరెన్సీలను నిషేధించి, రిజర్వ్బ్యాంక్ అధ్వర్యంలో సాధికార డిజిటల్ కరెన్సీని ప్రవేశపెట్టాలని యోచిస్తోంది. ఇందుకనుగుణంగా రాబోయే రోజుల్లో ఒక చట్టాన్ని తీసుకు రాసున్నట్టు ఇటీవల విడుదలైన లోక్సభ బులెటిన్ ద్వారా తెలుస్తోంది.

పరిష్రంచాల్చిన చిక్కములైనో?

క్రిప్టోతం అంతర్జాతీయ వాణిజ్య చెల్లింపులన్నీ అమెరికన్ దార్లలో జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి అమెరికా తనకు గిట్టని రఘ్యా, ఇరాన్, వెనిజులా, క్యూబా తదితర దేశాల ఎగుమతి, దిగువుతుల చెల్లింపులన్నీ దాలర్లలో జరగకుండా అడ్డుకుంటోంది. అయితే ఆసియా, అప్రికా, ఐపో దేశాలలో భారీగా పెట్టుబడులు పెడుతూ చైనా, అమెరికాకు సవాల్ విసురుతోంది. అంతర్జాతీయ మారకంగా దాలర్ కాకుండా తాను త్వరలో ప్రవేశపెడుతున్న డిజిటల్ కరెన్సీ డిజిటల్ యువాన్ ను ముందుకు తీసుకురావాలనుకుంటోంది. ఇందుకు చేపట్టాల్చిన చర్యలన్నీ చాపకింద సీరులా చక్కబెట్టు కుంటోంది. ఫలితంగా ఇది రెండు అగ్రదేశాల మధ్య పోటీకి దారితీసే అవకాశాలున్నాయని విశేషకులు వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు.

ఇలా ఏ దేశానికాదేశం సాంత సీబీడీసీ (సెంట్రల్బ్యాంక్ డిజిటల్ కరెన్సీ)లను ప్రవేశపెడితే అంతర్జాతీయ లావాదేవీలు ఎలా

జరుగుతాయి. ఒకదేశ కరెన్సీని మరోదేశం ఆమోదిస్తుండా అన్న ప్రశ్న తలెత్తుతోంది. అదేవిధంగా సీబీడీసీ అంతర్జాలం లేనివోట్ల పనిచేస్తాయా, సైబర్ చోరల దాడులను ఎలా తట్టుకుంటాయి, వ్యక్తిగత గోప్యత పరిరక్షణ ఎలా అన్న ప్రశ్నలకు పరిష్కారాలు చూపాలిన అవసరం ఉంది.

ప్రస్తుత క్రిప్టో కరెన్సీలు, ప్రైవేటు కరెన్సీలు కావడం వల్ల వాటిని సాధారణ కరెన్సీలలోకి తేలికగా మార్కులోవచ్చు. అవి కొన్ని సెకస్టల్ దేవిధాల సరిహద్దులు దాటుతాయి. అందుకే అవి మదుపరులకు ఆకర్షణీయంగా కనిపిస్తున్నాయి. కానీ సీబీడీసీలు రకరకాల నియంత్రణలు పాటించాల్సి ఉంటుంది. కాబట్టి క్రిప్టో కరెన్సీలకున్న వేగం, సౌలభ్యం సీబీడీసీలకు ఉండవు. రహస్య లావాదేవీలు జరపాలనుకునేవారు, ఎప్పటికీ క్రిప్టోకరెన్సీలనే ఆశ్చయస్తారు తప్ప ప్రభుత్వాల కనుసన్నల్లో మెలిగే సీబీడీసీలను కాదు. వీటన్నిటినీ సమగ్రంగా అధ్యయనం చేయాలి.

చివరిగా..!

క్రిప్టో కరెన్సీలకు ప్రయోజనాలతో పాటు, ప్రతికూలతలు కూడా మెండుగా ఉన్న నేపద్యంలో దీనిని “రెండువైపుల పదునున్న కత్తిగా” విశేషకులు అభివర్ణిస్తున్నారు. కరోనామహమృతిగా కారణంగా తలెత్తిన ద్రవ్యోల్ఫున పరిస్థితుల నుండి తమ పెట్టుబడులను రక్కించుకునేదుకు సంపన్చులతో పాటు, మధ్యతరగతి వర్గం కూడా క్రిప్టోలలో భారీగా పెట్టుబడులు పెడుతున్నారు. పరిస్థితులు ప్రతికూలంగా మారి క్రిప్టో మార్కెట్ కుప్పకూలితే మధ్యతరగతి ప్రజలు దారుణవైన పరిణామాలను ఎదుర్కొచ్చాలి వస్తుంది. దీన్ని నివారించేందుకు క్రిప్టోలను కరెన్సీగా కన్నా పేర్లు, బాండు, ఎఫ్టీల వంబి మదుపు సాధనాలుగా పరిగణించి, ప్రజలు తమ పొదుపులో కొంత భాగాన్ని మాడు నుండి ఐదు సంలాం కాలావ్యవధికి క్రిప్టోలలో మదుపు చేసే విధంగా ప్రోత్సహించాలి. సీబీడీసీలకు మాత్రమే సాధికార కరెన్సీగా గుర్తింపు నిప్పడం ద్వారా అక్రమ ధన చలామణిని, ఇతర చట్ట విరుద్ధ కార్యకలాపాలను అరికట్టే విధంగా తగ్స కార్బూచరణ ప్రణాళిక రూపొందించుకుంటే బాగుంటుందని నిపుణులు సూచిస్తున్నారు. ఏదేమైనా రాబోయే కాలమంతా ‘సాధికార డిజిటల్ కరెన్సీలదే’ నన్న అభిప్రాయం బలంగా వినిపిస్తున్న ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో త్వరలో మనదేశం క్రిప్టో కరెన్సీల నియంత్రణకు తీసుకొచ్చే చట్టంలో కూడా ఇలా అన్న అంశాలను సమగ్రంగా చర్చించి ముందుగు వేయాలిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

జీవాల్చి పోషించే పద్ధతులు

జీవాల పెంపకందార్లు మన రాష్ట్రంలో గొర్రెలు, మేకల్ని మూడు రకాల పద్ధతుల్లో పెంచుతున్నారు. ఆ పద్ధతులు, వాటిని ఆచరించడంవల్ల ఒనగురే లాభాలు, నష్టేల గురించి వివరంగా తెల్పుకుండాం.

ఎ) విస్తృత పద్ధతి:

మన రాష్ట్రంలో 90% జీవాల్చి 6-8 గంటలపాటు బయట మేతకై తిప్పుతూ, రాత్రికళ్లు ఇంచిదగ్గర లేదా ఊరిచివర పొలాల్లో నిలిపిఉంచుతారు. పగలంత బయళ్లలో, అడవుల్లో, యజమాని స్వయంగా జీవాల్చి మేపుతుంటారు. దీనినే “విస్తృత పద్ధతి లేదా సాంప్రదాయ పద్ధతి” అని వ్యవహారిస్తారు. ఈ విధానంలో ప్రతి 2-3 గొర్రెలకు ఒక హైక్వారు భూమి చొప్పున మేపుకు తిరగడానికి అవసరమయింటుంది. ఈ పద్ధతిలో మేపు ఖర్చు ఉండదు. మంద అభివృద్ధి అంతంత మాత్రమే ఉంటుంది. జీవాల పెంపకం నిరుత్సాహాన్ని కల్పిస్తుంది.

ఈ విధానంలో దాణగాని, ఇతర ఏ ఆహారంగాని ప్రత్యేకంగా ఇవ్వనందున, పిల్లల్లో పెరుగుదల అంతగా ఉండదు. పిల్లల్లిన మాసోత్పత్తి కొరకు చాలా కాలం పోషించాల్చి ఉంటుంది.

సంాలో 4-5 మాసాలు తప్ప, మిగతా కాలంలో బీళ్లలో గడ్డి లభ్యం కానందున మేకలు, గొర్రెలు అర్థాకలితో ఉండాల్చి వస్తుంది. బీళ్లలో ఒకవేళ గడ్డి లభ్యమైనప్పటికి అది నాణ్యతగా, ఉండదు.

ఈ పద్ధతిలో పెంచే గొర్రెలు, పరిశుభ్రమైన త్రాగునీటి కొరతను తరచుగా ఎదుర్కొచ్చాల్చి వస్తుంది.

ఈ పద్ధతిలో పెంచే గొర్రెల్లో మరణాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి. పశువైద్య సౌకర్యం అందుబాటులో ఉండడం వీలు పడదు.

జీవాల ప్రతి రోజు 4-5 కి.మీ. దూరం నడవడం వల్ల, అవి తిన్న మేత ద్వారా లభించేశక్తి కన్నా, అవి నడవడానికి ఎక్కువశక్తి అవసరమై, త్వరగా నీరసపడిపోతాయి. ఎండ, వానలకు గురయి, వ్యాధి నిరోధకశక్తి కోల్పోయి, సులభంగా వ్యాధులకు గురవుతాయి.

సాధారణంగా జీవాలు డిసెంబర్, జనవరి మాసాల్లో ఈనుతుండడం వల్ల మందల్లో గొర్రెపిల్లల సంఖ్య ఎక్కువగా ఉంటుంది. ఇవి 2-3 మాసాల యస్సు వచ్చి, సరిగ్గా ఎదిగే దశలో, బీళ్లలో మేత లభించిన పరిస్థితులు ఎదురవుతాయి. తద్వారా గొర్రె పిల్లలు, మేక పిల్లల ఎదుగుదల, పునరుత్పత్తిపై తీవ్ర దుష్ప్రభావం పడుతుంది.

జీవాల్చి విస్తృతపద్ధతిలో పోషించడం వల్ల జీవాల్చి క్రమపద్ధతిలో జత కలువడం, సంఖ్య లెక్కించడం, మందులు టీకాలు వేయించడం కష్టమవుతుంది. మేలిజాతిని వ్యాధిచేసుకోవడం వీలుపడదు. ఏవి జీవాలు పొర్రినవో తెలుసుకోవడం కష్టమవుతుంది.

మేత లభించిన పరిస్థితుల్లో జీవాలతో పాటు, కుటుంబాలు కూడా గ్రామాలు విడిచి మేత దొరికే ప్రాంతాలకు వలస వెళ్లాలిన దుర్వార పరిస్థితులు ఎదురవుతాయి.

ఈ పద్ధతిలో అడవి జంతువులు, దొంగల బెడద ఎక్కువగా ఉంటున్నందున, జీవాల్చి రక్కించడం కష్టంగా ఉంటుంది. ప్రమాదాలు సంభవిస్తుంటాయి.

మనదేశంలో పశుసంపదకు భూలభ్యత (హొక్కార్టు / ఒక్క పశువుకు)

1950 సం॥ 1980 సం॥ 2000 సం॥

అటవీభూమితో కలిపి పశువులకు లభ్యత ఉన్న విస్తీర్ణము

0.37 0.15 0.10

అటవీ భూమి లేకుండా పశువులకు లభ్యత ఉన్న విస్తీర్ణము

0.51 0.32 0.24

రోజు రోజుకు లభించే విస్తీర్ణం తగ్గుతున్న ఇలాంటి గడ్డపరిస్థితుల దృష్ట్యా, విస్తుత పద్ధతిలో జీవాల్స్ ఎక్కువగా పెంచుకుంటున్న మన జీవాలపెంపకందార్లు, వర్క్స్కాలం ప్రారంభంలోనే స్థయిలో వంటి పశుగ్రాసవిత్తనాలను బీళ్ళలో వెదజల్లడం వల్ల, జీవాలకు మాంసకృతులు అధికంగా ఉండే మేతను పుష్పలంగా అందించగల్లారు. అలాగే అవిశ, సుబబుల్, దిరిశన, ఏపి వంటి పశుగ్రాసచెట్టును నాటితే, అవి త్వరగా పెరిగి, నీడతోపాటు వాటి ఆకులు, రెమ్మలు జీవాలకు మేతగా ఉపయోగపడుతాయి. ఈ చర్యతోపాటు మేత లభ్యంకాని పరిస్థితుల్లో సాయంత్రం మంద ఒకడగ్గరికి చేరిన తర్వాత, కొంత దాణా, త్రాగునీరు ఇస్తే, విస్తుత పద్ధతిలో పెరిగే జీవాలకు, పెంచేవారికి కొంత వరకు మేలు కలుగుతుంది.

ఓ) ప్రాక్కి సాంధ్రపద్ధతి:

- ఈ పద్ధతిలో జీవాల్స్ కొద్ది సమయం నిర్మిత ప్రదేశంలో, పాక డగ్గర్లోని బయళ్ళలో తీప్పి, ఎక్కువ సమయం పాకల్లో ఉంచి మేత, దాణా, నీరు అందిస్తుంటారు.
- ఈ పద్ధతి ఆచరించడం వల్ల జీవాలకు పోషకపదార్థాలన్ని స్తమంగా అంది త్వరగా ఎదుగుతాయి. జీవాలు మంచి బరువు తూగుతాయి. మనరుత్వత్తి ప్రమాణాలు వృద్ధిచెందుతాయి. వ్యాధుల బెడద తగ్గుతుంది. అందుబాటులో ఉండే ఆహార పదార్థాలతో చెకగా దాణా తయారుచేసి అందివ్వడం వీలువుతుంది.
- ఎదలోని జీవాల్స్ గుర్తించి, శేష్పును పొట్టేలు / పోతులో జతకలుపడం వల్ల, జాతి కలిగిన మంద వ్యది చెందుతుంది.
- ప్రతి గొర్రె, మేకును పరిశీలించడం, లెక్కించడం, మందులు త్రాగించడం తేలికగా ఉంటుంది.
- పచ్చిక బీళ్ళు తగ్గి పోతున్న ఈ రోజుల్లో ప్రాక్కి సాంధ్ర పద్ధతి ఆచరించడం వల్ల మేవు కొరత గురించి, జీవాలు చాలా దూరం నడవడం వల్ల శక్తి కోల్పేయే పరిస్థితి గురించి కంగారు పడాల్చిన అవసరం అంతగా ఉండదు. అంటువ్యాధుల బెడద ఉండదు.

పి) సాంధ్రపద్ధతి

ఈ పద్ధతిలో జీవాల్స్ పాకల్లోనే ఉంచి దాణా, పచ్చిమేత, ఎందుగడ్డి అందిస్తుంటారు. త్రాగు నీరు ఎల్లప్పడు అందుబాటులో ఉంచుతారు.

తక్కువ భూమిలో ఎక్కువ జీవాల్స్ పోషించవచ్చను.

పాకల్లో ఉంచి జీవాల్స్ మేడడం వల్ల మేవు, మందుల వాడకం, జతకలుపడం విషయంలో వర్యవేష్ణణ సులభమపుతుంది. పెరుగుదలలేనివాటిని ఏరివేయడం, వ్యాధిసోకినజీవాలను గుర్తించి చికిత్స చేయించడం సాధ్యమపుతుంది.

జీవాలు విశాంత్రిగా మేత తీసికొనడం వల్ల, బరువు త్వరగా పెరుగుతాయి. బయట తిరిగి మేసేపని లేనందున, శక్తి వ్యధా కాకుండా, అధికోత్సుక్తికి ఉపయోగపడుతుంది. సగటు పెరుగుదల రేటు కూడా ఎక్కువగా ఉంటుంది.

ఎండ, వాన చలివంటి ప్రతికూల పరిస్థితులకు జీవాలు లోనుకాకుండా ఉంటాయి. జీవాలు వ్యాధుల బారిన సులభంగా పడవు.

ఈ పద్ధతిలో ఒక వ్యక్తి 200 వరకు జీవాలను కాపలా కాయగలడు.

దొంగలు, తోడేళ్ళు, కుక్కల బెడద ఉండదు.

ఈ పద్ధతి ఖర్చుతో కూడాకున్నప్పటికి, పెట్టుబడి ఎక్కువైనప్పటికి, లాభాలుకూడా ఉంటాయి.

కొన్ని విదేశీ జాతి గొర్రెలు, మేకల పెంపకానికి ఈ పద్ధతి అనుకూలంగా ఉండడం గమనించడం జరిగింది.

పై మూడు రకాల మేవు, పోషణ పద్ధతుల గురించి (క్లైట్రస్టాయిల్) పరిశీలిస్తే, జీవాల్స్ త్వరితగతిన అధికోత్సుక్తి సాధించానికి ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో “ప్రాక్కి సాంధ్ర పద్ధతి” పట్ల జీవాల పెంపకం దార్లు దృష్టి సారిస్తే ప్రయోజనకరంగా ఉంటుంది.

జీరోగ్రేజింగ్ అంటే...

అనాదిగా గొర్రెలు, మేకలను రోజంతా పచ్చిక బయళ్ళలో, కొండలు, అడవులున్న ప్రాంతాల్లో త్రిప్పుతూ పోషించడం మనందరికి తెల్పిన విషయమే. కాని జీరోగ్రేజింగ్ పద్ధతిలో జీవాల్స్ మేత కొరకు బయట త్రిప్పుడమంటూ ఉండదు. జీవాల్స్ ఎల్లప్పడు పాకల్లోనే ఉంచి సాంధ్రపద్ధతిలో పెంచడం, అక్కడే దాణా, గడ్డి, పశువైద్య సౌకర్యం కల్పించడం జరుగుతుంది. ఈ పద్ధతినే “జీరోగ్రేజింగ్ పద్ధతి” అని వ్యవహరిస్తారు.

- అనంపోయిన స్వామి, m : 9963 87 2222

e: swamyannaboina@gmail.com

తీర్టువు

“ఈ తగువులు నేను తీర్టువేను” అంటూ విసుగ్గా బయటిన పదార్థమేదో విసిరేసి లోపలికి వెళ్లిపోయింది సుందరరామయ్య భార్య. అది తిన్నగా వచ్చి సుందరరామయ్య వాడిలో పడింది.

అదేమిటా అని కుతూహలంగా చూశాడు సుందరరామయ్య. అందమైన అట్టలు అయిదు కనిపించాయి. అపి పిల్లల పరీక్షల్లో వాడుకునే రైతింగ్ పేడ్స్. అందులో నాలుగు అట్టలు ఒకి తీర్టుగా ఉన్నాయి. ఒక అట్ట మాత్రం తక్కిన నాలుగింటి కంటి పెద్దది. దాని మీద వేసిన కాగితం అందమైనది ఖరీదైనది పైగా దానికి కాలికోతో చేసిన కార్బర్ పోకెట్లు కూడా ఉన్నాయి.

సుందరరామయ్యకి నలుగురు మగపిల్లలు. తరవాత ఒక ఆడపిల్ల. పెద్ద వాళ్ల ముగ్గురూ పైసుగ్గుల్లో చదువుకుంటున్నారు.

తలయొత్తి చూసిన సుందరరామయ్యకి ద్వారం దగ్గర తన మూడో కొడుకూ, కూతురూ కనిపించారు. వాళ్లిద్దరూ తండ్రి దగ్గరకి వచ్చారు. కూతురు చెప్పటం ప్రారంభించింది.

“రెండో అన్నయ్యకి స్వాగ్త్నాల్లో అట్టలు చెయ్యటం నేర్చారు. చాలా

అట్టలు తయారుచేసి అమ్మారు. ఒకొక్క అట్ట ముఖ్యయి నయాపైసలకి అమ్మారు. పెద్దన్నయ్య అర్థరూపాయి ఖర్చుతో అరడజను అట్టలు చెయ్యపచ్చని కనిపెట్టాడు. బజారులో ఆ అట్టలే ఆరణాలని చెపితే, అమ్మ అర్థరూపాయి జిచ్చింది. ఉన్న వాళ్ల అయిదుగురే కాబట్టి అయిదు అట్టలే చేసుకుండాం అన్నారు. మిగిలిన డబ్బులు ఒక అట్ట మీద యొక్కవగా ఖర్చుపెడితే అందమైన కాలికో అట్ట తయారయింది.

పెద్దన్నయ్య తను పెద్దవాడుకాబట్టి తనది పెద్ద క్లాసుకాబట్టి ఆ అట్ట తను తీసుకుంటానన్నాడు. అలా పీల్సేదు నేను తీసుకుంటానన్నాడు రెండో అన్నయ్య. అమ్మ మొదట ఆ అట్ట పెద్దన్నయ్యకే ఇచ్చేయమంది. రెండో అన్నయ్య వాడించేసిరికి వాడికి ఇప్పబోయింది. తగువు తీరకపోవటం వల్ల అమ్మ అట్టలు తెచ్చి ఇక్కడ విసిరేసింది”. అదీ జరిగిన విషయం.

సుందరరామయ్య తెలివికి ఇదో పెద్ద సమస్య కాదు. అయినా, అయసు కొంచెంసేపు వెనకా ముందూ ఆలోచించాడు.

పెద్ద కొడుకుకి సుందరరామయ్య తండ్రి పేరు పెట్టాడు.

అందుకని తండ్రికి వాడంటేనే ఇష్టమని మిగతా పిల్లలు అనుకుంటూ ఉండేవాళ్ల.

రెండోవాడికి, తల్లి తండ్రి పేరు పెట్టారు. కాబట్టి, వాడంటే తల్లికి ముద్దు గారాబమూ అని పిల్లల మేనత్త (సుందరరామయ్య అక్కగారు) అంటూ ఉండేది. పిల్లలూ పెద్దలూ - ఇలా రెండు పార్టీలు అనిపించుకోవటం, అనటం కూడా సుందరరామయ్యకి ఇష్టం లేదు. తన పిల్లలందరూ ఒడికగా కలిసిమెలిసి ఉండాలని ఆయన కోరిక... కూతురు చెప్పినదంతా విని ఆయన కొంచెనేపు ఆలోచించాడు.

“అన్నయులు ముగ్గుర్లే తీసుకురా” అని ఆభరి కొడుకుని పంపించాడు. వాడు వెళ్లాడు -

“అమ్మను కూడా తీసుకురా” అని కూతుర్లు పంపించాడు.

పెద్దవాడు - తెల్గా, నాజుగ్గా, స్టుయిల్గా ఉంటాడు. కళల్లో తెలివి కొట్టపచ్చినట్టు కనబడుతుంది. వాళ్లి చూస్తే, వాడు నీళ్లు పోసి పెంచుతున్న గున్నమామిడి మొక్కలా ఉంటాడు.

చిన్నవాడు - కాస్త బండగా ఉంటాడు. తెలియని వాళ్లకి అన్నకంటే వీడే పెద్దవాడనిపిస్తాడు. ముఖంలో పట్టుదలా నిఖ్యరం కనిపిస్తాయి. చూసే వాళ్లకి వీడితో కొంచెం జాగ్రత్తగా ఉండడం మంచిదనిపిస్తుంది. సుందరరామయ్యకి - పెద్ద కొడుకు ఆభిమానం దెబ్బితిన్నట్టు కనిపించింది. రెండో వాడి ముఖం కోపంతో జేవురించి ఎర్రగా కండగడ్డలా ఉంది.

తల్లిన పిల్లలంతా ఏం జరుగుతుందో చూద్దామని తలా ఒక మూలా నిలబడ్డారు. తల్లి, గుమ్మం దగ్గరుంది.... సుందరరామయ్య అక్కగారు ఒక పక్కగా నిలబడి వుంది.

సుందరరామయ్య పిల్లలందరి వంకా చూస్తా “మీరు చెప్పదిలింది చెప్పండి. నేను చెప్పవలిసింది తరువాత చెప్పాను” అన్నాడు. ఎవరూ మాట్లాడలేదు. అందరికన్నా చిన్నది ఆడపిల్ల, ఏదో నసిగింది. తరువాత నవ్వింది. సిగ్గుపడింది. తరువాత అక్కడ నుంచి పారిపోయింది.

మగపిల్లల్లో ఆభరివాడు చెప్పాడు. అందర్లోనూ తన చిన్నవాడు కాబట్టి తను ముందు యొంచ కోవాలన్నాడు.

“నువ్వేలా చిన్నవాడివుతావ్? నీకంటే చిన్నది చెల్లాయి ఉందిగా ఆ అట్ట దానికివ్వాలి” అన్నాడు తండ్రి.

“చెల్లాయి ఒకటో క్కాసేగా? దానికెందుకు?”

“నువ్వు మూడో క్కాసేగా - నీకు మాత్రమెందుకు?

“నాకు వచ్చే ఏడాదికి పనికొస్తుంది”.

ఆ మాత్రం వాదించటం నేర్చిన నాల్గవ కొడుకుని మాసి సుందరరామయ్య లోలోపల సంతోషించాడు.

మూడోవాడు అంతకంటే బాగా వాదించాడు - అన్నయ్యలిడ్రరూ పెద్దవాళ్ల. వాళ్లు తల్లుకుంటే, ఇంకోక మంచి అట్ట తయారు చేసుకోగలరు. తమ్ముడూ చెల్లాయి చిన్నవాళ్ల. వాళ్లకి ఆ అట్ట ఉపయోగపడదు. కాబట్టి, అది తనకివ్వటం న్యాయం అన్నాడు. అలా కాకుండా ఆ అట్టని పెద్దవాళ్లిడ్రరిలోనే ఒకరికి ఇప్పాలంటే అది రెండో అన్నయ్య కివ్వటం న్యాయమని కూడా చెప్పాడు. తనకి ఏ అట్ట ఇచ్చినా ఘరవాలేదన్నాడు. ఎందుచేతంటే తను వాటిని చెయ్యలేదు. ఊరికి వేస్తు రాశాడు. అంతే. అది పెద్ద పని కాదని ఒప్పుకున్నాడు.

రెండవ కొడుకు చాలా ముక్కసరిగా “అన్నయ్య అయిడియా ఇచ్చాడు. అమ్మ డబ్బిచ్చింది. ఆ అట్టలున్న చేసింది నేను” అన్నాడు.

పెద్దవాడు, - “అట్టలు ఇలా తయారు చెయ్యవచ్చే, చేడ్వామని అయిడియా ఇచ్చిన వాళ్లి నేనే. అమ్మను అడిగి డబ్బి ఇప్పించిన వాళ్లి నేనే. తను తయారు చేసినంత మాత్రాన దాని మీద హక్కుంతా తనదే అన్నట్టు వీడు మాట్లాడితే నాకూ పట్టుదలొచ్చి ‘ఆ అట్ట నాకే రావాలి’ అని మొండికెత్తాను. అంతేకాని ఆ అట్టమీద నాకేం మోజు లేదు” అన్నాడు.

“ఎవరడిగినా అమ్మ డబ్బిస్తుంది... బజారుకెళ్లి అవన్నీ తెచ్చిన వాడు చిన్నన్నయ్య, అవన్నీ చేసినవాడూ వాడే. అందుకని ఆ అట్ట వాడికి ఇప్పాలి”. అన్నాడు మూడవ పిల్లవాడు.

“పెద్దవాడన్నాక పెద్దవాడే. వాడి తరువాతే మీరంతా. మందు పెద్దవాడు యొంచకోవటమే ధర్మం” అని అడగుకుండానే సలహా చెప్పింది మేనత్త. ధుమధుమలాపుతూ మేనత్త వంక చూశాడు రెండోవాడు.

“మీరంతా ఊరుకోండి. నిశ్శబ్దంగా ఉండండి” అన్నాడు చిరాగ్గా సుందరరామయ్య. ఆయన మనస్సు పరిపరివిధాలషోతోంది. ‘లాటరీ వేసేస్తే?’ అనుకున్నాడోసారి. ‘అట్టలేవరివీ కావని దాచేస్తే?’ అనుకున్నాడింకోసారి. ‘అవన్నీ చింపిపారేస్తే వీడవడులతుంది. అన్నది

భార్య... 'పోనీ ఇంకో అట్ట అలాంటిదే చేస్తే?'... దానికంటే మంచి అట్ట తను స్వయంగా చేసి పెద్దవాడికిస్తే? - ఇలా చాలానేపు ఆలోచించి పిల్లలతో అన్నాడు-

"అసలు ఆ ఒక్క అట్ట మాత్రం వేరే విధంగా యొందుకు చేశారు?"

"ఆ అయిడియా కూడా పెద్దన్నయ్యే ఇచ్చాడు" అన్నాడు మూడవవాడు.

"చిన్నన్నయ్యు అన్నీ ఒకలాంటివే చేసుకుందామన్నాడు" నాలుగోవాడన్నాడు.

"అప్పుడేవో, ఫరవాలేదు. ఎవరో ఒకరం తీసుకుందాంలే అన్నాడు పెద్దన్నయ్యు. ఇప్పుడేవో పోటికి వచ్చాడు". అన్నాడు రెండోవాడు కోపాన్ని అణఁచుకుంటూ.

సంందర రామయ్య ఆలోచిస్తున్నాడు.

ఈలోగా తక్కిన వాళ్ళంతా వాదించుకుంటున్నారు.

"తలుచుకుంటే, అలాంటివి పది అట్టలు చెయ్యగలం" అన్నాడు రోషంగా నాలుగోవాడు.

"మరి యొందుకుచేసుకోలేదు" కాస్త వేళా కోళంగా అడిగాడు మూడోవాడు.

"చేసుకుంటాం చూడవోయ్?" అన్నాడు మూడోవాడు వెక్కిరిస్తూ "ఏమిటి చేసుకునేది పేడేనా?" అన్నాడు నాలుగోవాడు.

"నీకు చేతనయింది అదేలే" - నిర్లక్ష్యంగా అన్నాడు మూడోవాడు.

ఇంతలో మేనత్త అందుకని - "రెండోవాడికి బోత్తిగా చిన్నా పెద్ద తేడా లేకుండా పోయింది. ఇవాళ తన అన్నయ్యని కాదన్నాడు. రేపు కన్న తండ్రినే భాతరు చెయ్యడు... వాడు చెడిపోయాడు".

అన్నది... అంతే, రెండో వాడు సత్రును తండ్రి దగ్గరకి దూసుకువెళ్ళాడు. ఆయన దగ్గర పడి ఉన్న అట్టలన్నీ తీసుకున్నాడు.

"అత్తా! నేనీ అట్టలు పంచుతున్నాను చూడు!" అన్నాడు. వాడి కంఠస్వరంలో తీప్పతకి అందరూ నిర్మాతపోయారు.

"అయిడియా ఇచ్చినందుకు అన్నయ్యకి ఒక అట్ట. సాయం చేసినందుకు ఒక అట్ట పెద్ద తమ్ముడికి. ఇహ ఈ రెండు అట్టల్లో ఒకటి చిన్న తమ్ముడికి ఒకటి చెల్లెలికీ. ఈ కాలికో అట్ట నాకు చాలా నచ్చింది. ఇది నేను తీసుకుంటున్నాను... అన్నయ్యని పంచమని అడిగాను. వాడికి చేత కాలేదు.

అమ్మను అడిగాం. ఆవిడికి చేతకాలేదు. చేతనయినా నాన్నగారు యొందుకో వెనకా ముందూ ఆలోచిస్తున్నారు. నువ్వేమో వేం అడగకపోయినా పంచటానికి ముందుకొస్తున్నావు. నేను చెడిపోయానన్నాపు. మొన్న ఒకసారి యేదో సందర్భంలో నువ్వే "పంచిన రచయిత కాళీపట్టం రామారావు (97 సం.)

కారా మాస్టరిగా సుప్రసిద్ధులు. వీరి అసలు పేరు కాళీపట్టం వేంకట సూర్య రామ సుబ్రహ్మణ్యరావు. 1924 నవంబరు 9న శ్రీకాకుళం జిల్లా పొందూరులో జన్మించారు. 4 జూన్ 2021న స్వగ్రస్తులైనారు. 'కథల మాస్టరు' కాళీపట్టం గారికి నివాళి.

వాళ్ళ పాపాన పోతారు' అని సామెత చెప్పావు జ్ఞాపకముందా?... పెద్దవాళ్ళ ఈ అట్టలు మాకు 'పంచి పాపానపోవటం' యొందుకని నేనే వాటిని పంచి పాపం మూటకట్టుకున్నాము... నేను చెడిపోయానని యెలాగూ అనేశాపు కడా! ఇహ ఇప్పుడు కొత్తగా నేను చెడేముంది? కష్టపడి అన్ని తయారు చేసిన వాళ్ళి కాబట్టి, నాకు "నచ్చింది నేను తీసుకోవటం తప్పుకాదు" అంటూ చరచరా వీధి గదిలోకి వెళ్లిపోయాడు రెండోవాడు. అందరూ బొమ్మల్లా చూస్తూ నిలబడిపోయారు.

-కాళీపట్టం రామారావు

(జనవరి 1991 బాలచెలిమి -

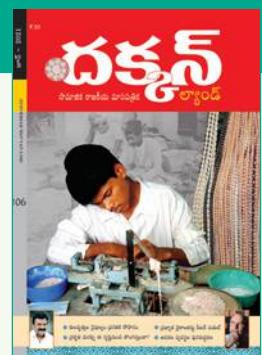
పిల్లల మాసపత్రిక సౌజన్యంతో)

పర్యావరణంపై ప్రత్యేక వ్యాసాలు

మన దక్కన్ల్యాండ్ మాసపత్రికలో పర్యావరణం, వారసత్వం, విపత్తుల నివారణ, గ్రామీణ పట్టణ ప్రణాళిక, వ్యవసాయ రంగం, వైద్య, విద్య, సహజ వనరుల పరిరక్షణ మరియు సద్వినియోగం, జీవ వైవిధ్యం, జీవన విధానంపై కథనాలు, వ్యాసాలు, ఇంటర్వ్యూల పట్ల దృష్టి సారించాలని దక్కన్ల్యాండ్ ఎడిటోరియల్ బోర్డు భావిస్తున్నది. ఇందుకు మీ అందరి సహాయ సహకారాలు కోరుతున్నాం. పర్యావరణ, జీవ వైవిధ్య పరిరక్షణకు ప్రజల భాగస్వామ్యం చాలా అవసరం.

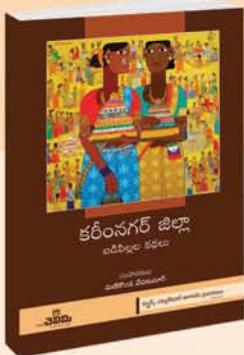
రచయితలు పై అంశాల మీద లోతైన విశ్లేషణలు, విషయాలతో తమ కథనాలను పంపగలరు.

చిరునామా :

DECCAN LAND : "CHANDRAM" 3-6-712/2, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029. Telangana
Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288
E-mail:desk.deccan@gmail.com www.deccanland.com

చిల్డన్స్ ఎడ్యూకేషన్ల్ అకాడమీ

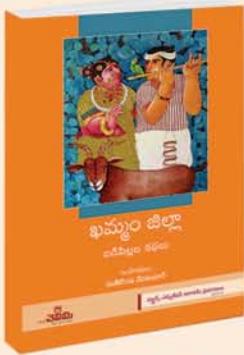
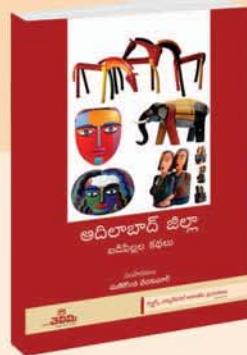
హైదరాబాద్ (Regd. 720/1982)

బాలచెలిమి

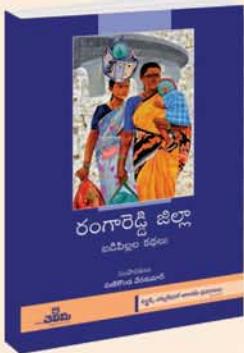
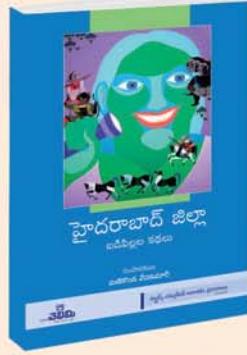
పిల్లల వికాస పత్రిక

తెలంగాణ బడి పిల్లల కథలు

పిల్లలకు అత్యంత ఆనందానిచేచి ఆట బొమ్మలు, కథల పుస్తకాలే. పార్శ్వపుస్తకాలు అందించే జ్ఞానానికి సమాంతరంగా మరెంతో లోకజ్ఞానాన్ని అందించేది బాల సాహిత్యమే. పుస్తకాలు పిల్లల ఆలోచనా నైపుణ్యాలను పెంచుతాయి. వారి ఊహలకు ప్రాణం పోస్తాయి. వారిలో సృజనాత్మకతను పెంచుతాయి. చరిత్ర, సంస్కృతి, కళలు, సైన్స్, మానవ స్వభావాలు, జంతు స్వభావాలు, ఆరోగ్య సంబంధిత అంశాలు - ఒకపేమిటి ప్రాధమిక విజ్ఞానభాని బాలసాహిత్యం. పిల్లలో నైతికతను, అధ్యాత్మికతను, సక్రమమైన ప్రవర్తనను, మంచి చెడుల అవగాహనను పెంచే బాధ్యతను బాల సాహిత్యమే నెరవేర్పగలదు.

ఇవి అచ్చంగా మన పిల్లలు రాసిన కథలు, స్వచ్ఛమైన కథలు. ‘చిల్డన్స్ ఎడ్యూకేషన్ల్ అకాడమీ’ తెలంగాణలోని ఉమ్మడి 10 జిల్లాల “బడి పిల్లల కథలు” సంకలనాలుగా అందమైన బొమ్మలతో వెలువరించింది.

10 పుస్తకాల సెట్ ధర రూ. 330 • తగింపు ధర రూ. 300

ప్రతులకు

అన్ని ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలు.

మరియు

‘భూపతి సదన్’ 3-6-716,

ప్రైట్ నెం. 12,

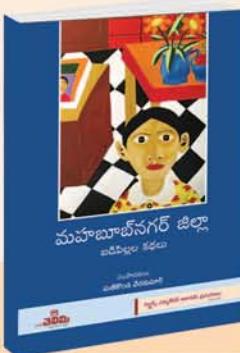
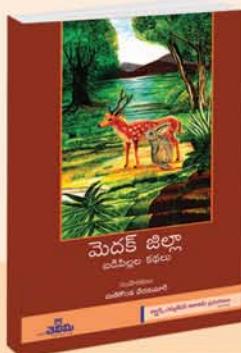
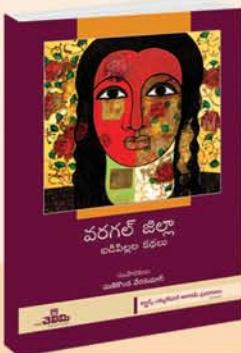
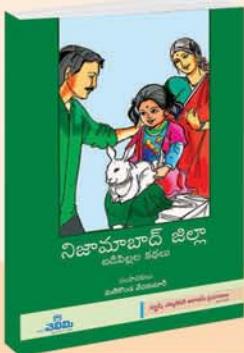
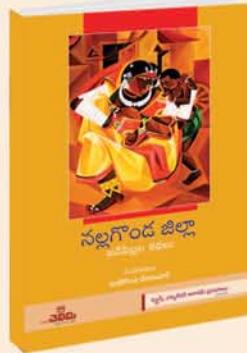
హిమాయత్నగర్,

హైదరాబాద్-500029

ఫోన్ : 9030 6262 88

email: edit.chelimi@gmail.com

website : www.balachelimi.com

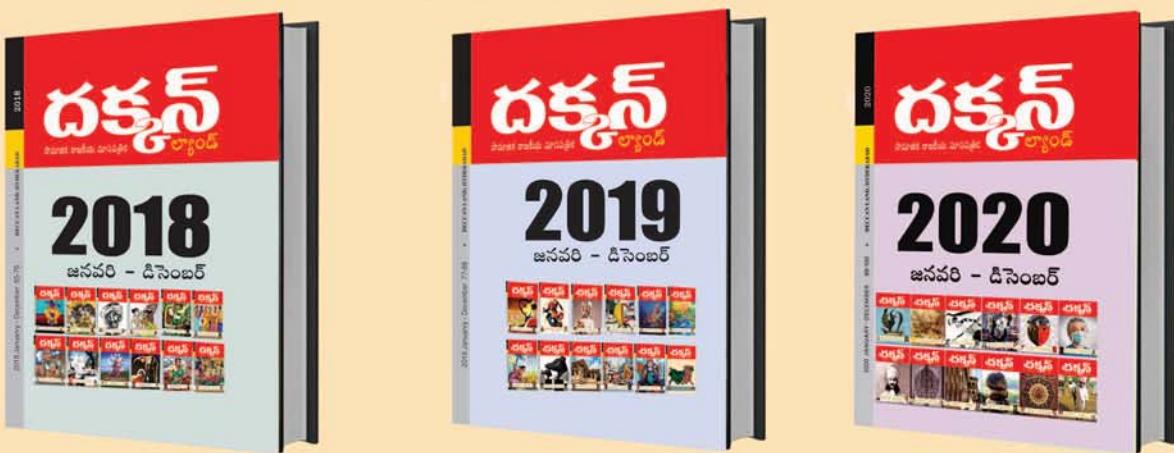
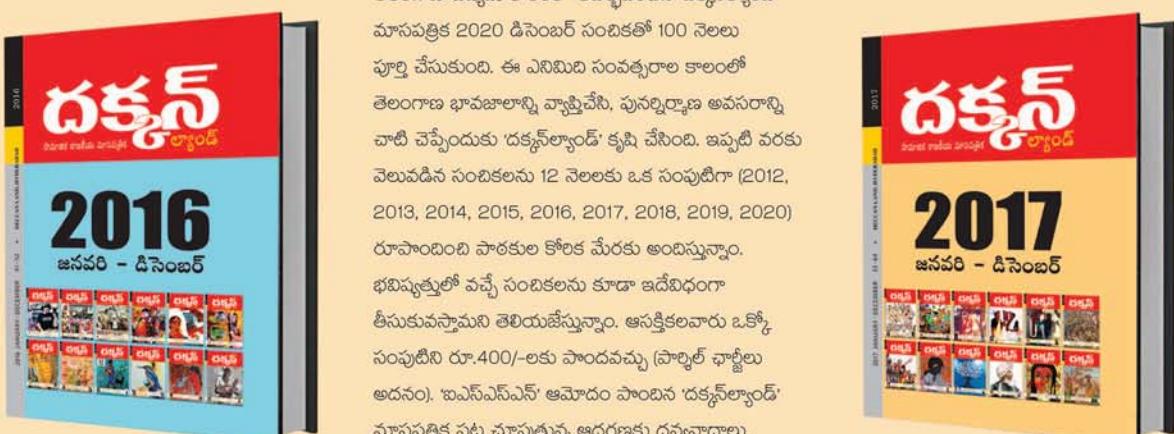
చిల్డన్స్ ఎడ్యూకేషన్ల్ అకాడమీ ప్రచురించిన ఇతర పుస్తకాలు

దక්න ఎనిమిది సంవత్సరాల ప్రసానం...

తెలంగాణ ఉద్యమ కాలంలో ఆవిర్భవించిన దక්న్ల్యాండ్, మాసపత్రిక 2020 డిసెంబర్ సంఖికలో 100 నెలు పూర్తి చేసుకుంది. ఈ ఎనిమిది సంవత్సరాల కాలంలో తెలంగాణ భాజాలాన్ని వ్యాప్తిచేసి, పునర్జీవించి అపసరాల్ని వాటి వేపేందుకు 'దక්న్ల్యాండ్' క్షమి చేసింది. ఇప్పటి వరకు వెలువడిన సంఖికలను 12 నెలలకు ఒక సంవత్సరిగా (2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020) రూపొందించి పారకుల కోటికు మేరకు అంచిస్తున్నాం. భావిష్యత్తులో వచ్చే సంఖికలను కూడా ఇచ్చేందుగా తీసుకుపోస్తామని తెలియజేస్తున్నాం. ఆస్త్రికలవారు ఒక్కి సంపుటి రూ.400/-లకు పొందవచ్చు ప్రార్థిత వార్షికులు అధినంతంగా ఇంఎంబ్యూన్ట్ అమోదం పొందిన దక්న్ల్యాండ్, మాసపత్రిక పట్ల చూపుతున్న ఆదరణకు ధన్వంతాలు.

సంకలనాలు ఫాండెండుకు మా లింగాలు:

ఎంటర్, దక්న్ల్యాండ్:
3-6-712/2, స్టీట్ నెం.12,
హిమాయతనగర్,
హైదరాబాద్-500029. తెలంగాణ
ఫోన్: 9030626288

Email: desk.deccan@gmail.com
Website: www.deccanland.com

ఇంటర్వెన్ డాక్యూ చెట్టింపుకోసా:

NAME : DECCAN LAND
BANK : KOTAKMAHINDRABANK
ACCOUNT NO : 7111218829
IFSC CODE : KKBK0000555
BANK CODE : 000555
MICR CODE : 500485007

